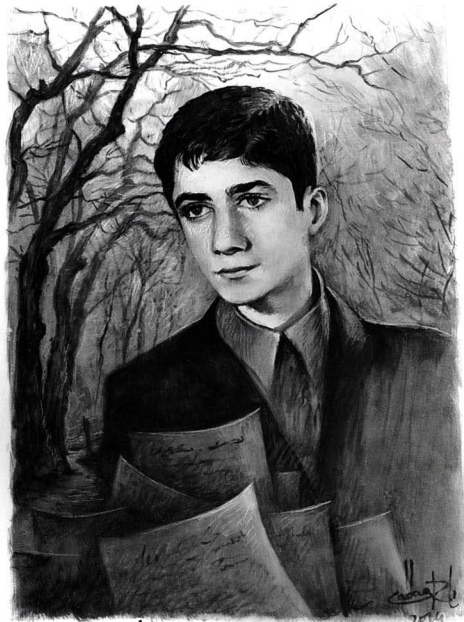

Gülağa Tənha

*Seçilmiş
əsərlər*

Gülşah Tırhan

2014

GÜLAĞA TƏNHƏ

Seçilmiş əsərlər

on cilddə

I
cild

2014

«Seçilmiş əsərlər»i nəşrə mərhum akademik Bakir Nəbiyevin rəhbərliyi ilə redaksiya şurası hazırlayıb.

Gülağa Tənha. "Seçilmiş əsərlər". On cildə, I cild (şeyrlər, poemalar). Bakı, «Çaşıoğlu», 2014, 400 sah.

Gülağa Tənhanın «Seçilmiş əsərlər»inin 1-ci cildi Vətən, torpaq hasratı, ülvi duyğu olan sevginin gətirdiyi izzirlər haqqında kitabdır.

«Əfqanıstan» poemasında şair iştirak etdiyi Əfqanıstan müharibəsinin ağır-acılarını, «Ölüm-ömür» poemasında 1990-cı il 20 Yanvar faciəsində şəhid olmuş İlhamın və Fərizənin taleyini qələmə alıb.

G 4600000000-809
082-14

© «Çaşıoğlu» nəşriyyatı, 2014

Poetik işıq

Poetik işartı hər zaman seviləndir, görünəndir. Əsl şairin yaradıcılığında bu işartı bir qədər də aydın duyulur, görünür. Onun yaradıcılığını digərlərindən həm də poetik deyim tərzli fərqləndirir.

Gülağa Tənhanın şeirlərini bu ovqatla oxudum. Tanış mövzulara fərqli yanaşma, həm də poetik yanaşma diqqətimi çəkdi.

Bütün zamanlarda şairlər Vətən mövzusunə məsuliyyətlə, sevgiylə müraciət edib. Onlardan yadda qalanı da var, tarixləşəni, yaddaşlarda yaşayanı da, unudulanı da. Qətiyyətlə deyə bilərəm ki, Gülağa Tənhanın yaradıcılığı diqqətdən kənarda qalması yaradıcılıq deyil. «Qoymurlar səni sevməyə» şeiri dar düşüncəli, «qart ürəkli» (ifadə Gülağa Tənhanındır) vətəndaşlardan Vətənə gileydir. Həm də adi giley deyil, poetik gileydir.

Qoymurlar göyümü, yerimi sevim,
Sən mənim qibləmsən, qibləgahımsan,
Qoymurlar sən adda piri mi sevim,
Qoymurlar mən səni sən kimi sevim -

misraları şairin mənəvi dünyasının səyyarəsi kimi alınə bilər. Belə olmasaydı, şair

Oğullar Vətənə bəğl olmasa,
Vətən də itirər vətənliliyini -

qənaətinə gələ bilməzdi. Bu iki misra bugünkü ağır-acılarımızın düsturlaşmış ifadəsidir, yəqinindəyəm.

I cild

Güləğa Tənhanın Vətən sevgisi qışqırmır, deyir, pıçıldayır. Bu deyimlər, pıçılıqlar səmimidir, inandırıcıdır. Buna görə də işıq görünəndir. «Bu kənd məni tanımadı» şeirində bənzərsiz bir təəssüf çırpınır. Bu təəssüfün yeganə yozumu el-obanın təmsalında Vətən sevgisidir:

Tələ durubdu qəsdimə,
Dəyir ərköyün şəstimə,
İtlər atılır üstümə,
Bu kənd məni tanımadı.

Səmimi düşüncənin təzahürü həmişə səmimi misra, səmimi şeir olub. Bu baxımdan Güləğa Tənha səmimi şairdir. Səmimi şair olduğu üçün onun poetik təəssüfünü poetik inam tamamlayır. İnanır ki, şair üçün (həm də vətəndaş üçün!) Vətən cana ruh misalındır. Güləğa qərbləlikdən Vətənə qayıdışı şair üçün (həm də vətəndaş üçün!) belə mənalandırır:

...Sənsiz qərblə ölkələrdə,
Bir qara daşmışam, Vətən.
Ruh cana qayıdan tək
Sənə qayıtmışam, Vətən!

Bu qayıdış bənzərsiz qayıdışdır. Qərbliliyin sıxılımlarından sıyrılıb çıxan şairin duyğularını Vətən sevgisi durulaşdırır, bu duruluğun özəlliyi:

Hec bilmirəm ot basıbmı izimi,
Gur bulaqlar oxuyurmu sözüümü.
Ocaq daşı saxlayırmı közüümü,
Vəfasını yoxlamağa gəlmişəm -

misralarına tapınır. Misraların işığını «Beyrək kimi», «Hanı Qarabağ, hanı?», «Qaytar Vətən borcunu», «Göz dağınmazdı» kimi şeirlərin işığı tamamlayır.

Sevgi başəri mövzudur, başəriyyətin cığırdaşdır. Bu mövzuda yazılan şeirlərin hamısı oxucu duyğunun

süzgəcindən keçə bilməyib, çoxunun ömrü yazıldığı tarixdə tamamlanıb. Güləğa Tənhanın bu mövzuda yazdığı şeirlərin əksəriyyəti oxunaqlıdır, poetik çalarları ilə səciyyəvidir. Qənaətimi;

...Deyəsən, ömrünün baharı keçir,
Deyəsən, payızdı...
Durnalar köçür...
Sənsiz ötən aylar bezdirib məni,
Ayların qaraca əlindən alıb,
Gözəlim, ömrümü ömrünə köçürü...

Və yaxud;

...Bir anlıq qayıdaq ötən illərə,
Ömrümdən, gündümdən itən illərə.
Qayıdaq xatirə cığırılarıyla;
Yoluna səpdiyim qızılğüllərin
Qızılı qanına boyanam yenə.
Bir vaxtlar gözündən həsrət dərdiyim,
İntizar üzdüyüm, möhnət dərdiyim
Həmin pəncərədən boyanam yenə, -

kimi misralar təsdiqləyir.

Güləğa Tənhanın ictimai-siyasi mövzularda yazdığı şeirlərin əksəriyyəti poetik səviyyəsi ilə seçilir. Onun «Bir qoca boylanır...», «Qocalar evində bir ana gördüm», «Hardasan, Qorqud ata?» kimi şeirləri xatırlatma biçimində heysiyyət harayıdır. Bu haray əşidələndir, duyulandır və deməli, poetik uğur hesab olunmalıdır.

Mövzu baxımından aktual olan, duymanın duyğularını tanıma çəkin «İki dilənçi» şeiri uğurlu poetik nümunədir. Bu şeir şairin qəlb ağrısının, milli-xalqı heysiyyətinin ifadəsi kimi alınmalıdır. Şeirdəki poetik obrazın düşüdü məhrumliyyətin səbəbləri, bu səbəblərin sintezi kölgədə qalır. Əslində, şeirin uğuru məhz bu amillə də səciyyələndirilməlidir; reallıq, fakt verilir, görünən göstərilir, duyulan təhlilə (poetik təhlilə) cəlb edilmir;

- Nə vaxtdı
Canıma düşüb vərəm.
Sən - pul, mən gecə-gündüz
ömür-gün dilənirəm.

...Poetik obrazlarla düşünən şair Güləğa Tənhanın yaradıcılığı işıqlı yaradıcılıqdır. Onun şeirlərinin boyu çağdaş poeziyamızda aydınlığı ilə seçilir.

g. Vahabzada

Bəxtiyar Vahabzada,
25 yanvar, 2004

Göndər AZƏRBAYCANI

GÖNDƏR AZƏRBAYCANI

*Saydıqca qurtarmaz istəyim, kamım,
Ana Vətənimin bənzəri hanı?
Ey dostum, göndərə bilirsən əgər,
Göndər bu diyara Azərbaycanı!*

Dostum zəng elədi, soruşdu məndən:
– Söylə nə göndərim sənə Vətəndən?
Dedim ki: – Cənnətə dönsə bu məkan,
Kiminə ocaqdı, mənə qürbətədi.
Vətəndən uzaqda mənə yaşadan
Yurda məhəbbətədi.
İstərəm elimin günəşini mən,
İsitsin hər zaman mərd ürəyimi.
İstərəm dağların saf havasını,
Yuyum, təmizləyim hər diləyimi.
Göndər obamızın şah palıdını,
Göylərə baş çəkən Xan çinarını,
Bu qürbət diyarda dayağım olsun.
Göndər aşıqların telli sazını,
Evimə xoş səsi, sədası dolsun!

*...Saydıqca qurtarmaz istəyim, kamım,
Ana Vətənimin bənzəri hanı?
Ey dostum, göndərə bilirsən əgər,
Göndər bu diyara Azərbaycanı!*

Moskva, 28.12.1989

VƏTƏNİ

Cismim burda, ruhum orda,
Xəyalım gəzər Vətəni.
El-obadan ayrı düşən
Daha çox sevər Vətəni.

Gecəsi var, gündüzü var,
Qəribliyin min üzü var.
Ürək yanar, alovlanır,
Güc, dayaq bilər Vətəni.

Günlər keçər, aylar ötər,
Yurdumuza bahar gələr.
Durnalar vaxtında dönər,
Başına dönər Vətənin.

Dəli könül, olma nadan,
Bu ömrü verdi Yaradan.
Mərd yarıyarsa dünyadan
Seyr etmək dilər Vətəni.

Nəyləyirəm cənnət məkan,
Qütbətdə eyləyəm fəğan.
Könül uçub uzaqlardan
Səcdəyə gələr Vətəni.

Moskva, 30.12.1999

VAY HALINA

Yarpaqları saralan
Budağın vay halına.
Piltəsi yağsız qalan
Çırağın vay halına.

Dərdi, qəmi atmayan,
Sevinci oyatmayan,
Sabahlara çatmayan
Sorağın vay halına.

Daşı yaraq deyilsə,
Dağı oyaq deyilsə,
Qayası dağ deyilsə,
Torpağın vay halına...

May, 2001

BAX

«Qəriblik nədir?» - deyirsən,
Gözündəki qəhərə bax.
Ayn-ili kül eləyən
Ömür adlı zəhərə bax.
Gözündə yatan gecəyə,
Açılmayan səhərə bax...

April. 2000

TƏKİ OĞLUN-QIZIN SAĞ OLSUN, VƏTƏN

Ölkəmi gör kimlər hədəf seçiblər,
Nə qədər yağının gözü var burda.
Bu boyda dünyada kömək olmazmış
Torpağı, hüququ alınan yurda...

Sənin ki, bu qədər düşmənin varmış,
Sənə ki, bu qədər gözlər dikilib,
Demək,

doğrudan da yoxdur əvəzin,

Demək,

doğrudan da boldur sərvətin,

Səni yeni-yeni sınaqlar gözlər.

Təki oğlun-qızın sağ olsun, Vətən.

Qalxsınlar ayağa çiyin-çiyinə,

Hər biri uca bir dağ olsun, Vətən.

Alsınlar geriye hər qarışını,

Sənin haqq işində Uca Yaradan

Sənə dayaq olsun,

yar olsun, Vətən!

Bakı, 1993

XƏZƏR

Vətənim dağlar, dərələr,
Bir də mavi Xəzərdir.
Oylağım küləkli düzlər,
Pıçıldaşan ləpələrdi.

Bəzən sakit mürgü vurur,
Bəzən şahə qalxır Xəzər.
Gah mışıl-mışıl uyuyur,
Gah şimşəktək çaxır Xəzər.

Abşeronun nəfəsidi,
Onun xəzri, gilavarı.
Həzin sevgi nəğməsidi
Layla çalan dalgaları.

Aylı, ulduzlu gecələr
Bir çılçıraq olar Xəzər.
Sirli nağıla çevrilər,
Yuxulara dolar Xəzər.

Bakı, 1993

VƏTƏNİMDƏN UZAQDA

Həyat elə həyatdı,
Arzu-kama qanaddı.
Ürəyim narahatdı
Vətənimdən uzaqda.

Qəflət içrə yatmadım,
Sevgimi mən atmadım,
Yurdumu unutmadım
Vətənimdən uzaqda.

Qərrib kimi gəzəyəm,
Ürəyimi üzəyəm,
Həsərimi gizləyəm
Vətənimdən uzaqda.

Fikrim-zikrim - Vətənim,
«Yurdum, yuvam, məskənim».
Gülərimi qəlbim mənim
Vətənimdən uzaqda?!

İspaniya, 1999

KEÇİR, QƏLBİMDƏN KEÇİR

Məni
doğma diyardan alıb
uzaqlara aparan
yollar keçir qəlbimdən.
Yollarıma uzalı
əllər keçir qəlbimdən.
Həsərdən boyun bükən
güllər keçir qəlbimdən.

Vətən bulaqlarından
Ovuclayıb su içmək,
Dağ aşmaq, dərə keçmək
keçir, qəlbimdən keçir.

Ana Vətən yolunda,
Əsirgəməz ər canı.
İndi güllər bitirər
Tökülən şəhid qanı.

Bu, sevgi tonqalıdı,
Yanacaq, sönməyəcək.
Üçrəngli Bayrağımız
Bir daha enməyəcək!

Hücum səngəri bilər
Hər kəs Murov dağını.
Qeyrət, təpər, heysiyyət
Diz çökdürər yağını!
Bax, bu arzu, bu istək
keçir, qəlbimdən keçir!..

Bakı, 1993

ŞAİRİM

Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadəyə

Qıyma yaxşılının xoş niyyətinə
Qara kölgə salsın yaman, şairim.
Susduq, neçə yerə bölündü Vətən,
Biz susduq, sən susma, aman, şairim.

Vətən xitab oldu hər qəzəlinə,
«Muğam»ın' dil açdı tarın zilində,
Danışdın Füzuli, Əmrə dilində
Ömrünü xalqının sanan şairim.

Duyğulu kəslərə köz oldu sözün,
Yolunu azana iz oldu sözün,
Dünəndən sabaha göz oldu sözün,
Şeiriylə yandırıb, yanan şairim.

Bakı, 20.05.2004

* Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadənin poeması.

ÖLDÜRMƏ, ALLAHIM, HƏLƏ SƏN MƏNİ

Məzarım üstündə düşüncələr

– 1 –

Dərgaha aparan uzun yol verdin,
Sevinci az verdin, dərdi bol verdin,
Yağı çox, döyüşə iki qol verdin,
Öldürmə, Allahım, hələ sən məni.

Ağrıdan el-oba qaralar geyir,
Sevinc içdə qalıb, kin ürək yeyir,
Qarabağ haydadı, «Gəl qurtar», – deyir,
Öldürmə, Allahım, hələ sən məni.

Şuşada nişanım, toyum qalıbdı,
İntiqam almağa soyum qalıbdı,
Bir qazi qəbrinə boyum qalıbdı,
Öldürmə, Allahım, hələ sən məni.

Bakı, 1994

– 2 –

Yağının səngəri Daşaltıdadı,
Öldürmə, Allahım, hələ sən məni.
Şuşanın yolları daş altındadı,
Öldürmə, Allahım, hələ sən məni.

Batmışıq torpağın çox günahına,
Al, dərdli bəndəni al pənahına.
Yox, döza bilmirəm bacı ahına,
Öldürmə, Allahım, hələ sən məni.

Yel belə əsdikcə yarpaq göynəyir,
Piltəsi titrəyən çıraq göynəyir,
Səngərdə mən boyda torpaq göynəyir,
Öldürmə, Allahım, hələ sən məni.

Bakı, 1994

İLƏHİ, BƏNDƏNƏ YAZIĞIN GƏLSİN

Saldıq özümüzdən aralı sözü,
Canından qan daman yaralı sözü,
Dilimizdə bitib «haralı» sözü,
Adilsən, aqilsən, kəramətli-sən,
İlahi, bəndənə yazığın gəlsin.

Bakı bu taydadı, Təbriz o tayda,
Qarabağ inləyir, qalıbdı vayda,
Vətən parçalanıb, nə sülh, nə qayda...
Adilsən, aqilsən, kəramətli-sən,
İlahi, bəndənə yazığın gəlsin.

Cavanlar qürbətdə çörək gəzirlər,
Qızlar qarıyırlar, istək gəzirlər,
Məzarlar danxır, çiçək gəzirlər,
Adilsən, aqilsən, kəramətli-sən,
İlahi, bəndənə yazığın gəlsin.

Niyə yazan yazdı belə bir qismət,
Sınaqdan çıxıbdı namus, ar, ismət,
Övladlar böyüyür ataya həsrət,
Adilsən, aqilsən, kəramətli-sən,
İlahi, bəndənə yazığın gəlsin.

Bakı, 20.03.1992

ÜMİD

Bir ilıq baxışdan, gülümsər üzdən,
İlahi nur kimi alışar ümid.
Təsəlli olası bir şirin sözdən,
Ulduzlarsayağı sayınar ümid.

Bizi gecə-gündüz sınayır həyat,
Ömürlə, bəxt ilə oynayır həyat.
Ruhdan düşənləri qınayır həyat,
Dar gündə könülə nur saçar ümid.

Ölumdən güclüdü, həyat eşqidi,
Göylərə uçmağa qanad eşqidi,
Əbədi qalmağa inad eşqidi,
Yaşayar, sabaha yol açar ümid.

İspaniya, avqust, 1998

SƏSLƏDİ MƏNİ

Düşdüm yolun ağına,
Fələk səslədi məni.
Baxdım Mina dağına,
Mələk səslədi məni.

Gah güldüm, gah ağladım,
Dərdi dərdnən dağladım,
Közümə bel bağladım,
Külək səslədi məni.

Susmuşdu dindi könül,
Alışır indi könül,
Bildirdi kimindi könül,
Ürək səslədi məni.

«Bir coşqun çayam» dedim,
«Ulduzam, Ayam» dedim,
«Təkəm, Tənhayam» dedim,
Bələk səslədi məni...

İspaniya, 1998

MƏNİM

Baxırsan gözün yanır,
Susursan sözün yanır,
Anırsan üzün yanır,
Qınağım - yaşım mənim.

Ürək doludur hələ,
Eşqim gəlibdir dilə.
Tələsmə son mənzilə,
Ağarma, başım mənim.

İçim zar-zar ağlayır,
Həyat eşqim çağlayır,
Yaşamağa haylayır,
Oğul-uşağım mənim.

İspaniya, 2001

DAĞLARDA

Eldən uzaq gəzmərəm,
Ümidimi üzmərəm.
Qəm-kədərə dözmərəm,
Güldür məni dağlarda.

Sevginin dili gözdü,
Ocağın canı közdü,
Məni yandıran sözdü,
Dindir məni dağlarda.

Qaya adaşım olsun,
Bulaq göz yaşım olsun,
Dağlar başdaşım olsun,
Öldür məni dağlarda.

Bakı, 20.05.1990

VAXTIDI

Dəli könül, alovlanma,
Bulaqların buz vaxtıdır.
Səvən yarın gülən günü,
İlqarının düz vaxtıdır.

Çayların çağlayan çağı,
Buludun ağlayan çağı,
Bülbülün dağlayan çağı,
Bənövşənin qız vaxtıdır.

Çəmənlərdə qalsın izin,
Gəzmə, sürün dizin-dizin,
Xoşdu qoxusu nərgizin,
Qoxla, qopart, üz, vaxtıdır.

Yanaqları alı gedir,
Gözəl yaman hallı gedir,
Dağlara bax, yallı gedir,
Durma, sındır, süz, vaxtıdır.

Zirvələr qəmə bürünür,
Duman yamacda sürünür,
Lələnin qanı görünür,
Qoy sevin sin göz, vaxtıdır.

Deyilənlər gəldi başa,
Baxma ilə, baxma yaşa.
Ürək deyir hələ yaşa,
Əlli nədi, yüz vaxtıdı.

Salma çətinə ürəyi,
Sevindir arzu-diləyi,
Həsərət qoyma sən mələyi,
Deyiləsi söz vaxtıdı.

Bakı, 23.01.2004

ALIN YAZISI

Ağac kimi, ot kimi
Mənim də qədərim var.
Bir dünyalıq sevincim,
Bir aləm kədərim var.

Yolçuyam gecə-gündüz
Yol gedən karvanda mən.
Könlüm Vətən deyəcək
Sən nəfəs alanda mən.

Dərdsizlərin içində,
Dərdim saçaqlayacaq.
Qədərim məni harda
Tapacaq, haqlayacaq?

Əvvəli mənlik deyil,
Sonu ömrün yasıdı.
Bu səfər mənim üçün
Alnımın yazısıdı.

İspaniya, 2001

BU KƏND MƏNİ TANIMADI

– 1 –

Məzarlığı özü boyda,
Heyrəti də gözü boyda,
Göz yaşları üzü boyda
Bu kənd məni tanımadı.

Gözü qaynayan qalmayıb,
Toyda oynayan qalmayıb,
Yasda ağlayan qalmayıb...
Bu kənd məni tanımadı.

Hay deyəndə qarı çıxır,
Hoy deyəndə yarı çıxır,
İniltisi, zarı çıxır,
Bu kənd məni tanımadı.

Ot basıbdı yolu, izi,
Ocağında sönüb közü,
Biri gəlir, gedir yüzü,
Bu kənd məni tanımadı.

Min dərdi var, yazan yoxdu,
Avaz qalıb, azan yoxdu,
Ölənə gör qazan yoxdu,
Bu kənd məni tanımadı.

Qırıqla bəzənib yanaq,
Saç ağarıb, niyə danaq.
Görən deyir: «Kimsən, qonaq?»
Bu kənd məni tanımadı.

Ərhivan, 18.03.1990

– 2 –

Həmin yoldu, həmin izdi,
Bu kənd məni tanımadı.
Göyü yenə qənirsizdi,
Bu kənd məni tanımadı.

Gəldim həsrət sorağına,
Düşdüm elin qınağına,
Əl uzatdım bulağına,
Bu kənd məni tanımadı.

Ağbirçəyi baxdı, keçdi,
Şimşək kimi çaxdı, keçdi,
Can mülkümü yıxdı, keçdi,
Bu kənd məni tanımadı.

Hər addımım heyrət oldu,
Heyrət həvəsini yoldu,
Mat qalmışam... Gözüm doldu,
Bu kənd məni tanımadı.

Qanı qaynayanım yoxdu,
Yoxdu, bir həyanım yoxdu,
Məni tanıyanım yoxdu,
Bu kənd məni tanımadı.

Tale durubdu qəsdimə,
Dəyir ərköyün şəstimə,
İtlər atılır üstümə,
Bu kənd məni tanımadı.

Möhnət sığınıb gözümə,
Gülləri baxmır üzümə,
Yazığım gəlir özümə,
Bu kənd məni tanımadı.

Ərkivan, 15.03.1991

OLDUM

Mir Möhsün ağanı ziyarət edəndə

Ət idi, qan idi canım,
Gözüm görəndi imanım,
Kərəm etdi Yaradanım,
İman tapdım,
bəndə oldum.

Bəzən sevinc, bəzən ahdı,
Ağ saçlara eşq günahdı.
Əbədi sevgi Allahdı,
İman tapdım,
bəndə oldum.

Gözlərim vardı, kor idim,
Ruhsuz bədəndim, gor idim.
Kor gözlərə də göründüm,
İman tapdım,
bəndə oldum.

Şüvəlan, 17.03.2000

BƏSDİ, ALLAH

Dərdinə dözüüm yoxdu,
Zirvədə gözüüm yoxdu,
Deməyə sözüüm yoxdu,
Ürək ver bəsdİ, Allah.

İstər öldür, ya saxla,
İstərsən yaşat ahla.
And da keçmir vallahla,
Çörək ver bəsdİ, Allah.

Şeytan, İblis əkən bol,
Yerinə göz dikən bol...
Hara aparır bu yol,
Mələk ver bəsdİ, Allah.

Bakı, 1999

EY TANRIM

Seyid Sadiq Ağanın qəbri üstə düşüncələr

Ey Tanrım, hər yerdə Səni görürəm,
Yərdəsən, göydəsən, kainatdasan.
Səni vəsf etməkdə acizdir qələm,
Özün can verdiyin bu həyatdasan.

Göydə ulduzları, Ayı yaratdın,
Bu dünyada səslər, rənglər - əməlin.
Dənizlər xəlq etdin, dağlar ucaltdın,
Təbiət sənindi, məxluqat sənin.

Ey Tanrım, rəhm elə suçlu bəndənə,
Adilsən, aqilsən, keç günahımdan.
Səndən yarananlar dönəcək Sənə,
Bizi məhrum etmə öz dərgahından.

Ərkivan, 18.03.2003

NƏ GƏZİR

İkinci ad günüm

Bu dünyanın ahı mənəm,
Yetimi vallahi, mənəm,
Nökəri mən, şahı mənəm,
Çıxmağa taxtım nə gəzir.

Gözəlləri saymaq olmur,
Baxan gözü oymaq olmur,
Dünya, səndən doymaq olmur,
Küsməyə vaxtım nə gəzir.

Əcəl deyir «Çıxıb gedək»,
«Yox, yox», - deyir arzu-dilək.
Sevənlədi hələ ürək,
Ölməyə vaxtım nə gəzir?

Şamaxı - Bakı, 03.09.2004

VAXT TAPARAM

Tənri uğur diləsə,
Qızılı taxt taparam.
Mələklərin gözündən
Yollarıma ələnən
Qızılı baxt taparam.
Qarabağda döyüşdə
Ölməyə vaxt taparam!..

2002

TÜKƏNMİR

Bu yol hara gedir, hara?
İzi tükənmir, tükənmir.
Dil susmursa ha çək dara,
Sözü tükənmir, tükənmir.

Dərin xəyalə dalanın,
Ümidi sübhə qalanın,
Nəfəsi sözlə alanın
Düzü tükənmir, tükənmir.

Ruhları anan ocağın,
Haqqa tapınan ocağın,
İmanla yanan ocağın
Közü tükənmir, tükənmir.

Bakı, 03.09. 2004

ŞAİR

Gəl bağrıma basım səni,
Dərdə-qəmə gülən şair.
Ağlayanın göz yaşını,
Gözləriylə silən şair.

Sözü sözdən seçir bu yol,
Sözü sutək içir bu yol.
İçimizdən keçir bu yol,
Gedən - şair, gələn - şair.

Dünya dinmir ki, dinə də,
Ağrı dağından enə də...
Sözə can verir yenə də
Sözü kəfən bilən şair...

Daşan sellərə qarışar,
Əsən yellərə qarışar,
Yanar, küllərə qarışar
Ölənrlə ölən şair...

15 mart, 2003

ZİRVƏLƏRƏ ÇƏN DÜŞÜR

Zirvələrə çən düşür,
Saçlarıma dən düşür,
Qismətə hərdən düşür
Eşqin alovu, közü.

Ayrılıq var, ölüm var,
Sevgi varsa, zülüm var.
Nə yaxşı ki, gülüm var,
Yaşadır məni özü.

Hüridi, ya pəridi,
Hüriliyin sırıdın?
Bir gözəllik sehridi.
Özünə çəkir sözü.

Bir dönməz həvəsi var,
Yerdə, göydə səsi var,
Küləkdə nəfəsi var,
Urəyə düşür izi.

Bəşbarmaq, 28.07.2003

GÖZƏLİN GÖZLƏRİ GÖZLƏYİR MƏNİ

Yolların ağını seçib gələm,
Aşılmaz dağları keçib gələm,
Ərənlik şərbəti içib gələm,
Gözəlin gözləri gözləyir məni.

Sərt yarpaq, gen dəre, qarşımı kəsmə,
Yolumdan qalaram, ey külək, əsmə,
Hara qaçaşıyam, əcəl, tələsmə,
Gözəlin gözləri gözləyir məni.

Saçıma dən düşüb, ruhum cavandı,
Sevməsəm,
 deməli, ömür gümandı,
Məhəbbət - ömürdü,
 ömür - amandı,
Gözəlin gözləri gözləyir məni.

Bakı, 25.01.2004

ƏGƏR

Arzu arzudursa göstərər inad,
Dünya dağılsa da açar qol-qanad.
Gözəldi yaşamaq,
gözəldi həyat,
Dayansan inamla nəfəs nəfəsə.

Yenə ocaq çəkir getsək hayana,
Qoymarıq arada həsrət dayana.
Sınəmiz sərhədə dönər, ay ana,
Vətən arzulasa, Vətən istəsə!

Bizi qara sevda qurban seçibdi,
Bu yolu,
bu izi Tanrı biçibdi.
Demə yaş keçibdi,
ömür keçibdi,
Yaş gənclik yaşdı hər sevən kəsə.

İspaniya, yanvar, 2004

PAYIZ YAĞIŞI

Bu payız yağışı durmadan yağır,
Ötən illərimi andırmaq üçün.
Sevda günələri yadıma salır,
Qəlbimi yenidən yandırmaq üçün.

Bir dünya sevgimiz yeləmi döndü,
Bizi ayrı salan vaxta nə deyim?
Eşqin gur ocağı qaralıb söndü,
Tələyə nə deyim, baxta nə deyim?

Alın yazımızı Tanrı yazan,
Dünya bir kimsəni vəcinə almır.
Həsrətə dözməyi kim sanır asan,
Ha yalvar, ürəkdə təpər də qalır.

Bu payız yağışı yağır ömrümə,
Bir də o günlərə qayıtmırıq biz.
Bir sevgi həsrəti yağır qəlbimə,
Hicran ağrısını unutmanıq biz.

Bakı, avqust, 1994

MƏN ELƏ BİLİRDİM

Bir xanıma

Mən elə bilirdim qəlbi incəsən,
Lələtək zərifdi varlığını sənin.
Duyğuda, sevgidə nadir incisən,
Dərdimə dərməndi mehrin, ülfətin.

Tək səni sanırdım könlümə məlhəm,
Möhtacdım sözüənə,
ünsiyyətinə.

Tanrı səni yazdı qəlbimə həmdəm,
Ömür əridərəm məhəbbətinə.

Hardan biləydim ki,
yoxmuş ürəyin,
Axıb tökülsə də gözündən yaşlar.
Axı qapı döyən eşqin, diləyin
Qədrini nə bilsin ürəyi daşlar?!

Bakı, 01.06.2004

GÖZƏLDİ

Mənə «əmi» deyən gözəl,
Qara saçda dən gözəldi.
Bəndə ürəyində istək,
Dağ başında çən gözəldi.

Baxma üzə, baxma başa,
Baxma ilə, baxma yaşa,
Səndən gözəl varımı? - haşa,
Ürək sevən ən gözəldi.

İllər keçər «xala» sözü
Qəlbində söndürər közü,
Göz yaşların bəzər üzü,
Bilərsən ki, qəm gözəldi...

Ərkivan, 1993

* * *

Eybi yox, dözərəm, günün birində
Yoluma atılan söz daşın olsun.
Aynı bəzək-düzək istəmirəm mən,
Gözümün bəzəyi göz yaşın olsun!..

1997

MƏNİM

Gəzdim, yoruldum neynim,
Sutək duruldum neynim,
Gördüm, vuruldum neynim?
Gözümü oyma mənim.

Sevincin nəfəsiyəm,
Dərdin dili, səsiyəm,
Eşqində Nəsimiyəm,
Dərimi soyma mənim.

Qəlbimə sevgi dolsun,
Nisgil saralıb-solsun,
Canım nəzirin olsun,
Eşqimə qıyma mənim.

Ərkivan, 28.08.1992

* * *

Ağlayarsan, ağlasam,
Gülərsən gülər olsam.
Gözümdən dərd tozunu
Silərsən, silər olsam...
Gözümü sığayarsan,
A gülüm, ölər olsam...

1998

MƏNİ

İstər gizlən, istərsə qaç,
İllər keçər, ağarar saç...
Ürəyim sevginə möhtac,
Sına məni, yoxla məni.

Dünənimdən yadığaram,
Sevgim varsa, mən də varam.
Vədəsiz ələnən qaram,
Bacarırsan saxla məni.

Ömrü yaşamadım hədə,ər,
Yazan bizə yazdı qədə,ər,
Varlığımıza çöküb kədə,ər,
Gəl əritmə əhlə məni.

Gedəni saxlamaq olmaz,
Yolunu bağlamaq olmaz,
Dirini ağlamaq olmaz,
İnsaf elə, ağla məni.

Moskva, 27.07.2004

DƏRD BOY ATIR GÖZÜNDƏ

Əri çörək dalınca qürbətə gedən gəlinlərə

Gərdəyin yığılmamış
Qürbətə getdi ərin.
Toy şaxı dağılmamış,
Təklək oldu qədərin.

Lənətə bələyirsən
Ərin gedən yolu sən.
Əşidilmir harayın,
Aynlığın qulusan.

Hanı, yoxdu beşiyin,
Layla donub sözündə.
Dərdlər olub keşiyin,
Dərd boy atır gözündə.

Bilməzdin göylər qəmi
Gözlərinə gec ələr.
Gündüz iş-güc, qayğılar...
Ağlayırsan gecələr.

Şübhə içini yeyir,
«Bəlkə orda günüm var?».
Gəlib-gedənlər deyir,
«Orda əcəl, ölüm var».

QIYAMƏTƏ ÇOXMU QALIB?

Satılır, torpaq satılır,
Qiyamətə çoxmu qalıb?
Halal harama qatılır,
Qiyamətə çoxmu qalıb?

Kişiləri qoz satırsa,
Saz satırsa, söz satırsa,
Gözəlləri naz satırsa,
Qiyamətə çoxmu qalıb?

Papaqsız qalan başa bax,
Gözlər kor olub, qaşa bax,
Düşən kəsəyə, daşa bax,
Qiyamətə çoxmu qalıb?

İnam nədi, iman nədi?
Yıxılana aman nədi?
Yaxşı nədi, yaman nədi?
Qiyamətə çoxmu qalıb?

Yaşamaq deyil, azardı,
Bəndə canından bezardı.
Bazardı, hər yan bazardı,
Qiyamətə çoxmu qalıb?

Bakı, 17.03.1993

Ərkivan, iyul, 1991

NEÇƏ VAXTDI

Elə gileylidi, ay üzü göyçək,
Sığala tamarzı tel neçə vaxtdı.
Sənsiz qəribsəyib yetim uşaqtək,
Telinə can atan yel, neçə vaxtdı.

Nərgiz naz-qəməni satmır ki, satmır,
Budaq yarpağını atmır ki, atmır,
Tumara, sığala yatmır ki, yatmır,
Səndən ətir almış gül, neçə vaxtdı.

Mən deyən olmadı... ayrı zamandı,
Həsərin sazağı daha yamandı.
Dilotumu yeyib, Allah, amandı,
Qılığa yatmayan dil, neçə vaxtdı.

13 mart, 2003

ÖMRÜN MƏHƏBBƏT FƏSLİ

Ömrün hər bir günü mənə əzizdi,
Taleyn verdiyi hədiyyə kimi.
Ən ülvə varlıqtək səfədi, təmizdi,
Ömrün sevgi fəslə, məhəbbət fəslə.

O hansı fəsildi şaxtası da var,
İsti günlərisə yandırır, yaxar?
O hansı fəsildi günəşli gündə
Birdən səmasında ildırım çaxar?

Həzin xatirədi, ən xoş məqamdi,
Ömrümə dayaqdı sevdalı günlər.
Bəzən zərif gülüş, bəzən fəğandı,
O sevgi, məhəbbət nidalı günlər.

İllər ötüşsə də düşür yadıma
Gənclik tərəvəti, sevgi dəmləri.
Ürək yenə yanırsən oduna,
Ələnim başıma eşqin qəmləri.

Bilirəm, neyləsəm geriye dönməz,
Aranı duman-çən, ayrılıq kəsdi.
Çağırısam səsimə o, hay da verməz,
Qayıtmaz ömrümün məhəbbət fəslə...

Afina, 15.08.2004

BİR CƏMƏN ÇİÇƏK

Ötəri bir duyğu bilmədim eşqi,
Gültək qorumuşam eşqi həmişə.
Sənin görüşünə çiçək almadım,
Qəlbimi götürüb gəldim görüşə.

Dünyanın gözüne kül ələyək gəl,
Qoy yenə qoynunu açsın göy meşə.
Təbiət səxavət əlləri ilə
Sənə nərgiz versin, mənə bənövşə.

Ləçəyi titrəsin nərgizin yenə,
Yenə bənövşənin gözləri dolsun.
Gələndə ayrılıq, gələndə hicran,
Sevgimiz ətirli gül-çiçək olsun.

Hər gələn baharda dirilib açan,
Zərif bir çiçəkdi ürəkdə sevgi.
Axşam da, səhər də çöllərdə qaçan
Dəlisov küləkdi ürəkdə sevgi.

Aydan arı olsun, sudan da duru,
Bir ömür yaşayaq saf niyyət kimi.
Həyatda çəsməyəq, azmayaq yolu,
Sevəndə də sevək təbiət kimi.

Afina, 13.08.2004

QƏLBİMƏ DƏYMƏ

Dəymə qəlbimə, incədi
Bir kəlmədən sınar, gülüm.
Nazlı Əsli sevdəsindən
Kərəm kimi yanar, gülüm.

Gedər bu eşqin badına,
Kimsə yetməz imdadına,
Nələsinə, fəryadına
Yağlar şadlanar, gülüm.

Üz döndərsən daşa dönər,
Ağ qara, yağışa dönər,
Ruh donduran qışa dönər
Pəncərəyə qonar, gülüm.

Moskva, 19.08.2004

QOXUYAR

Yellər saçında titrəsə,
Gülüm də şeir qoxuyar.
Can köynəyi olan kəsə,
Zülüm də şeir qoxuyar.

Bu yolda olmadım naşı,
Sözdü gözlərimin yaşı.
Qəzəbim əridər daşı,
Selim də şeir qoxuyar.

Sevənin quludur bu yol,
Zillətlə doludur bu yol...
Kərəmlik yoludur bu yol,
Külüm də şeir qoxuyar!..

Dekabr, 2001

MƏNİM MƏHƏBBƏTİM MƏNİM VARIMDI

Dünyaya boylanan üzüm olubdu,
Dilimi isidən sözüm olubdu,
Ocağım olubdu, közüm olubdu,
Mənim məhəbbətim -
mənim varımdı.

Dünyanın sərvəti gəldi-gedərdi,
Sevgisiz bir həyat puçdu, hədərdi,
Qiyməti ürəyim,
ömrüm qədərdi,
Mənim məhəbbətim -
mənim varımdı.

Qəm nədi,
dərd nədi, qəti bilmərəm,
Onsuz sevinməyəm,
onsuz gülmərəm,
Könlümdə yaşarsa heç vaxt ölmərəm,
Mənim məhəbbətim -
mənim varımdı.

İspaniya, sentyabr, 1998

TANRI PAYI

Saçların dağılıb...
Gül yatağında
uzanıb yatmışan bəlkə indi sən.
Mənim yuxum isə ərsə çəkilib,
Nələr çəkdiyimi hardan biləsən?
Yuxumu qaçıran dəli bir eşqin,
Coşqun haraydı, çılgın hayıdı.
Ömrümün narahat, vurğun günləri
Mənə göndərilən Tanrı payıdı.

İspaniya, sentyabr, 2001

SƏNƏ OXŞAYIR

Bahar fəslə ləçəklənən
Çiçəklər sənə oxşayır.
Yarpaqlara sığal çəkən
Küləklər sənə oxşayır.

Həsədini çəkən gül də,
Xiffət nəğməli bülbül də,
Yanan-yandıran könüldə
Diləklər sənə oxşayır.

Günəş kimi işıq saçan,
Saf eşqinə nəğmə qoşan,
Çaylar kimi aşib-daşan
Ürəklər sənə oxşayır.

İspaniya, 1999

NƏ İSTƏYİRSƏN?

Qəmli, yorğun ürəyimə
Qəfil qonaqtək gəlmişən.
De, fikrin nə, diləyin nə,
De, məndən nə istəyirsən?

Nə baharam, nə də qışam,
Elə bilmə qocalmışam.
Gəlişinə mat qalmışam,
De, məndən nə istəyirsən?

Bir sevdalı qəlbim vardı,
Sevincim nazlı nigardı.
İndi təklük mənə yardı,
De, məndən nə istəyirsən?

Duyğuları coşdurma gəl,
Səbri aşib-daşdırma gəl,
Ünvanımı çaşdırma, gəl
De, məndən nə istəyirsən?

Göydən enən mələkmisən?
Vaxtsız açan çiçəkmisən?
Evlər yıxan küləkmisən?
De, məndən nə istəyirsən?

Moshva, 2002

AYLA DƏNİZ

Gecənin yarısı pəncərəsindən
Bir gözəl dənizə,
Aya baxırdı.
Nurlu Ay dənizə işıq saçırdı,
Dəniz xumarlanır, dəniz axırdı...

Baxdıqca Tanrının möcüzəsinə,
Könlümdə duyğular aşib-daşırdı.
O gecə gözünü yummadı afət,
Bu sehrə həsədlə tamaşa edən
Ulduzlar xəfifcə pıçıladaşırdı.
Ay dənizə, dəniz Aya,
hər ikisi bu gecəyə,
bu dünyaya
yaman, yaman yaraşırdı.

İspaniya, sentyabr, 1999

NƏ MƏN SƏNDƏN, NƏ SƏN MƏNDƏN

Bu sevgini danardıqımı,
İçin-için yanardıqımı,
Bir gün ayrı qalardıqımı,
Nə mən səndən,
nə sən məndən?!

Fürsət düşməz bir də ələ,
Yaşamağa vaxt var hələ.
Ayrılmırıq ölüm gələ
Nə mən səndən,
nə sən məndən.

Küsdük, aman verdik aha,
Batdıq necə bir günahə...
Giley etmədik Allaha
Nə mən səndən,
nə sən məndən.

İspaniya, sentyabr, 1999

MƏNDƏ BU SEVGİYƏ DAHA DÖZÜM YOX

Həç bilmirəm kimə deyim dərdimi,
Eşqi yandırmağa, vallah, közüm yox.
Əyəcək axırda mənim qəddimi,
Məndə bu sevgiyə daha dözümlə yox.

Gözlərimdə gilələnən yaş olub,
Ürəyimdə dağdan ağır daş olub,
Nişan üzüyümə hicran qaş olub,
Məndə bu sevgiyə daha dözümlə yox.

Məcnun deyiləm ki, çöllərə düşəm,
Kərəm deyiləm ki, yanam, alışam,
Aşiq olmağıma peşman olmuşam,
Məndə bu sevgiyə daha dözümlə yox.

Bu eşqin əlindən qaça bilmirəm,
Sırrımı kimsəyə aç bilmirəm.
Başımı götürüb qaça bilmirəm,
Məndə bu sevgiyə daha dözümlə yox.

Sinəm bulud kimi dolur, boşalır,
Nə vaxtdı içimdə qalır, qocalır,
Bilmək olmur məndən niyə öc alır,
Məndə bu sevgiyə daha dözümlə yox.

İspaniya, sentyabr, 1999

BU SEVGİ ÖMRÜMƏ QƏFİLDƏN GƏLDİ

Bu sevgi ömrümə qəfildən gəldi.
Nə sağına baxdı, nə də soluna,
Baxmadı keçilən ömür yoluna.

Açıb ürəyimin qapılarını,
Özüylə gətirdi tər baharını.
Onun gəlişiyə dünyam dəyişdi,
Tamam başqa rəngə boyandı həyat.
Bu sevgi gözümə nurunu saçdı,
Bir də ürəyimə verdi qol-qanad...

Qayğıların məni seçdiyi vaxtda,
Ömrümün yarıdan keçdiyi vaxtda,
Kədərin sevinci əzdiyi vaxtda,
Qara buludların başım üstündə
Dolanıb-dolanıb gəzdiyi vaxtda,
Bu sevgi ömrümə qəfildən gəldi.
Nə sağına baxdı, nə də soluna,
Yoxsa gedəcəkdim mən öz yolumla.
Dəyişdi aləmi o bircə anda
Qoymadı bu ömrü rahat yaşayım.
Dəyişdi dünyanı, bu kainatı...
Mən belə bilməzdim heç vaxt həyatı!

Moskva, 25.06.2004

ÇƏKİR

Gecələrin nə vecinə,
Nə çəkirsə, sabah çəkir.
Ya savab çıxır yoluna,
Ya dördəlli günah çəkir.

Gecədə dərd qoxusu var,
Dərdin çimər yuxusu var...
Yoxsa ölüm qorxusu var,
Gah boylanır, gah ah çəkir.

Sözündən düşən oğlu,
Sözlə döyüşən oğlu,
Nəsimiləşən oğlu
Hələbə Fəzlullah çəkir.

Dan sökülək üzümə bax,
Yağışa dön, gözümə yağ.
Duyğu kimi könlümə ax,
Haqqa pənah, pənah çəkir.

Dünya bir əl, bir ətəkdə,
Zəhəri də çiyləkdə...
Dərd yükünü Tənha çəkdi,
Haqq-hesabı Allah çəkir.

Dekabr, 2001

DÖNÜM

Sevmək də bir ayrı dərddi, azardı,
Ay gözəl,
gözünün yaşına dönüm.
Ürəyin eşqimə soyuq məzardı,
Ay gözəl,
gözünün yaşına dönüm.

Mənim əvəzimə küləklər dindi,
Dindi,
göy üzündən ulduzlar endi...
Dinməyə qoymursan, eybi yox, indi
Ay gözəl,
gözünün yaşına dönüm.

Həsrətin rəngini üzümə salıb,
Nə vaxtdı can nədi, ruhumu alıb...
Nərgiz ləçəyinə şəh düşüb, qalıb,
Ay gözəl,
gözünün yaşına dönüm.

Dekabr, 2001

ÇİRAĞIN OLUMMU

Ay pərişan saçlı qız,
Darağın olum sənin.
Sabahlara səsləyən
Sorağın olum sənin.

Dərdinə üz olsa söz.
Dərdindən üzülsə söz,
Dilində köz olsa söz,
Varağın olum sənin.

Dərdin ocağı sönsün,
Həsrətin üzü dönsün,
Yolun ağ yola dönsün,
Çırağın olum sənin.

Dekabr, 2001

DEDİLƏR

Həsərət əlimi sıxdı,
Dərdi gözümə yığdı;
«Nəyə gərəkdi axı
Bunca tələş», - dedilər.

Dərdi dərdədən ayırdım,
Söz qılıncı sıyırdım;
«Sənə yaraşan deyil
Belə savaş», - dedilər.

Sözüm çin-çin olunca,
Ağ göyərçin olunca
«Duman gəlir, nə tənti,
nə də ki, çaş», - dedilər.

Açılmadı dan üzü,
Çən tutdu dağı-düzü;
«Bu gündən adaşındı
bu qara daş», - dedilər...

Dekabr, 2001

Sən həsrəti NƏ BİLMİŞDİN

*Əlvida deyirəm bu ağır anda,
Məni xatırlasan nə alış, nə yan.
Gözlərin yuxuya həsrət qalanda,
Gecələr ulduzlu səmaya boylan.*

SƏN HƏSRƏTİ NƏ BİLMİŞDİN

Sən həsrəti nə bilmişdin?
Neçə vaxtdı ürəyimi
eləyibdi didim-didim.
Az qalmışdı bu dünyadan
öz xoşumla çıxıb gedim.
Sən həsrəti nə bilmişdin?
Kəsilibdi ömrə qənim.
Ürəyim dil-dil ötürdü:
«Olum, yoxsa... yoxsa ölüm».
Xoşdu mənə
Bu sevgidən gələn zülüm.
Sən həsrəti nə bilmişdin?
Tab gətirmək çətin işdi,
yaman çətin.
Vallah, ölüm gələcəkdi,
Sən bir az da geciksəydin...

Moskva, 01.09.2003

SƏNİ GÖZLƏYİRƏM

Sevdalı çağımda
görüş yerində,
Yağışlı bir gündə
səni gözlədim.
Neçə saat keçdi,
ümid getmədi,
Dərdimi gizlədim,
yənə gözlədim...
Aradan ay keçib,
illər ötüşüb,
Səni unutmayıb
könlüm bir an da.
Hərdən
mənə elə gəlir ki, guya
uzaq bir diyarda,
uzaq məkanda,
Tanımadığım yerdə
səni gözləyirəm
elə o vaxtdan,
Nə vaxt gələcəksən,
söylə, nə zaman?

Moskva, 15.06.2004

NƏ AYRILIQ VAR, NƏ ÖLÜM

Hər bir günün, hər saatin
Gəl qədrini bilək, gülüm.
Bir anlığa elə bilək
Nə ayrılıq var, nə ölüm.

Həsrətə əlvida deyək
iki ömrün sevgi çağ.ı.
Bu inamdan coşsun ürək,
Coşsun dəryalar sayağı.

Xoşbəxt Tanrı bəndəsitək
Seyr eləyək gəl dənizi.
Sevgimizə beşik bilsin
Ağ dalgalar qəlbimizi.

Göydən ulduz üzə-üzə
Ruhdan köynək biçə bilək
Biz sevdalı qəlbimizə.
Dalgalar da dilə gələ:
"Nə ayrılıq var, nə ölümü!"

Onda həsrət ağlayacaq,
Ağlayacaq zülüm-zülüm...
Unudaraq ağrımızı-acımızı,
Onda yellər daraqlaylar

Bir-birinə sığal çəkən saçımızı...
Göz yaşını sevgi bilək,
Həsrətin göz yaşlarını
Əlimizlə silib gülək...

Gülüm, axı məhəbbətədi
Yaraşığı bu həyatın.
Gəl qədrini bilək biz də
Hər bir günün, hər saatın...

Gəl saçını nəfəsimlə
Daraqlayım bir də, gülüm.
Bir anlığa elə bilək
Nə ayrılıq var, nə ölüm...

İspaniya, 2002

HƏMİŞƏ MƏNİMLƏSƏN

Yuxu kimi gözümdəsən,
Arzu kimi sözümdəsən,
Hara qaçım - özümdəsən,
Sən həmişə mənimləsən.

Ömür adlı həyəcanım,
Sənsiz ötüşmür bir anım...
Damarımda axan qanım,
Sən həmişə mənimləsən.

Güllü-çiçəkli yazımsan,
Qəmə köklənmiş sazımsan.
Taleyim, alın yazımsan,
Sən həmişə mənimləsən.

İspaniya, 2001

QURBAN OLUM

Saçıma dən düşüb, qəlbimə qubar,
Ömrümdən dərdimi sil, qurban olum.
Sevincsən,
 kədərsən,
 tale payısan,
Həsəratə ürəkdan gül, qurban olum.

Çilə,
 ümidimə ağ ümid çilə,
Qoyma sevgimizə həsrətin gülə.
Yerlər də,
 göylər də gələcək dilə,
Qəhəri ikiyə böl, qurban olum.

Bu ağrı-acını gərək mən çəkəm,
Həsəratin canına qaralar çəkəm.
Güləğa Tənhayam, tənhayam, təkəm,
Qayıt gəl,
 qayıt gəl,
 gəl, qurban olum.

Paris, 2001

BU DƏRD XƏZAN ETDİ BİZİ

Dünənədək bir can idik,
Kim yarıcan etdi bizi?
Bölünməz bir cahan idik,
Kimlər viran etdi bizi?

Sonsuzdu arzu-kamımız,
Sevgi idi məkanımız,
Hara çatar fəğanımız?
Həsərat talan etdi bizi.

Ortaqdı dərdi-sərimiz,
Sevincimiz, kədərimiz,
Gizli qalardı sirrimiz,
Kimlər bəyan etdi bizi?

Dadıb eşqin bulağından,
Gəzirdik sevgi bağında,
Ömrün gül-çiçək çağında
Bu dərd xəzan etdi bizi.

Bakı, 2002

HƏSRƏT NƏĞMƏSİ

Bir zaman gözlərdə,
 üzlərdə, Sözlərdə
gülərdi ilk bahar.
Bir zaman sularda üzərdi,
göylərdə uçardı,
qol-qanad açardı arzular.
O xoşbəxt günlərdən
dəli həsrət qalıb,
uğursuz, ümitsiz bir məhəbbət qalıb,
atəşi sönməyən, közü sönməyən,
bir hərarət qalıb yadigar...

Bakı, 26.01.2004

ELLƏR MƏNİ XATIRLASIN

Arzum budur bu dünyada,
Ellər məni xatırlasın.
Dostlar salsın məni yada,
Dillər məni xatırlasın.

Dərib ətrini duyduğum,
O xoş ətrinə uyduğum,
Torpağına baş qoyduğum
Güllər məni xatırlasın.

Nərgizini çox üzdüyüm,
Dərib sinəmə düzdüyüm,
Sevgilimlə hey gəzdiyim
Çöllər məni xatırlasın.

Bakı, 10.11.2001

MƏN SƏNİ UNUDA BİLMƏDİM HEÇ VAXT

Aradan fəsillər, illər ötsə də,
Mən səni unuda bilmədim heç vaxt.
O günlər bizləri atıb getsə də,
Mən səni unuda bilmədim heç vaxt.

Demə aramızı duman, çən aldı,
O gözəl mahnılar dağlarda qaldı.
Yaşanan günlərim puç bir xəyaldı,
Mən səni unuda bilmədim heç vaxt.

İllər ötüb-keçir, saçlar ağarır,
Həzin bir ayrılıq nəğməsi çalır.
Ürək üsyan edir, nalə qoparır:
"Mən səni unuda bilmədim heç vaxt."

Yadımdan çıxmayıb bircə anımız,
Dərdimiz, qayğımız, həyəcanımız.
İndi hara çatar ah-fəğanımız?
Mən səni unuda bilmədim heç vaxt.

Ölүmdü unutsam mən bu həsrəti,
Kimdən almaq olar belə qüdrəti.
Bir an da çıxmadın yadımdan qəti,
Mən səni unuda bilmədim heç vaxt.

Paris, 2001

BİR DƏ BU YERLƏRƏ GƏLMƏZ O GÖZƏL

Ad günün mübarək

Könül, çək gözünü sən bu yollardan,
Bir də bu yerlərə gəlməz o gözəl.
Kəsdı ülfətini bizim diyardan,
Bir də bu yerlərə gəlməz o gözəl.

O bura gələndə bahar fəslıyđı,
Al-əlvan çiçəklər tər nəfəslıyđı,
Küləklər gözəllık tərənəslıyđı,
Bir də bu yerlərə gəlməz o gözəl.

Soruşma dərdımın səbəbı nədır,
Dılımdə dolayan qəmli nəğmədır.
İçımdə bir həsrət ah-fəğan edır:
"Bir də bu yerlərə gəlməz o gözəl"

Mən belə bilməzdım özümü qəti,
Qüdrətli sanmazdım heç vaxt həsrəti,
İndi dərk elədim bu həqiqəti -
Bir də bu yerlərə gəlməz o gözəl.

Yollara baxmaqdan gözüm yoruldu,
Alışıb-yanmaqdan dözüm yoruldu,
Çağırdım, səslədim, sözüüm yoruldu,
Bir də bu yerlərə gəlməz o gözəl.

Moskva, 03.10.2007

YADIMA DÜŞÜRSƏN

Ad günün mübarək!

Qəfil yağan yağış kimi,
Birdən məni haqlarmısan?
Məni güləruz görəndə
Çaylar kimi çağlarmısan?

Yoxsa qar tutub yolunu,
Bağlayıbdı sağ-solunu.
Qara həsrətin qolunu
Əllərinlə bağlarmısan?

Nəyləyim, hərdən yuxuma
Çöküb duman-çən yuxuma...
Hərdən gələrsən yuxuma,
Ürəyimi daqlarmısan?

Mən həminəm, həmin, gülüm,
Sənsizlikdə keçdi günüm.
Həyat mənə əzab, zülüm...
Halım görüb ağlarmısan?

Bir özüməm, bir xatirən,
Hara getdin, hara görən?
Yaz çiçəyi kimi gülən,
Həsrətimi daqlarmısan?

Gəl, yuxuma gəl, gözəlim,
Şirin-şirin gül, gözəlim,
Göz yaşımı sil, gözəlim,
De, yaramı bağlarmısan?

Moskva, 03.10.2008

AYRILIQ TEZDİ

Bu dünya oyundu, ötür-ötürdü,
Arzu uralanır, götür-götürdü.
Səni gətirən yol kələ-kötürdü,
Ürək sərməmişəm, ayrılıq tezdi.

Aşiqin dövləti saf bir diləkdi,
Cana tən, ruha tən vuran ürəkdi.
Sevdalı könümün kamı çiçəkdi,
Barı dərməmişəm, ayrılıq tezdi.

Doymaq olmur söhbətindən, sözündən,
Kərəmtək alıxdım, yandım közündən.
Qorxudan öpmədim ala gözündən,
Dəsmal verməmişəm, ayrılıq tezdi.

Moskva, dekabr, 1998

MƏNİM XƏYALLARIM

Mənim xəyallarım azad quş kimi,
illər üstündən uçduqca uçur, yorulmur.
Hərdən qoşa qollarıyla
dünyanı qucur, yorulmur.
Şirincə gülüşün, şirincə səsin
kənül xoşluğumdu, son nəfəsimdi.
Mənim xəyallarım
gəzəcək dünyanı, gəzəcək səni.
Yaxşı bilirəm ki, bir gün bu həsrət
Tənhadan da betər üzəcək səni...

İspaniya, 1999

SƏNİN HƏSRƏTİNƏ ALİŞAMMADIM

Əsli - sən,
mən - Kərəm...
İllərdən bəri
Sənin həsrətinə alışammadım.
Yerlərin, göylərin yoxmu xəbəri,
Sənin həsrətinə alışammadım.

Sevgimə darasdı ağrı,
qəm,
kədər,
Gözümü sığadı açılan səhər.
Ömrü sənsizlikdə xərclədim hədə,
Sənin həsrətinə alışammadım.

Sənin göylərində ulduzam, ayam,
Səni haraylayan bulağam, çayam.
Getmisən...
Tək qaldım...
Təkəm, Tənhayam,
Sənin həsrətinə alışammadım.

Paris, 2000

HARA BAXIRAMSA SƏNİ GÖRÜRƏM

Mən səni tanıdım...
Mən tanıyantək
Tanıya bilmədi bu cahan səni.
Mən özüm özümü unuttum, ancaq
unuda bilmədim bircə an səni;
Hara baxıramsa səni görürəm.

Qıyğacı baxışın, can alan nazın,
Çəməndə güllərin ləçəyindədi.
Güllüşün, qəh-qəhən, şirin avazın,
Baharda quşların cəh-cəhindədi;
Hara baxıramsa səni görürəm.

Birgə seyr edərdik ayı, ulduzu,
Bir zaman bu səma, yer bizimiydi.
Tikanlar bitirən o yer, gözəlīm,
Bizim gözədən uzaq yerimiziydi;
Hara baxıramsa səni görürəm.

Hər ömür sevdalı rəya olsa da,
Can alan, can udan dərya olsa da,
Bu dünya həmin ki dünya olsa da,
Hara baxıramsa səni görürəm.

Sənli günlərimin xatirələri,
Ruhumu titrədir illərdən bəri.
Dünya dəyişməyib...
Ay gözəl pəri,
Hara baxıramsa səni görürəm.

İspaniya, 1999

VAXT GƏLDİ

Vaxt gəldi, tərkdib gedirəm səni,
Durna qatarıyla qayıdacağam.
Qar-boran dondursa kövrək qəlbimi,
Sənin eşqin ilə ovudacağam.

Sən görən əvvəlki cavan deyiləm,
Sevda atəşinə yanan deyiləm,
Xoşbəxt günlərimi danan deyiləm,
Ürəkdə bu eşqi soyudacağam.

Hər gecə qonaqtək yuxuma gəlmə,
Şirin sözlər deyib üzümə gülmə,
Gözlərin yaşlıdı, qoy qalsın, silmə,
Sənli xatirəmi uyudacağam.

Dayaq gərəkdisə yıxılmamağa,
Tənhalıq içində sıxılmamağa,
Anı sevinc kimi yox olmamağa,
Könlümdə sevgimi oyadacağam.

Paris, 2000

GECƏLƏR ULDUZLU SƏMAYA BOYLAN

Burada yolumuz ayrılır demək,
Elə əhdimiz də bura qədərmiş.
Ağrıya-acıya dözəcək ürək,
Sevgimizin sonu qəmmiş, kədərmiş.

Qəfil qonaq kimi,
ilk bahar kimi,
Gəldi sevda dəmi, məhəbbət çağı.
Kökləndi qəlbimdə kamanın simi,
Əridi,
qalmadı gözümün yağı.

Əlvida deyirəm bu ağır anda,
Məni xatırlasan nə alış,
nə yan.
Gözlərin yuxuya həsrət qalanda,
Gözəlim,
ulduzlu səmaya boylan.

İspaniya, sentyabr, 1998

İLK SEVGİ

Səni unutmadım qürbət ellərdə,
Gözümdə yaşayır qəmli gözlərin.
Gecə də, gündüz də xatirələrdə,
Yenə görüşünə gəlirəm sənin.

Sənli günlərimi yaddaşdan alıb,
Səhifə-səhifə varaqlayıram.
İllər acizləşir...
Xəyala dalıb
Qara saçlarını daraqlayıram.

Bəzən unudaraq dərdi-sərimi,
Özümü qayğısız cavan sanıram.
Yadıma salaraq xoş günlərimi,
Yenə için-için əlovlanıram.

Nazlı bir baxışdan, şirin bir sözdən,
Sevinib quş kimi qanad açardığ.
Qaçıb gizlənardıq nəzərdən, gözdən,
Elə şirin-şirin pıçıldadıq.

Tale sevincidi, tale kədəri,
Yandıran, yanandı ilk sevgi, Allah!
Bəndənə sən verdin belə qədəri,
Niyə can alandı ilk sevgi, Allah?

İspaniya, 1998

AYRILIQ SINAĞA ÇƏKİB ÖMRÜMÜ

Gör neçə zamandır görmürəm səni,
Getməz gözlərimdən surətin, gülüm.
Səniydin, məniydin,

Aylı gecəydi,
Yaddan çıxarmı heç ülfətin, gülüm?

Qorxuram yadımdan çıxsa səsin də,
Gedə xatirimdən gül nəfəsin də,
Ömrümün bu acı həsrət fəslində,
Könlümü küsdürür heyrətin, gülüm.

Sənə demək üçün könül dərdimi,
Aya,

ulduzlara açdım qəlbimi.

Yadımdan çıxmıyır ayrılıq dəmi,
Bu imiş mənim də qismətim, gülüm.

Afina, 14.08.2004

HİSSİM...AĞLIM...

Dərin dəryaların qəvvası kimi,
Qəlbim sevdalara varır, doymayır.
Gözəllik həyata səsləyir məni,
Hissim gedək deyir, ağlım qoymayır.

Sevgidən səs-soraq gətirsin külək,
Alışıb yanmağa möhtacdı ürək,
Bu bahar günündə yaz çiçəyitək,
Hissim bitək deyir, ağlım qoymayır.

Arzular, istəklər ovutsun məni,
Saflığı, paklığı durultsun məni,
Məhəbbət bağında bülüllər kimi
Hissim ötək deyir, ağlım qoymayır.

Masallı, 1991.

SOYUQLUĞUN

Şaxtaya, borana dözər birtəhər,
Yağışdan, qardan da titrəməz ürək.
Ayazdan, küləkdən üşümərəm mən
Soyuq baxışından üşüdüyümtək.
Dünyada heç nədən qorxan deyiləm,
Səninlə bəla da yan keçər məndən.
Yağı gülləsindən betərdi, inan
Sənin soyuqluğun pisdə əcəldən.

İspaniya, 1999

SEVGİMİ ƏMANƏT SAXLAYIRAM MƏN

Nələr çəkdiyimi kimsə bilməyir,
Kədərdən yükümü bağlayıram mən.
Çox da ki, gözümdə yaş görünməyir,
İçimdə inləyib, ağlayıram mən.

Səndən uzaqlarda gülmədi üzüm,
Çəkildi sınağa etibar, dözüm.
Üzünü görməyə həsrətdi gözüm,
Yuxuda ətrini qoxlayıram mən.

Bu bahar çiçəklər erkən oyandı,
Ürək həsrət ilə alışdı, yandı.
Səni itirsəm də, xeyli zamandı
Sevgimi əmanət saxlayıram mən.

İspaniya, yanvar, 2004

GÖNDƏR GÜLÜŞÜNÜ

Ürəyim darıxır səndən uzaqda,
Göndər gülüşünü, könül sevinisin.
Qışın soyuğunda qarda, sazaqda
günəşdən olmuşam, donub qalmışam.
Gülüm, gecikdirmə, elə bu axşam
göndər baxışını, qoy üzüm gülsün.
Bu soyuq diyara güllü-çiçəkli,
yaşıl örpəkli yaz təşrif gətirsin.
Bu qürbət ellərdə, uzaq yerlərdə
könlümə yenidən bahar çilənsin.

Moskva, 04.10.1995

BİR DƏ GÖRDÜM...

Sənsiz keçdi aylar, illər...
Gördüm budağı qurumuş
bir ağacam,
Heydən düşmüş yarpağam.
Suya həsrət torpağam.
Tərsə əsən,
Yolu, izi bilinməyən
bir küləyəm.
Bir ilğımam
səhrələrin ortasında.
Görünmürəm
tənhəliğin aynasında.

Dəryaların dibində,
suların dərinliyində
Qulaqları eşitməyən,
gözləri görməyən
bir balığam.
Bir zaman kiməsə gərəkdim...
İndi lazımsız bir varlığam.

Bünövrəsi qoyulmamış,
divarları hörülməmiş
bir binada
qapısız, pəncərəsiz
bir otağam.

Bar-bəhrəsiz
bir zəmiyəm,

bir tarlayam.
Döyüşçüsüz
bir qalayam...
Bilinməyir
Gündüzləri, gecələri,
Elə bil ki,
"Peykanlı"dı küçələri...

Ayrı aləm olur axı
Sevdadan doğulan duyğu...
Belə idi...
Biləmmədim gördüklərim
Gerçək idi, yoxsa yuxu...

Moskva, 1999

TƏSƏLLİ

Getmisən, gözəlīm, o vaxtdan bəri
Könlümə dağ çəkir qara həsrətin.
Dünyanın arşını əyilməmişdi,
Şirin tərənəydi sözün-söhbətin.

Şirin bir yuxusan, əlçatmaz dilək,
Əbədi qalmısan sevincdə, qəmdə.
Hicranın ağırıdı, dözməyir ürək,
Göylərə çəkilib nəğmələrin də.

Həsrətin odunda tab eləməyə
Sevdam dözüümümə müəllim oldu.
Ömrü sevgi ilə başa vurmağa,
Xatirən ən şirin təsəllim oldu.

Moskva, 1999

QOYMAZ UNUTMAĞA

Yağışlar qoymaz ki,
unudam səni.
Üst-başım islanar
yaz yağışından.
Saçlarım islanar
göz yaşlarından.
Bir az ötüşüncə
Günəş görünər,
Bir ümid içərəm
baxışlarından...

İlk bahar qoyarmı
unudam səni?
Gül-çiçək açacaq,
quşlar ötəcək,
Yadıma düşəcək
yam-yaşıl meşə,
Kollara qısılan
şəhli bənövşə.

Bir də ki, belinə
kəmər yerinə
gül-çiçək qurşayan
çəmənzar - çəmən...
Birlikdə gəzərdik
biz orda hərdən...

Səni unutmağa
qoymaz gecələr;
Telin də, əlin də
yuxularımda
şirin dincələr...
Nəğmələr qoyarmı
unudam səni?
Bizim nəğmələr,
gözəl nəğmələr...
Hələ də könlümə
sultandı onlar,
Hələ də könlümə
onlar hökm edər...

Bakı, 1995

AXŞAM DÜŞÜR

Axşam düşür
kölğəmlə mən,
qarışıram qaranlığa.
Belə getsə
alışacam ayrılığa...
Axşam düşür,
Küçələri seyr edirəm,
Özün yoxsan,
Kölgən ilə danışacam.
Belə getsə
Taleyimlə barışacam.
Axşam düşür...
Dərdlərimi ovutmağa,
sevgimizi unutmağa
çalışacam...
Belə getsə dönüklükdə
sənin ilə yanşacam.

İspaniya, 1999

UNUT BİR ANLIĞA

Bəzi məmurlara

Unut birdəfəlik rahat kürsünü,
Basdı, özgələrin öpdün əlini,
Unut kimlərləsə umu-küsünü...
Unut xəbisliyi, rüşvət almağı,
Bu xalqa, millətə kəsilmə yağı...
Qaraya ağ dedin illər uzununu,
Daha ağa qara deməyi unut,
Kasıbın başına döyməyi unut.
Sığal çək, tumor çək öz kəhərinə,
Özgə yabısını öyməyi unut...
Yoxsa bu millətin qəzəbi, kini
tufandan da betər əsər yoluna!..
Şöhrətin, mənəsin yalavacları!
Elə özün kimi qəlbi acları
Çağır haqq yoluna, bəşər yoluna!..

Sən də bizim kimi «Qarabağ!» desən,
Qürbətənin bağına çölü-biyaban,
Vətənin köksündən dikəlib baxan
kolluğa-kostuğa bağça-bağ desən
Sənin varlığına boyun əyərdim,
«Vətənin bir oğlu artdı!», - deyərdim...

Bakı, Şüvəlan, 13.09.2004

SEVGİM SƏNDƏN DƏ GÖZƏLDİ...

Bir gözələ

Sağım - xəzəl,
Solum - xəzəl,
Məni sənə aparası
yolum - xəzəl.
Elə bil dünya xəzəldi...
Çıxıb getdin,
Gözdən itdin...
Eşqim göylərə yüksəldi...

Sənin ilə getdi yazım,
Sənsizlikdən
düşüb qalan payız ilə
baş-başayam.
Suyu qurumuş bulağam,
buz bağlamış,
buza dönmüş
qara çayam...
Dünya - bəşərin anası,
Niyə danım,
Eşqim ondan da əzəldi...

Eh,
nə deyim, ay gözəlim,
Sən gözəlsən,
Sevgim
səndən də gözəldi..

Bakı, 12.09.2004

İNCİTMƏ MƏNİ

Hər gün, hər axşam
Gözləyəm səni.
Tənha qalmışam
İncitmə məni.

Ey nazlı canan,
Gözləri ceyran,
Mən sənə heyran,
İncitmə məni.

Vuruldum sənə,
Yandım eşqinə,
Zülm etmə mənə,
İncitmə məni.

Sənsən həyatım,
Eşqim, būsatım,
Ən xoş saatım,
İncitmə məni.

Qollarını aç,
Ömrümə nur saç,
Başıma ol tac,
İncitmə məni.

Güləgə vurğun,
Kədərli, yorgun.
Çöhrəsi solğun,
İncitmə məni.

Sumqayıt, 04.10.2003

SƏNƏ ÇATACAQ SÖZÜM

Gecənin zülmət qaranlığından,
Ömrümün sevgisiz tənhalığından,
Uzaqdan-uzağa üz tutub sənə
Qəlbimin sözünü demək istədim...
Ürəyimə damdı: – Alınmayacaq!
Səsim bu gecənin torundan keçib
sənin ünvanına yol almayacaq.
Gecənin bu məzar qaranlığına
içimin nəğməsi əsir düşəcək.
İlişib qalacaq zülmət qoynunda,
Səhər gün doğanda azad olacaq.
Sevinib güləcək, qanad açacaq,
Düzlərdən keçəcək, dağlar aşacaq,
qəlbimlə birlikdə sənə çatacaq.

Masalli, 1994

HƏSRƏT

Ömürlük bir xətirədir
İçimdə məhəbbətin.
Ürəyimi bir an da
Tərk etmədi həsrətin.

Hicranına yox tabım,
Gücüm çatmır özümə.
Qurtarmayır əzabım,
Əlac qalır dözümə.

Gecələr rəyalarda,
Gözlərini görürəm.
Gündüzlər xəyalımda
Saçlarını hörürəm.

Güləydi ömrüm-günüm,
Ötənlərə dönəydim.
Sənə keçən hər günün
Qiymətini biləydim.

Moskva, 1998

SƏNİN GÖZ YAŞLARIN

İlk dəfə sevdiyim qıza

Yadımdan çıxmayırsan sonuncu görüş,
Ayrılıq çağında
mənə deyiləsi söz də tapmadın.
Qəlbi isitməyə köz də tapmadın.
Dillənə bilmədik...
Tez vidalaşdıq.
Həyatın yolları ayırdı bizi,
Ay keçdi, il keçdi, sonra yadlaşdıq...
Bəzən gecələr
yuxuma gəlırsən...
Yaxşı...
Nə yaxşı!...
O vaxtdan bu yana
yuxuma tökülür gözüñün yaşı.
Sənin göz yaşların yağışa dönüb
ısladır dünyanı səhərə qədər.
Yuxudan dururam qan-tər içində,
Ömrüm keçib gedir kədər içində.

Sumqayıt, 1991

YUM GÖZLƏRİNİ

Bu da bir taledi -
ayrılıq çağ,ı,
üz tutub gecənin qaranlığına
Uzaqdan-uzağa sənə deyirəm:

- Yumub gözlərini bircə anlığa
yada sal ən gözəl günlərimizi.
Bəxtiyar etmişdi o dəmlər bizi.
Yumub gözlərini xatırla bir an,
görüş yerlərini, sevgi izini.

Onda bilərsən ki, nə itirmisən.
Mənsiz günlərinə dərd gətirmisən.
Bu payız günündə tənha qalmışam,
Lakin eşq işığı könlümdə yaşar.
Hələ ürəyimdə neçə ümid var...

İspaniya, 04.10.2004

GÜNLƏRİN ÖTÜŞÜR DE, NECƏ MƏNSİZ

Zər-zibə içində yüz il qalsa da
Bülbül fərəhlənməz gülsüz, çəmənsiz.
Ayrıldıq, gəlməyir səndən səs-səda,
Günlərin ötüşür de, necə mənsiz?

De, özün necəsən, ürəyin necə?
Yata bilirsənmi söylə, sən gecə?
Yuxuna gəlirmi Tənha gizlicə?
Günlərin ötüşür de, necə mənsiz?

Qəlbimdən qoparıb eşqi atmadım,
Bir göyqurşağısan, sənə çatmadım,
Gülüm, ayrılığa çarə tapmadım,
Günlərin ötüşür de, necə mənsiz?

Vüsəlin əbədi qismətim oldu,
Ayrılıq ən acı şərbətim oldu,
Tənhayam, həmdəməim həsrətim oldu,
Günlərin ötüşür de, necə mənsiz?

Moskva, 25.12.2003

ÖMRÜM

Dünya imtahanı, sınaqdan keçdim,
Ömür nəğməsini təkcə oxudum.
Əlimdən, qolumdan tutan olmadı,
Həyat xalçasını özüm toxudum.

Şikayət etməyin mənası varmı?
Mənim də taleyim belə gətirdi.
Güvəndim alınımın axan tərinə,
Ruzimi Tanrının özü yetirdi.

Dərsimi almışam neçə alimdən,
Amma müəllimim həyat olubdu.
Təklük güc gələndə qərənbi ömrümə,
Zəhmətim qoluma qanad olubdu.

Bəzən yorulsam da, heydən düşsəm də,
Ümid həyatımın dayağı olub.
Qəfil, gözəlilməz zərbə yesəm də,
O mənim qəlbimin mayacağı olub.

Ömrün xoş günündə, qəmli günündə,
Məni də yaşadan sevən ürəkdi.
Bir gün də sevgisiz yaşaya bilməz,
Duyğusuz bir ürək kimə gərəkdirdi?

İspaniya, 2000

DÜŞÜBDÜ

Könül səksəkədə,
 ürək can deyir,
Səsinə, sədana «mən qurban» deyir,
Tükmü yandırmısan, ay canan, deyir,
Qulağıma səsin,
 hayın düşübdü.

Xatirə mənimdi,
 ağası mənəm,
Onsuz quru canam,
 batıq bir ünəm,
Səni unutmaqçün mənə, ay sənəm,
Minnətə nəsilin-soyun düşübdü.

Aləm qınamasın,
 sənsiz gülmərəm,
Eşqin qəlbimdədi,
 hələ ölmərəm.
Çağırma,
 yuxuna gələ bilmərəm,
Bu gecə araya toyun düşübdü.

Masallı, avqust, 1991

SƏN GƏL VƏFALI OL, GÜLÜM

Dünya dolu etibarsız,
Üzü dönük, düz ilqarsız,
Yaşamaram səntək yarsız,
Sən gəl vəfalı ol, gülüm.

Ağlayan da, gülən də var,
Üz çevirib gedən də var,
Eşq yolunda ölən də var,
Sən gəl vəfalı ol, gülüm.

Təmiz eşqə vəfadarın,
Bir gözəl, vəfalı yarın,
Mən quluyam etibarın,
Sən gəl vəfalı ol, gülüm.

Moskva, 17.08.2004

YAĞIŞ

Təqvimdən tökülür günlərim bir-bir,
Ömrün payız fəsli yaman tez gəldi.
Yağır göydən yerə şıdırğı yağış...
Çıxaq bu yağışın görüşünə biz,
Təpədən dırnağa qoy yusun bizi.
Yusun suçumuzu, günahımızı,
Yusun ürəklərdə paxın, pası,
Uşaqtek saflaşıb təmizlənərik...
Ürək də dincələr, tər nəfəs alar.
Yağış dilə gələr, bir nəğmə çalar:
Bu fani dünyada, canı dünyada
De, kimdi günahsız, kimdi günahkar?

1999

QURBAN

Sənə ürək verdim, dedin «Nə azdı!»
Gül dərdim, deyindin:
– Onsuz da yazdı!
Bilmədim baxışın tənədi,
nəzdə,
Məni məndən alan gözünə qurban.

Yetim bənövşətek boynunu burma,
Görəni öldürür, ədalı durma.
Sözünü açıq de, ədalı durnam,
Nə desən qəbuldu,
sözünə qurban.

Telini tumarçın əlim də yanır,
Sevirəm deməyə dilim də yanır,
Halımı görəndə elim də yanır,
Qədərini özünsən,
özünə qurban.

İspaniya, 2003

QAYIDA BİLİRSƏN, QAYIT BU ANDAN

Gedirsən yaxşı yol, bacarsan əgər,
Sevdalı günləri unut bu andan.
Hicranı, vüsali, sevinci, qəmi,
Unuda bilirsən, unut bu andan.

Bu yol eşqə sadıq bəndə yoludu,
Məcnunluq dağını Kərəm qorudu.
Lazımın deyilsə bu sevgi odu,
Könül atəşini soyut bu andan.

Məhəbbət adında bağımız vardı,
İlin hər fəslində çiçək açardı.
Əgər istədiyin ayrılıqlardı...
Sevgi bağçamızı qurut bu andan.

Bilmədin sevginin niyə qədrini,
Eşqə dönlük çıxmaq bir hünərdimi?
Tənhasız qalanda tənha qəlbini
Ovuda bilirsən, ovut bu andan.

Görsən dinclik, aram gəlmir könlünə,
İçində boşluğu isitmir heç nə,
Görsən ki, istəyin baxmır sözlünə,
Qayıda bilirsən, qayit bu andan.

Moskva, 1999

BU GECƏ

Necə kövrəlmişəm sənsiz bu axşam,
Yadıma düşmüşəm yenə bu gecə.
Bilirsən mən necə sənsizləmişəm,
Əlim necə çatsın sənə bu gecə?!

Saldı ayrılığın saçlarıma dən,
Bilməzdim bu qədər daşürəkliyə...
Soruşdum mən səni zülmət gecədən,
Vüsahın göylərdən enə bu gecə...

Sənsiz bilməmişəm baharı, qışı,
Yağb taleyimə qəmin yağışı.
Sevincə qarışa gözümün yaşı,
Həsrətin alovu sənə bu gecə.

Kədərini az qalib qəddimi əyər,
Nə ola tellərin qapımı döyər,
Ruhum qanadlana, ucala göyər,
Sevgilim göylərdən enə bu gecə.

İspaniya, 04.10.2003

BAYATILAR

Elimdə daş qalmadı,
Talandı, daş qalmadı.
«Qarabağım!» deməkdən,
Gözümdə yaş qalmadı.

Boylan sola, sağa bax,
Qaraya bax, ağa bax,
Şəhid qəbirləridi,
Qəlbimizdə dağa bax.

Dindirsən, dilin ollam,
Öldürsən, ölün ollam.
Sənin bir baxışınla
Açaram, gülün ollam.

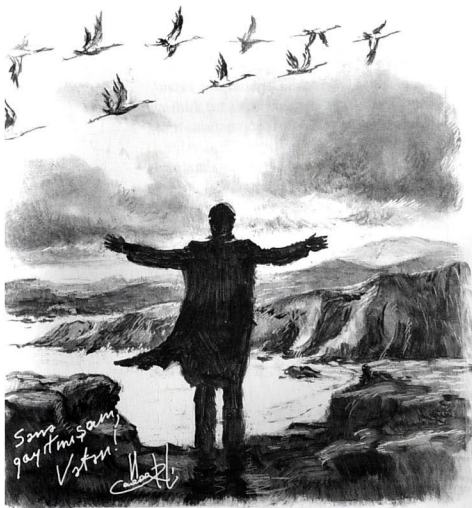
Əzizim, dağlar məni,
Allahım saxlar məni,
Qürbətdə ölər olsam,
Kim yuyar, ağlar məni?

Bərəkət yazla gəlir,
Sədəfli sazla gəlir.
Qismətə bax, bəxtə bax,
Əcəl də nazla gəlir.

Zalımsan, fələk, zalım,
Eşqimdi dövlət-varım.
Ağlamaqdan doymaram,
Telin olsa dəsməlim.

Aprel, 1997

Sənə qayıtmışam,
VƏTƏN!

SƏNƏ QAYITMIŞAM, VƏTƏN

*Azərbaycandan kənarda yaşayıram.**Heydər Əliyevin çağırışı ilə səyriyyəçilik layihələrimi
həyata keçirmək üçün Azərbaycana gəldim...*

Bu yolların bəxtinə bax,
Gah gətirir, gah aparır.
Gələndə sevinc gətirir,
Dönəndəsə ah aparır.

Bəxtə, taleyə sığınır,
Gedənlər gələndə gülür.
Baxır həsrət gözlərinə,
Yolçular güləndə gülür.

Qəriblik tutub əlimdən,
Məni səndən qoparmışdı.
Qılıqlayıb, dilə tutub
Uzaqlara aparmışdı.

Qəribliyin ağrıları,
Yük olmuşdu kürəyimə.
Ovunmayan dərdi-qəmi,
Baş qoymuşdu ürəyimə.

...Sənsiz qərib ölkələrdə,
Bir qara daşmışam, Vətən.
Ruh cana qayıdan təki
Sənə qayıtmışam, Vətən!

*Sənsiz qərib ölkələrdə,
Bir qara daşmışam, Vətən.
Ruh cana qayıdan təki
Sənə qayıtmışam, Vətən!*

Bakı, 28 avqust, 2002

VƏTƏN

Hər oğulun əzəli
qəsəmi,
 andı - Vətən.
Ruhu - Vətəndi, yenə
ruhuna candı Vətən.

Odur mənim varım da,
Odur sədiq yarım da,
Mənim şah damarımda,
Çağlayan qandı Vətən.

Kim gəzişir,
 kim çəkir,
Kim şumlayır,
 kim əkir,
Kim hardan hara çəkir,
Sənə əyandı, Vətən!

30 aprel, 2001

ÇAĞIRIR MƏNİ

Uğuruma yürürən
İllər çağırır məni.
Məcrasına sığmayan,
Səllər çağırır məni.

Ötüb-keçir ömür-gün,
Qərubsəyib toy-düyün.
Qardaş alqışı üçün
Dillər çağırır məni.

Araya sazaq düşüb,
Sazaqdan soraq düşüb,
Əllərdən uzaq düşüb,
Tellər çağırır məni.

Meyil salma uzağa,
Vətəndən, ay Güləğa!
Yaratmağa, qurmağa
Əllər çağırır məni.

20 may, 1990

XOŞ SORAQLA GƏLİRƏM

Bir uğura yol almışam
Dikələn dağla gəlirəm.
Yollarıma su çiləyən
Bəhrəli bağla gəlirəm!

Büzüşəcək şaxta, ayaz,
Diləyim gül açar bu yaz.
Sınəm üstə çalın-çarpaz
Çəkilən dağla gəlirəm!

Dosta sevinc ilə baxan,
Yadları yandırır-yaxan,
Sözümdən söz alıb axan
Ayna bulaqla gəlirəm!

Bir az cəsarət edin ki,
Boylanın, heyrət edin ki,
Tənhayam, biət edin ki,
Xoş bir soraqla gəlirəm!

Aprel, 2002

ACIĞINA

Əlim öz işindədi
Dillərin acığına.
Ocağım sönən deyil
Küllərin acığına.

İnadını əyərəm,
Daşdan daşa dəyəərəm.
Günü-ayı öyəərəm
İllərin acığına.

Ürəyimə dağ çəkdi,
Nə çəkdi, özü çəkdi.
Sözüm ləçək-ləçəkdi
Güllərin acığına.

Dönüb arxaya baxdım,
Gördüm kövrəlib baxtım.
Təzə cığıra çıxdım
Yolların acığına...

Aprel, 2002

GÜLAĞA KİMDİ

Günlərin birində dərdin üzünə
Güləndə görərsən Gülağa kimdi.
İnamın üstündən güman tozunu
Siləndə görərsən Gülağa kimdi.

Yerindən oynayır Yerın məhvəri,
Açıqlar gecənin nurlu səhəri.
Qəlbini dağlayan qəmi-qəhəri
Böləndə görərsən Gülağa kimdi.

İzimlə yararam daşlaşan qarı,
Axı yol almışam Vətənə sarı.
Köksümə sığmayan qarlı dağları
Gəzəndə görərsən Gülağa kimdi.

10 noyabr, 2001

VƏTƏN DAŞI OL

Daş daşa söykənib yaşar,
Burda arxadı daş daşa.
Hər daş bir ömrün izidi,
Qoyma ki, ömrün daşlaşa.

Ömrünün duası bil,
Yolun üstə bitən daşı.
Can köynəyimizdi Vətən,
Vətəndaş ol, Vətən daşı!

Bakı, 10.11. 2001

ATAMA

Qəməm qəlbimi dağlayır,
Göylər mənə yas saxlayır,
Yağış dərdimə ağlayır,
Ağlayan yağışam daha.

Ürək gözümlə dilləşdi,
Dilim sözümlə güləşdi...
Bəsdə, ömürlə əlləşdim,
Ölümlə barışam daha.

Sənən deyil odum, közüm,
Yoxluğuna necə dözüüm.
Ruhuna alqışdı sözüüm,
Özümə qarışısam daha.

Saralmış yarpaq - kəfənim,
Qələmsiz varaq - kəfənim,
Sən yatan torpaq - kəfənim,
Torpağa qarışısam daha.

17 noyabr, 1991

BEYRƏK KİMİ

Bir gün qəmin üstünə
Gələrəm Beyrək kimi.
Eli qeyrət gülünə
Bələrəm Beyrək kimi.

Daş dağından yaşınır,
Gəzərəm dağ-daşını.
Gözlərdən qəm yaşını
Silərəm Beyrək kimi.

Qoymaram qəm qarışa,
Dərdimə dərd sarışa.
Yamanlığı yarıya
Bələrəm Beyrək kimi.

Hələ güc var qolumda,
Dağ dayanmaz yolumda.
Vətən, torpaq yolunda
Ölərəm Beyrək kimi!

9 may, 1991

BİR MƏNZİLLİK YOL VAR

Yox, baxmaq olmur indi
Murovdağın üzünə.
Həsərət sürmə çəkibdi
Zavallının gözüne.

Gün çıxmamış oyanır,
Öz dərdinə boyanır,
Cığır-cığır boylanır
Gedənlərin izinə.

Dağlar xəyala dalıb,
Canını qubar alıb,
Bir mənzillik yol qalıb
Burdan Cıdır düzünə.

Niyə düşdük oda ki,
Cana düşdü qada ki...
Ya qələbə, ya da ki,
Çəkilək göy üzünə!..

Bakı, 1992

HANI QARABAĞ, HANI?

Göy üzünə çəkilən qara bulud deyir ki,
Dilinə düşün düşən dilsiz sükut deyir ki,
Qolunu qandal kəsən neçə ümid deyir ki -
Hanı Qarabağ, hanı?

Yağı tapdığı altda qalan torpaq ağrıyır,
Külü göyə sovrulan sönmüş ocaq ağrıyır,
Qaysaqlamaz yarada qanlı bıçaq ağrıyır -
Hanı Qarabağ, hanı?

Nə vaxtdı su əvəzi qəhər içənlər deyir,
Yurd-yuva həsrətiylə ömrü keçənlər deyir,
Dərdin əlindən tutub tale biçənlər deyir -
Hanı Qarabağ, hanı?

Uluların narahat rəyası haray çəkir,
Xan qızı Natəvanın naləsi haray çəkir,
Nə müddətdi Nəvvabın nəvəsi haray çəkir -
Hanı Qarabağ, hanı?

Bət-bənizi saralan qönçəsiz gül soruşur,
Sarı simi yandıran «Süsən-sünbül» soruşur,
Sinəsinə xal düşən Xarı bülbül soruşur -
Hanı Qarabağ, hanı?

Yollar boyu quruyan qara daş da soruşur,
Ömrə ağır yük olan il də, yaş da soruşur,
Anaların üzündə yanan yaş da soruşur -
Hanı Qarabağ, hanı?
Hanı Qarabağ, hanı?!

20 yanvar, 2002

GÖZ DAĞIMIZDI

*«And» programındakı xronikadan
Zəngilanda sönmüş ocaq göstərilirdi...*

Yox,
baxa bilmirik bu gecə vaxtı,
Sənən ocaq deyil, köz - dağımızdı.
Dillənə bilmirik,
dinə bilmirik,
Dilimiz gödəkdi, söz - dağımızdı.

Qoymayaq ucala sinə dağları,
Qoymayaq dərdindən dinə dağları,
Min ömrə çəkilən sinə dağları
Bizim öz dağımız, öz dağımızdı.

Qara qərğ edəcək qarlı dağ bizi,
Yaxına buraxmaz yol-yolağ bizi,
Daş-qalaq edəcək Qarabağ bizi,
Qarabağ hələ ki, göz dağımızdı!

20 yanvar, 2002

ÇAĞIRMA

Müğənni Akif İslamzadəyə

*...Səni mənə verməzlər,
Nənan ölsün, sarı gəlin!..*

Azərbaycan xalq mahnısı

Çağırma, qəlbinə qan axır hələ,
Nənəsi ölübdü «Sarı gəlin»in.
Arzu-muradına qar yağır hələ,
Nənəsi ölübdü «Sarı gəlin»in.

Təklilər çəkilib göz yaşı tökür,
Ümidi yollardan intizar sökür,
Çağırma, gözünə qaranlıq çökür,
Nənəsi ölübdü «Sarı gəlin»in.

Bu ağrı-acıya dözüb ağlayır,
Sən gedən yolları süzüb ağlayır,
Ağlayır, təklidən bezib ağlayır,
Nənəsi ölübdü «Sarı gəlin»in.

Dərdinin düzünü, sırası yoxdu,
Gedib gözlərinin qarası, yoxdu.
Sınıbdı bəxtinin aynası, yoxdu,
Nənəsi ölübdü «Sarı gəlin»in.

16 oktyabr, 2002

QAYTAR VƏTƏN BÖRCÜNÜ

*Ordu sıralarından yayımlanlara
«Qaytar ana borcunu!..»*

Əli Kərim

Çiyinində ağır yüküdü,
Qaytar, borcunu qaytar!
Borc ömürdən böyüküdü,
Qaytar, borcunu qaytar!

O borcu ödəməyə
Damarında qanın var,
Hələ ki, amandasan,
Həyatın var, canın var,
Qaytar, borcunu qaytar!

Ümidini Allahın
Kərəminə bağlama,
O borcu qaytarmağı
Axirətə saxlama!
İllərinə bürünüb
Öz içində itmişən,
Nə müddətdi içində
İtən borcunu qaytar!
Ya adını üstündən
götür get hara gəldi,
Ya da özünə qayt,
Vətən borcunu qaytar!
Vətən borcunu qaytar!

Moskva, 10 dekabr, 2000

YOL

Gedirsən...
Bu yolun boyuna baxma,
Qədir bilənlərin yoludur bu yol.
Gecə də,
gündüz də azalmır yükü,
Gəlib-gedənlərlə doludur bu yol.

Sağının, solunun yanağı yanır,
Acığa düşənin sınağı yanır,
Sonunda xoşbəxtlik çırağı yanır...
Elə buna görə uludur bu yol.

Gedirsən...
Həsərdən çıxıb gedirsən,
Canını odlara yaxıb gedirsən...
İçində şimşəktək çıxıb gedirsən,
Vətən sevanlərin yoludur bu yol!..

11 aprel, 1991

QARABAĞA ÇAĞIRIR

Sözüm xeyir-duadı
Torpaq, Vətən yolunda
Sevgisinə söykənib!
Döyüşən ərənlərə!
Bir qardaş sevgisi,
Bir soydaş ağrısı,
Şəhidlik məqamından
Bir ömür dərənlərə.
Şəhid ruhları bizi
Qarabağa çağırır!

Döyüş-döyüş təntiyyə
Döyüş-döyüş dikələn,
Səngər sinəsi üstə
Qan düşən qanlı torpaq,
Ölümdən də betərdi
Duyana bu ayrılıq,
Nə vaxtdı ki, bizlərdən
Gen düşən qanlı torpaq,
Döyünən qəlbimizi
Qarabağa çağırır!

Qana yaman hərisdi,
Dünya yaman dəyişib.
Ölənle ölmək olmur,
Qalanlar hardadı bəs?
Üzə duran heysiyyət
Bizdən cavab istəyir;
Belə yaşamaq olmaz!
Ömür əbədi, əbədi!

Qülləsiz qəsimizi
Qarabağa çağırır!

Zamanın üzü dönüb,
Zaman özgə zamandı,
İllər aylardan küsüb,
Aylar illərə baxmır.
Kimlərin günahıdı?
Ağrı çəkən bu millət
Boş vədə, xoş ümidə,
Şirin dillərə baxmır...
Haqq deyən səsimizi
Qarabağa çağırır!

Kəsərli yaraq olar
Ruhumuzdan qan içsə
Bülbülün təranəsi,
Üzeyirin bəstəsi.
Şikəstə ömür yorub
Yaşamaq olmur daha,
Nə vaxtdı şikəstədi
«Qarabağ şikəstəsi»!..
Çağlayan nəğməmizi
Qarabağa çağırır!..

Bakı, oktyabr, 1993

TAC OL AZƏRBAYCANA

*Beynəlxalq dərəcəli qrossmeyster Zeynəb Məmmədyarova
Avropa birinciliyində erməni şahmatçısına qalib gəldi.*

O gün sən o görüşü
Qisasa tən bilirdin.
Sən şahmat taxtasını
Sanki Vətən bilirdin.

Nələri xatırladın
Hər gedişi edəndə?
Xocalıda qar üstə
Qalan analarımı?
Əsir düşməsin deyə
Murovdağı aşanda
Öz ömrünə qəsd edən
Tənha sonalarını?

Nələri xatırladın?-
Dərdin əlindən tutub
Qarda qaçanlarımı?
Dar ayaqda əlini
Göyə açanlarımı?

Nələri xatırladın? -
Göz yaşı ürəyinə
Axan babalarımı?
Bələyindən qan sızan
Körpə balalarını?

Nələri xatırladın?
Sinəsində körpəsi
Donan gəlinlərimi?
Son ümidi bir anda
Sönən gəlinlərimi?

Nələr yadına düşdü?
Oğulların sinəsi
Tuş oldu güllələrə.
Döyüşdə su yerinə
Qan içirdi dağ, dərə...
Hər gedişdən gedişə
Kükürəyirdi nifrətin.
Tomrisi, Həçəriydin
Bu görüşdə millətin!
Min ümid boylanırdı
O anda sənə sarı.

...Son gedişi elədin,
Durdun, ayağa durdun,
Qalib döyüşçü kimi
Baxdın Vətənə sarı!
Oğul qeyrətli qızsan,
Qalib gəldin düşmənlə!

Bir təsəlli ələndi
Vətən məhəbbətinə!
Hünərin dərs oldumu
Vətənin dar günündə
Döyüşdən qaçanlara?

Arını, qeyrətini
Qorxuya satanlara?
Xəstəlik kağızının
Dəlində yatanlara?

Düşmənin yaxasından
Yapışan əlim oldun!
Tariximə söykənib
Danışan dilim oldun!
...Bir yolun yolçususan,
Uğurlar gətirəcək
Bu yol Azərbaycana!
Şahmat tacını gətir,
Tac ol Azərbaycana!..

Bakı, 4 noyabr, 2004

ƏN LAYİQLİ CƏZA

Azəri qızı Zeynab Məmmədیارova ermaniparəst Yevgeni Sveçnikovu məğlubiyyətə uğrətədi. Bu, təkcə idman qələbəsi deyildi, həm də milli beysiyətin ləyaqətsizlik üzərində qələbəsi idi!

Yevgeni Ellinoviç!
Özün öz əllərinlə
Gözünə kül ələdin.
İllərlə qazandığın
Ad-sanı kor ələdin.

İdman ləyaqətini
Nəyə dəyişdin, nəyə?!

Yollar yordun, ayağın
Daşlara dəyə-dəyə.

Niyə uydun, de niyə
Günah dəyirmanına?
Mənliyini dən etdin
Tamah dəyirmanına.

Sən mənim millətimin
Nurlu sabahlarını
qara caynaqlarına
alanlara qoşuldun.
Ermənilik mayalı
Yalanlara qoşuldun.

Gəlmişdin ocağımın
Közünə dağ çəkəsən.
Dağımı dağlayanın,
Düzümə dağ çəkəsən,
Füzulinin,
Vaqifin,
Nizaminin,
Cavidin...

Sözünə dağ çəkəsən!

Gəlmişdin ki, Bülbülün
Susdurasan səsinə.
Vurub çilikləyəsen
Cabbarın nəğməsinə.
Qara niyyətin ilə
Qaraya bələyəsen
Göylərin naləsini...

...O vaxtdan tuş olmuşdun
Xalqımın qəzəbinə.
Ən layiqli cəzanı
Zeynəbim verdi sənə!

Bakı, 2004

QOYMURLAR SƏNİ SEVMƏYƏ

*Milli Məclisdə 04.05.2004-cü ildə mənim
haqqımda deyilən böhtanlara cavab*

Dizimin taqəti, gözümün nuru,
Sevgimin əzəli odu - Vətəndi!
Tanrı ruzisidi, bərəkətimdi,
Tamımdı, ağzımın dadı Vətəndi!
Vətəndi ömrümə yazılan anlar,
İlimin, ayımın adı - Vətəndi!

Vətən,
tamahının qulu olanlar
Sənin dar günündə,
ağır günündə
Yel əsən tərəfə əsib getdilər,
İlimdən ayımı kəsib getdilər.
Haqq deyən dilimə düyün vurdular,
Coşan harayımı kəsib getdilər.

Getdilər, Bakıdan Qarabağacan
Yollara, izlərə dərd ələdilər.
Səngərdən o yana boylanmadılar,
Xalqın inamını güllələdilər.

Heysiyyət kürkünü günün birində
Nimdaş paltar kimi atıb gəldilər.
Laçında, Ağdamda halal sevgidən
Xəyanət ocağı çatıb gəldilər...

Şuşa Qarabağın həmayiliydi,
Getdilər, Şuşanı satıb gəldilər..
Onların odundan göz götürənlər
Yaman qısqanırılar mənim sevgimə,
Qənim kəsiliblər qənim, sevgimə.
Qoymurlar göyümü, yerimi sevim,
Sən mənim qibləmsən, qibləgahımsan,
Qoymurlar sən adda piri mi sevim.
Qoymurlar mən səni sən kimi sevim!
Vətən, biçərə Vətən...
Vətən, can Vətən...

Bakı, 06.05.2004

VƏTƏN, KEÇ GÜNAHIMDAN

Şəhid rubrlarının pıçıltısı kimi

Yaralandım...Son anda
Səni qanlı köksümə
Basa bilmədim, Vətən!
Vətən, bağışla məni!

Sənə olan sevgimi
Qanımla sinən üstə
Yaza bilmədim, Vətən,
Vətən, bağışla məni!

Yerlər yanmadı, göylər
əriyəcək ahımdan!
...Qazi ola bilmədim,
Vətən, bağışla məni!
Vətən, keç günahımdan!

Bakı, 9 may, 1995

KİMSƏ ARALI DÜŞMƏSİN

21 yanvar 1990-cı ildə Moskvadakı Azərbaycan nümayəndəliyində Heydər Əliyevin çıxışının təsiri ilə

Vətən, səndən ayrı düşən bəndənin
Rəngi yarpaq kimi saralır, Vətən.

Dərdindən hönkürür ocaq daşları,
Çölünü-düzünü sar alır, Vətən!

Dərdinə, qəminə el yiyə durmur,
Bəxti gündən-günə qaralır, Vətən!

Qərblilik könüllü ölümddü, səndən
Bir kimsə düşməsin aralı, Vətən!

Gələ məlhəm ola yaralarına,
Yaralı, yaralı, yaralı Vətən!..

Moskva, 21 yanvar, 1990

BİR OVUC TORPAQ

Ruhu üşüyənlər,
illərdən bəri
Ruhu isidəmmir hər od, hər ocaq.
Hamının bəxtinə yazılan deyil,
Vətəndən uzaqda ocaqlı olmaq.

Qərrib ömürlərə yazığım gəlir,
Qürbətənin işığı qatır başını.
Elinə dönəndə...
Dönə bilərsə,
Basır sinəsinə ocaq daşını.

Vətəndən uzaqda ocaqlı olmaq,
Ocaqsız qalmaqdən çətin olurmuş.
Torpaq da Vətəndi...
Bir ovuc torpaq
Qürbətdə qərribə Vətən olurmuş...

May, 2008

VƏTƏN «QARABAĞ!» DEYİR...

Qəhər yaşı görünür
avazıyan yanaqda,
Sözlər közə dönübdü
hər səyriyən dodaqda...
Ovunmaz qəm çırpınır
yazılmamış varaqda,
Kövrək bir söz olası
qəhər «Qarabağ!» deyir,
Məmləkət boyu hər kənd,
şəhər «Qarabağ!» deyir.

Qaralan buludların
gözlərindən süzülən,
Damlı-damlı çırpınan,
damla-damlı üzülən,
Üzülüb yarpaqların
yanağına düzülən,
Yağış «Qarabağ!» deyir,
çisək «Qarabağ!» deyir,
Dodaq «Qarabağ!» deyir,
ürək «Qarabağ!» deyir.

Anaların fəryadı yeri-göyü dağlayır,
Ağrı-acı çırpınır,
nalə-fəryad çağlayır...
Ruhu candan qopardır...
Yana-yana ağlayır;

Qarabağsız ötüşən
illər «Qarabağ!» deyir,
Dərdinə dirsəklənən
ellər «Qarabağ!» deyir...

Qarabağa aparın
yol da, iz də çırpınır,
Göy göylər də çırpınır,
göy dəniz də çırpınır,
Ömür aman verərmiz?
Ağlar göz də çırpınır,
Tarix «Qarabağ!» deyir,
zaman «Qarabağ!» deyir,
Ümid «Qarabağ!» deyir,
inam «Qarabağ!» deyir.

Sentyabr, 2011

VƏTƏNİMƏ QURBANAM

Suları qurumuş bulağa dönür,
Səndən uzaqlarda mənim varlığım.
İşığı titrəyən çırağa dönür,
İllərə sığmayan bəxtiyarlığım.

Başımın üstündə yanar çıraqsan,
Başıma dolanım, başına dönüm.
Çağlayan çeşməsən, axar bulaqsan,
Sənəndə bir qara daşına dönüm.

Dünyaya vermərəm bir çiçəyini,
Ömrümü isidən odsan, ocaqsan.
Sənə qurban olum, Vətən, ay Vətən,
Dünya var olduqca yaşayacaqsan.

Oktyabr, 2010

VƏTƏN, AY VƏTƏN

Adına bağlıdı gecəm, gündüzüm,
Gündüz Günəşimsən, gecə Ayımsan.
Nura boyayıbsan dünya üzünü,
Zamana sığmayan xoş harayımsan.

Ətri sən olubsan çiçək ömrümün,
Çəməndə ətirli çiçəyin olum.
Ruhum da, canım da sənə bağlıdı,
Çiçəyin üstündə ləçəyin olum.

Uca dağ sənindi, gen dərə sənini,
Dağlarda qar olum, dərələrdə sel.
Zirvələr sənindi, çöl-çəmən sənini,
Düzlərdə meh olum, zirvələrdə yel.

Könül xoşluğunu bulaq nəğməsi,
Daşlardan süzülən bulağın olum.
Hər qarış torpağın əzizdir mənə,
Torpağın üstündə torpağın olum.

Noyabr, 2010

HİCRƏT

Gecə keçir... Necə keçir...
Hardan alım şəh ləçəkli
Bənövşənin qoxusunu.
Qərbləkdə daşa dəyən xam xəyalım
Didişdirir gözlərimin yuxusunu.

Çiyinimdən yerə atım qərbliliyin
can əridən, ruh sarsıdan köynəyini.
Mənzil-mənzil yola-izə səpələyim
Bir ömürün ovunmayan göynəyini.

İnadımla qaranlığı yara-yara
Gəlib çatam yol gözləyən gündüzümə.
Gəlişimlə bir dağ çəkib intizara
Bir baxımlıq işıq olam – şəfəq olam
Gəlişimi əzizləyən gündüzümə.

Dar macalda göy üzünün göylüyünü
Göy qurşaqlı Göyqurşağı bilib gedəm.
Yol-yolağın yanağına hopan tozu
Qarış-qarış kirpiyimlə silib gedəm...

Ayrılığın yağışında islanmışam,
Bu yay günü harda, necə qurulanım.
Göy üzünün göy gözündən işıq düşə
Söz ruhumun beşiyində durulanım...

Ayrı cürə əsir yellər – aram-aram
Gur çeşmələr su çiləyə heyvətəmə.
Bu uğurda uçum-uçum uçunuram,
Tənhalıqdan Ərkivana hicrətəmə...

April, 2007

BU QIŞ GECƏSİ

Muğam müsabiqəsində düşüncələr

Bir təzə səs, təzə nəfəs işığındayıq,
Sonsuz maraqlı, sonsuz həvəs işığındayıq,
Aman Allah, bir bəhsəbəş işığındayıq
bu qış gecəsi.

Göyü yerə, yeri goyay qatıb oxuyur,
Gümanların qollarını çatıb oxuyur,
Pərdə-pərdə «Müxalifə» çatıb oxuyur
bu qış gecəsi.

Yuxusundan oyandırır daşı-dağı da,
İstəyir ki, qəm kürüyə, qəhər dağıda.
Ordan bura əl eləyir Ağrı dağı da
bu qış gecəsi.

Göy üzündən yerə enən ulduz da, Ay da,
Yolu-izi qamarlayan daşdanan çay da,
Ürəyimi suya çəkir hayda-harayda
bu qış gecəsi.

Kimlərinə gözələrinin yaşı göynəyir,
Kimlərinə bağırının başı göynəyir,
Kimlərinə ömürünün yaşı göynəyir
bu qış gecəsi.

Dünənimiz bu uğurda sabaha dönüb,
Hər zəngülə ovunmayan bir aha dönüb,

Duyğularım şah pərdədə «Segah»a dönüb
bu qış gecəsi.

Çilik-çilik çiliklədi gümanı muğam,
Öz yolundan saxlayacaq dünyanı muğam,
Tənhalıqdan alacaqmı Tənhanı müğam
bu qış gecəsi?

24 fevral, 2011

Dərdin nazını ÇƏKMƏ

TƏNHANIN ÖZ DƏRDİ VAR

Məni xoşbəxt bilənlərə

Ağlayanın dərdi – bir,
 Gülənin yüz dərdi var.
 Dərsiz bəndə tapılmaz,
 Hərənin öz dərdi var.

Ağanın – ağa dərdi,
 Dönüb yumağa dərdi,
 Dərdini hara sərdi?
 Dinəmmiir, söz dərdi var.

Buludun – dolmaq dərdi,
 Çiçəyin – solmaq dərdi,
 Közün – kül olmaq dərdi,
 Ocağın göz dərdi var.

Dərdi uzaqdan tanı,
 Hanı duyğusuz, hanı?..
 Dərsiz bilmə Tənhanı,
 Tənhanın öz dərdi var.

20 may, 2002

*Dərdi sürmə eləyib
 Çəkmə, gözüna çəkmə.
 Oυ dərđin gözələrini,
 Dərđin nazını çəkmə!*

BOĞULAM

Düşdüyüm bu dərya - dayaz,
Bir az dərində boğulam.
Duam çataydı Tanrıya,
Günün birində boğulam.

Başım daşa dəydi - bəsdı,
Daş başımı oydu - bəsdı,
Gün başıma döydü - bəsdı,
Gedib sərində boğulam.

Üstümə ləşkər yeridi,
Yolundan qalma yeri, di.
Çatıb, ərənlik yeridi,
Mən də yerində boğulam.

Tanrı deyiləm yaş kəsəm,
Başına görə daş kəsəm.
Söz qılıncımla baş kəsəm,
Qan kəfəninə boğulam!

Sentyabr, 1993

DƏRDİMƏ

Bir qara çalmalı ağı deyərmi
Bu ağca dərdimə, bəyaz dərdimə?
Görəsən,
gözümün yaşı dəyərmı,
Mənasız saydığım dayaz dərdimə?

Dillərə düşübdür söhbətim,
sözüm,
Özümü yandırır alovum, közüm.
Hələ ki, yollardan yığılmır gözüm,
Əlac tapılarımı bu yaz dərdimə?

Bəsdı!
Zamanıdı, dil açasıyam,
Kim deyir Tanrıya əl açasıyam?
Könlümdən biryolluq yol açasıyam
Göynəyən,
göynədən Araz dərdimə!..

29 may, 2002

TAPILAR

*Azərbaycanda təhsilin, səhiyyənin, mədəniyyətin inkişafı
istiqamətlərində həyata keçirdiyim xeyriyyə işlərini siyasi
məcraya yönəltmək istəyənlərə*

Ömrün qarışıq yuxudu,
Yaman dolaşığı yuxudu.
Yoxsa bir qaşığı yuxudu?
Yuxunu yozan tapılar.

Özün dərdindən əridin,
Nə danışdın, nə də dindin.
Dərdini sazla əridən
Bir dəli ozan tapılar.

Qılıqla ötən yazını,
Yoxla, toxdat avazını.
Mənə yazdığın yazını
Qılıncıla pozan tapılar.

Ayrı düşübsən elindən,
Daha od umma külündən.
Dilin uzundu, dilindən
Səni də asan tapılar.

Elə bu boy, bu biçimdə,
El səhv eləməz seçimdə...
Bir gün sənin öz içində
Qəbrini qazan tapılar.

İKİ DİLƏNÇİ

Bakıda qul bazarında gördüklərim...

İki dilənçi gördüm
Bu gün qul bazarında.
Tərəzisi qanlı tərə
Olan pul bazarında.

Yanağında xal idi
Birisinin göz yaşı.
Qəlbini qanadırdı
Ötənlərin söz daşı.

Kədər pöhrələmişdi
Üzünün qırışında.
Dərddən dərman umurdu
Ömrünün bu yaşında.

Biri burda gözaltı
Bu yazığı süzürdü.
Anlar bu zavallının
Ürəyini üzürdü.

Yamaqlı şalvarından
Çıxmışdı qanlı dizi.
Gözləri yol çəkirdi,
Ağarmışdı bənizi.

Köks ötürdü:
- Nə vaxtdı
Canıma düşüb vərəm.
Sən - pul, mən - gecə-gündüz,
Ömür-gün dilənirəm.

Bakı, 16 mart, 1994

AY DAYI

Səni çəkilməz dərdə
Salan hanı, ay dayı?
Gözlərinin nurunu
Alan hanı, ay dayı?

Necə ötürüb səni,
Gecə ötürüb səni?!
Təkcə ötürüb səni,
Yalan hanı, ay dayı?

Savabsız da deyilsən,
Günahsız da deyilsən...
Balasız da deyilsən,
Balan hanı, ay dayı?

*Bilgah, Qocalar evi,
30 avqust, 2003*

BƏXTİMİ

Bir qaçqının dilindən

A Tanrım, nə vaxtdı dolaşıq düşüb,
Özün öz əlinlə dara bəxtimi.
Daş-qalaq eləyir ağ gün görənlər,
Ağ günlər görməyən qara bəxtimi.

Tələyin gərdişi bitən dünyada,
Özü öz dərindən ötən dünyada,
Bir yurd tapammıram bu gen dünyada,
Bilmirəm aparım hara bəxtimi.

Nadanın əlinə ağ tələ vermə,
Bəlkə dan söküldü,
gəl hələ vermə.

Yazığam,
yazığam, yad ələ vermə,
Çəkirsən özün çək dara bəxtimi.

Bakı, 13 may, 1994

SÖZ DƏYİRMANI

İndi hamı dən üyüdür,
Hər kəsin öz dəyirmanı.
Dəyirman daşı fırladır,
Qorxudur göz dəyirmanı.

Daşına sitəm etmişik,
Yaranan gündən etmişik,
Dərdimizi dən etmişik,
Nə vaxtdı biz dəyirmanı.

Tamah dəyirman daşdı,
Xırman-xırman dən daşdı.
Dən deyil ki, göz yaşdı,
Yaşlardan üz dəyirmanı.

Görsən ki, sözün bürüşüb,
Düşüb, dodağından düşüb,
Görsən ki, sözün küt düşüb,
Axtar, göz söz dəyirmanı.

26 iyul, 1990

YORULUR

Yoxsa Tanrı qarğışdı,
Boylanmaqdan göz yorulur.
Baxışların tünlüyündən
Yol bezikir, iz yorulur.

Daha nə danış, nə də din,
İstəyinə yetəmmədin.
Urvatdan düşübdü, nədi,
Yalvarmaqdan söz yorulur.

Haradı insafın yönü,
Yoxsa cınqılhqdı sonu?
...Açılmır yolların donu,
Güc tükənir, diz yorulur.

Düz yaşa, çıxar xatası,
Əyri yol - cəllad baltası...
İnam - dözümdü, qadasi,
İnamsızlar tez yorulur.

13 avqust, 2001

KARVANI SAXLA

Qardaş,
daraq elə duyğularını,
Fürsət səninkidi,
dara dağları.
Təpələr - elə bil dəvə karvanı,
Bu karvan aparır hara dağları?

Aparır, bilmir ki, kor qalan yurdda
Sənən ocaq qalır,
bulaqlar qalır.
Dərddən nalə çəkən,
ağlar səpən
Küskün dillər qalır, dodaqlar qalır.

Payızdı...
Köç gedir...
Belə bir anda,
Dilə tut, qılıqla,
sarvanı saxla.
...Sarvan bu uğurun kirədarıdı,
Amandı, köç gedən karvanı saxla!..

19 oktyabr, 2001

GƏLƏRƏM XIZIR KİMİ

Dağda-daşda diz qanatdın,
Neçə yerdə köz qanatdın,
Misra-misra söz qanatdın,
Ağır yollar yora-yora.

Sevgin özünlə döyüşdü,
Biləmmədin bu nə işdi?
Axır dila-dişə düşdü,
Üz göstərdin intizara.

Unut ötüb-keçən dəmi,
Şam edəmə ürəyimi.
Yetirərəm Xızır kimi,
Düz yolunu çaşanlara!

28 may, 2003

ÜRƏYİNƏ DAMAN NƏDİ

Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadəyə

Anlayan olmayır, şair,
Yaxşı nədi, yaman nədi.
Baş kəsirlər gözgörəsi,
İnsaf nədi, iman nədi?!

Yenə aşdı-daşdı qəhər,
Udammıq, daşdı qəhər,
Canıma daraşdı qəhər,
Möhlət nədi, aman nədi?!

Yanıb-yaxılacaq bu qış,
Yolları yuyacaq yağış.
Ömürdən dördəlli yapış,
Ürəyinə daman nədi?!

25 yanvar, 2004

BÜLBÜLÜM

Ürəyimin nəvasını eşitdim,
Qəhərimin davasını eşitdim,
Bir çırpıntı havasını eşitdim,
Gün-günorta belə səsdə, bülbülüm.

Göz yaşımı qanadına hörmədim,
Lələyindən məlhəməmi dərmədim,
Ömür ötdü, bir gülünü görmədim,
Sən maraqla, sən həvəsdə, bülbülüm.

İstəyimi yollarında yorardım,
Daş hasarı dırnağımla yarardım,
Oxusaydın yatağımdan durardım,
Sən anımda, sən nəfəsdə, bülbülüm.

Səsin donuq ürəkləri kəsirdi,
Qəlbim duyğu ovsununa əsirdi.
Dünya bizə qəsd eləyir, nə sirdi,
Sən - qəfəsdə,
mən - qəfəsdə, bülbülüm.

Moskva, 20 may, 1985

DÜNYANIN

Anlamadıq,
torpağına can atdıq,
Beşiyindən,
bələyindən dünyanın.
Yoxuşunda dizimizi qanatdıq,
Baş açmadıq kələyindən dünyanın.

Söyüdlərin saçlarını hörmədik,
Üzümüzü çəməninə sərmədik,
Bir sədaqət,
bir etibar görmədik,
Hurisindən,
mələyindən dünyanın.

Can isitmir ocaq daha, köz daha,
Dərd bitirib sən açdığın iz daha.
Ay Gülağa, səbrli ol, döz, daha
Ələnmərik ələyindən dünyanın.

Moskva, 20 may, 1988

DAĞLAR

Atamın məzarı üstündə düşüncələr

Qara dərd üstün gəlir,
Yol alım hara, dağlar?
Namərd düşmən əlindən
Gəldim zinhara, dağlar.

Səllər-sular çağladı,
Yollarımı bağladı.
Dərd sinəmi dağladı,
Üz sürtüm qara, dağlar.

Gözü dolan dərdimi,
Rəngi solan dərdimi,
Tel-tel olan dərdimi
Yelinlə dara, dağlar!

Masallı, 24 mart, 1983

NƏ VAR Kİ

Kövrələndə göz yaşını səhərlər
Yarpaq üstə çiləməyə nə var ki?
Öz dərdini özgəsinin dərdinə
Qətrə-qətrə bələməyə nə var ki?

Kim deyir ki,
mələkədi, mələkdi?
Dünya özü yaranışdan kələkdi.
Gözlər var ki,
özü boyda ələkdi,
Duyğuları ələməyə nə var ki?

Özgəsinə quyu qazma heç zaman,
Nəyə lazım,
kimə lazım and-aman?
Ürəyində rəhm varsa, ey insan,
Xeyirxahlıq ələməyə nə var ki?!

20 may, 2002

BİR QOCA BOYLANIR...

*Səhləgində öz illərlə özünə qəbir qazıb başdaşı qoyan
müdrək el ağsaqqalı babam Qulamhüseynə*

Bir qoca dolaşır qəbristanlıqda,
Burda nə axtarır, burda nə gəzir?
Bir vaxtlar baxışı daş əridərdi,
İndi ayağını daş-kəsək əzir.

Kimisə axtarır bayaqdan bəri,
Soyuq baxışların arasında o.
Ömründən-günündən düşən illəri
Gəzir məzarların sırasında o.

Gözü nurdan düşüb, qulağı səsdən,
Üzünə ağ olub indi illəri.
Ot basmış cığırın yan-yörəsində,
Qəbrini axtarır bayaqdan bəri.

Torpaq da qaralıb, göy də qaralıb,
Rəngini dəyişib dünya büsbüttün.
Sərin külək əsir...Qürub çağında
Gəlib bir ömürə halallıq üçün.

Başdaşı əyilib torpağa sarı,
Qucubdu torpağı həsrəti kimi.
Köksünə sıxıbdı oğul əvəzi
Qoynunda cücərmiş kədəri, qəmi.

...Gəlib, əsasına dirsəklənərək,
Bir özü-nə baxır, bir başdaşına.
Əlini gözünün üstünə qoyub
Bir qoca boylanır dağlar başına...

Ərkivan, «Qoş türbəsi», mart, 1982

QƏLƏMİM

Ürəyimdən keçənləri
Ömrümə yazdı qələmim.
Hər kəlməni öz adına -
Dadına yozdu qələmim.

Qüssə daddı bar əvəzi,
Qəhər sıxdı nar əvəzi,
Ağrını paltar əvəzi
Geyinib dözdü qələmim.

Yaşadarmı söz yaşımı,
Ocağımda köz - daşımı?
Kəlmə-kəlmə göz yaşımı
Badəmə süzdü qələmim.

Gözlərimin yağı olub,
Özü boyda ağı olub,
Varaq-varaq ağrı olub
Canımı üzdü qələmim.

Bilmədim nə qəsddi belə,
Nə maraq, həvəsdi belə,
Söz yolunu kəsdi belə,
Kim deyir bezdi qələmim?

Bahı, noyabr, 1993

ÖZ DƏRDİ ÖZÜNƏ BƏSDİ

Ömür yaşayıram,
yalan olmadım,
Namərdlər əlində talan olmadım,
Çəkinib yolundan qalan olmadım,
Öz dərdi özünə bəsdı dünyanın.

Dinmədim, səsimi daşa çəkдилər,
Hayqırdım, əlimdən «haşa» çəkдилər,
Nadanı, yaltağı başa çəkдилər -
Öz dərdi özünə bəsdı dünyanın.

Keçənlər gördülər, keçib getдилər,
Bir içim suyunu içib getдилər,
Getдилər, birylluq köçüb getдилər,
Öz dərdi özünə bəsdı dünyanın.

Dərdi bir kimsəyə əyan olmadı,
Nə çəkdi, anlayan, duyan olmadı,
Dindirən olmadı, sayan olmadı,
Öz dərdi özünə bəsdı dünyanın.

Meylini yad gülə salmadı Tənha,
Yad yolun yolçusu olmadı Tənha,
Yolundan, izindən qalmadı Tənha,
Öz dərdi özünə bəsdı dünyanın.

Moskva, 20 may, 1999

BAŞKƏSƏN

*Xalqımızın mənəvi kamilliyinə ləkə gətirən, ürəyi
şeytan yuvası olan bədxahlara*

Elə bilirsən ki, tayın tapılmaz,
Yəməndə, Hələbdə, Çində... başkəsən.
Çayır bitirəcək haraya düşsə,
Sən adda toxum da, dən də, başkəsən!

Yama, taleyimə yamanlıq yama,
Əvəzi çatacaq özünə amma.
Sənin gülüşündən xoşdur adama,
Duman da, çiskin də, çən də, başkəsən!

Məhəl də qoymursan yaşıma mənim,
Zəhər də qatırsan aşıma mənim,
Söz daşı atırsan başıma mənim,
Durursan qəsdimə gündə, başkəsən!

Yüz yol söyləmişəm, qoy deyim yenə,
Cavab verəcəksən öz əməlinə.
Vaxt gələr düşərsən çıxılmaz günə,
Belə alçaqlıqla sən də, başkəsən!

Tənha əliylə tökülər gözün,
Dillərdə dolaşar söhbətin, sözün.
Dərddən əriyərsən anlasan özün,
Olmusan şeytana bəndə, başkəsən!

05.05.2004

ÖMÜR ÖLÜMDƏN İNCİYİB

Ləçəyinə düşən yaşım -
Dərdim gülümdən inciylə.
Söz ocağında qaralan
Közüm külümdən inciylə.

Bir amanda donub qalan,
And-amanda donub qalan,
Mən güməndə donub qalan
Əlim zülümdən inciylə.

Tələdən böyükdü ölüm,
Boyladı, döyükdü ölüm,
Sənəm üstə çökdü ölüm,
Ömür ölümdən inciylə.

Dünyanı yandırar bu ah,
Niyə açılmır ki, sabah?
Tənha yam, taleyimə bax,
Ayım ilimdən inciylə.

Moskva, 20.05.1999

ÖLÜM DƏ ÖMÜR KİMİDİ

Əlləri qəynunda qalan bir cavana

Bu nə qeylü-qaldı belə,
Nə sorğu-sualdı belə,
Kim daşlara çaldı belə,
Onu yaşadan ümidi?

Ümidi puç eləyiblər,
Gör necə suç eləyiblər...
Ocağa su çiləyiblər,
Yoxsa Kərəmlik dəmidi?

Dərd əlində qalıb naçar,
Kim sırrını kimə açar?
Kim insafa gəlib açar
Tilsimə düşmüş kilidi?

Ürəyini yora-yora,
Dözə bilmir intizara.
İndi anlayıb ki, qara
Ömür də ölüm kimidi...

Bakı, 1992

HARDASAN, QORQUD ATA

Bu qalanın çıxışı yox,
Harayına kimlər çata?
Daşqəliblər qollarını
Dər gündə arxadan çata.

Dərdə güldüm, ağlamadım,
Dərdi böldüm, ağlamadım,
Niyə gəldim, anlamadım
Qan qusduran bu həyata?!

Belədi dünyanın üzü,
Belədi, torlaşib gözü,
Dərdi yanır, sönüb közü,
Kimə gərək bu qan-qada?!

Soyu-soyadı dəyişib,
Qolu-qanadı dəyişib,
Hər şeyin adı dəyişib,
De hardasan, Qorqud Ata?!

Bakı, 13.07.2002

DAĞ ÇAYI

Özünü daşa çırpır,
İntihardı, ya nədi?
Bilirmi hara gedir,
Yoxsa ki, divanədi?

Sinəsində daş deyil
Neçə adsız igidin
Baş daşını daşıyır.
Dağların həsrət dolu
Göz yaşını daşıyır.

Quruyan bulaqların
Ağısını aparır.
Payızın qan ağlayan
Ağrısını aparır.

Rəngi yaman bulanıb,
Yaman qaralıb qanı.
Bunca dərd daşımaqdan
Daha bezib, usanıb.

Görən, hansı şairin
Söz dərdi, söz daşdı?!
Həmdərdi darda qalan
Dağların göz yaşdı...

Görən, ömrünü harda
Çay udur, dəniz udur?!
Bir özgə dərdi yoxdu,
Çarəsiz dərdi budur!..

Masallı, 20.03.1983

Ömür sevgi DEMƏKDİR

Ömür sevgi deməkdir
Cənab Əli

MƏNİM SEVGİM

Məni anlayana, məni duyana
Səadət ünvanlı soraqdı sevgim.
Qənim kəsilibdi qaranlıqlara,
Nuru azalmayan çıraqdı sevgim.

Yasəmən ətridi, nanə ətridi,
Gül açan budağa meh əvəzidi.
Sığınar nərgizin saçaqlarına,
Bənövşə telinə şəh əvəzidi.

İnsaf əvəzidi qəlbidaşlara,
Dərdə düşənlərə ah əvəzidi.
Sevdəyə düşənə - ümid yarpağı,
İmanı kamilə ruh əvəzidi.

İnsafdı, imandı qəlbidaşlara,
Qəlbi kövrəklərə gül əvəzidi.
Dərdi dodağında kəsəvə dönən
Çarəsiz cavana dil əvəzidi.

Əlini-qolunu həsrət bağlayan
Pərişan saçlıya əl əvəzidi.
Soyuqdan donana istəyi boyda
Ocaq əvəzidi, göz əvəzidi.
Dünya işığına həsrət qalana
göz əvəzidi!..

Bakı, 15.07.2003

*Təlinə bürüdüən ötən illəri,
Məni yandırdıqca bu hiss, bu duyğu.
Ömrümü üşüdür nə vaxtdan bəri,
Sənin gözlərinin qar soyuqluğu...*

MƏNİM SEVGİM

Hər ürəyin öz sevgisi,
Od sevgisi,
 köz sevgisi,
Vüsal adlı qisməti var,
Həsərət dolu heyreti var,
Yağmuru var,
 yağışı var-
Mənim sevgim - yaz yağışı...

Mənim sevgim - yaz yağışı,
Hər damlası
bir ömürün macərası.
Həsərimə yağı olan
Göylərin xeyir-duası...

Mənim sevgim - yaz yağışı
Düzə yağır, çölə yağır,
Hələ yağır narın-narın.
Ləçəyinin şəhi olub,
Tellərinin mehi olub
Sənə bağlı arzuların...

Mənim sevgim - sənli, mənli
Bir dünyadı, bir cahandı,
Ulduz-ulduz
gülümsəyən asimandı...
Söz gülünə bələyərim
Səni mənə buta verən
Sənli-mənli bu aləmi.

Sevgim ilə unudaram
Həsərimdən damla-damla
ürəyimə axan qəmi.
Damla-damla əridərim
həsərinin gözləriylə
sabahıma baxan qəmi!

Gənca, 26 yanvar, 1994

EŞQİM

Mən səni görəli,
ay sarı gülüm,
Ömrümün dil açan duası - eşqim.
Kövrək ürəyimin təsəlli payı,
Ərköyün duyğumun laylası - eşqim.

Kimsə söndürəmməz bu yanar közü,
Közümdən od alıb dünyanın özü.
Gözümün işığı,
qəlbimin sözü,
Dilimi yandıran nəvası - eşqim.

Sənsiz bulud kimi dolan Tənhanın,
Əlləri qoynunda qalan Tənhanın,
Məhəbbət məbədi olan Tənhanın
Buta biçimində davası - eşqim.

Sumqayıt, 04.10.2004.

SEVGİM

Bir ümid işığı görsə çay kimi
Kükürəydi sevgim, çağları sevgim.
Qara gümanlara qılınc çəkərdi,
Məni sabahlara bağları sevgim.

Əlimdən yapışan izə dönərdi,
Yollara boylanan gözə dönərdi,
Dilimi yandıran sözə dönərdi,
Yetim uşaq kimi ağları sevgim.

Gördü, göy üzünün gözləri doldu,
Ürkək bənövşənin bənizi soldu,
Kərəm bir ah çəkdi, özü kül oldu,
Dünyanı yandıran ahlardı sevgim.

Ötüşən vədlərə, çağlara baxma,
Xəzana tuş gələn dağlara baxma,
Göyə dayaq olan dağlara baxma,
Dağlara ucalan dağları sevgim.

28 noyabr, 1993

GƏLİR

Deyəsən, sıxılır ürəyim bir az,
Deyəsən, bu dünya mənə dar gəlir.
Onsuz da həmişə sevincdən qabaq
Könüllər talayan intizar gəlir.

Səbr elə, kükrəmə, çağlama, axma,
Dünya günahsızdır – yandırır yaxma,
Ah çəkib göylərin gözüne baxma,
Sənli də, sənsiz də boran, qar gəlir.

Mənə də tanışdı bu hiss, bu duyğu,
Ölümdü ürəkdə sevgi yoxluğu.
Sovuşar dağların qar soyuqluğu,
Çaylar kükrəyəndə ilk bahar gəlir.

Özün öz əlinlə əyil, dər gülü,
Yollar da sıxılır, yola sər gülü.
Çiçəyim, adətdi təzə-tər gülü
Dərməyə həvəslə nazlı yar gəlir.

Bu da bir qovğadı qollu-qanadlı,
Əzabı – şirindi, qəhəri – dadlı.
Təntimə, darıxma, sənə mən adlı
Haqdan qüdrət alan havadar gəlir.

Çiliklə, parçala gümanı burda,
Dağla şəri burda, yamanı burda,
Qurtar tənhalıqdan Tənhanı burda,
Sevgimdən sənə bir ixtiyar gəlir!

Sumqayıt, 04.10. 2004

TƏNHALIQ

Gözləri tutulur tənha bulağın,
Qulağı kar olur tənha dağın da.
Qönçəsi xar olur tənha çiçəyin,
Cücərib bitsə də İrəm bağında.

Tənhalıq adamın içini yeyir,
Açılmaz bir cadu, bir tilsim kimi.
Tənha ürəklərin ümid telləri,
Titrəyir, qınlır tənha sim kimi.

Qanadı yorulur tənha qartalın,
Dağda diz qanadır tənha əliklər.
Gah sağa boylanır, gah sola baxır,
Düzdə göz qanadır tənha əliklər.

Təklidən sıxılır ötüşən illər,
Vədə qarğısıdı, vaxt qarğısıdı.
Tənhalıq çətindi, axı tənhalıq
Taleyin bəndəyə bəxt qarğısıdı.

Tənha dağ çayının dərdi böyükdü,
Yolunu-izini azır – görmüşəm.
Tənhalıq əlindən qışın qış günü,
Özünü qayadan asır – görmüşəm.

Tək əldən səs çıxmaz, təklik ağırıdı,
Təklənən ömrümə söz daşı yağır.
Tənha ömürlərin qaralığından,
Tənha qəbirlərə göz yaşı yağır.

Mən tənha olanda - o illər ötdü,
Neçə yol təntidim, neçə yol çaşdım.
Tənhalıq ağırdu, mən Tənha kimi
Heç kəsə tənhalıq arzulamazdım.

Bakı, 20.05.2004

TƏNHALIQDAN ÜZ TƏNHANI

Tanrı alar ətəyinə,
Yüz qəribi, yüz tənhanı.
Tanrını təklil yaşadır,
Kim yaşadır bəs tənhanı?

Ümidimə inam dilə,
Yazaq günü, ayı ilə.
Dara çəkir bilə-bilə,
Bir sədə, bir səs Tənhanı.

Bunca utancaq əlimi,
Bu od, bu ocaq əlimi...
Ya köksünə sıx əlimi,
Ya da doğra, kəs Tənhanı.

Güllər tutar çölü-düzü,
Çıxsa çarşabdan dan üzü,
Kül eləmə ömrümüzü,
Tənhalıqdan üz Tənhanı!..

Bakı, 20.05.2003

GƏLƏRƏM

Sənin hər gəlişin qışın qış günü,
Həsərət çeşmələrin zümzüməsidi.
Sən adda, nişanda mələk misallı
Tanrının ömrümə hədiyyəsidi.

Qoymaram bu həsrət səni dağlaya,
Qəmini yuyası çay olacağam.
Səhərlər - üzünə gülən dan üzü,
Qaranlıq gecənə ay olacağam.

Gələrəm yol boyu daşlar əzərək,
Daş bilib əzərəm kədəri, qəmi.
Sənin görüşünə gələrəm, gülüm,
Gələrəm sevgimə ziyarət kimi.

Qoşa boylanıq mavi Xəzərə,
Əllərim saçında...
Yenə baxarıq
Dünyanı yandırıb-yaxan günəşə.
Gözünün nurunu azalmış bilib,
Sənin gözlərinə baxan günəşə.

Gələrəm bu eşqi üzərrək bilib,
Həsərin gözünə kül ələyərək.
Qara ayrılığı ömürdən silib,
Ömrün sabahına gül ələyərək.

Hələ dilimizdə közə döndüb söz,
Gələrəm, biryolluq söz sözdən doyar.
Saçına əl çəkər könül xoşluğu,
Əli əl isidər, göz gözdən doyar...

Sumqayıt, 1981

GƏLƏRƏM

Sevgim Simurq lələyidi,
Oda tut, yetirim sənə.
Gəlīm gözünə nur kimi,
Bir ömür gətirim sənə.

Sənsiz dünya mənə dardı,
Dardan qurtarıb gələrəm.
Yolundan qara daşları
Dişimlə atıb gələrəm.

Gələrəm ki, taleyimdən
Dərdi-qəmi dərib gedəm.
Gələrəm ki, ürəyimi
Sənə, sənə verib gedəm.

Gələm, həsrətin gözünü
Əllərimlə töküb qalam.
Ümidimi nur əvəzi
Gözlərinə бүküb qalam.

...Gələm, kaş uğur yoluma
Narın-narın yağış yağa.
Gələm, görəm ömür nədi,
Gələm ömürlük qalmağa!

Sumqayıt, 1981

GƏLMİŞƏM

Alqışımı şəh əvəzi səhərlər,
Tellərinə çiləməyə gəlmişəm.
Gözlərində donub qalan möhnəti,
Ürəyimlə ələməyə gəlmişəm.

Külək əsir,
üşüyürsən deyəsən,
Niyə məni səsləmirsən,
niyə sən?!
Qoymaram ki, bu həsrəti öyəsən,
Möhlət, aman diləməyə gəlmişəm.

Yağışa dön,
başım üstə yağ, görüm,
Gözlərini yoldan-izdən yığ, görüm,
Gəlmişəm ki,
ağ bəxtini ağ görüm,
Səni xoşbəxt ələməyə gəlmişəm!..

Sumqayıt, 1982

GƏLİRƏM

Bu həsrət gözümlün yaşına dönüb,
Gözümün yaşına dönən həsrəti,
Gözümü çəkəndə köz-köz közərən,
Gözümə baxanda sənən həsrəti,
Çəkmişəm sürmətək gözümə, gülüm.
Sənsizlik ömrümə ölüm kimidi,
Dünyanın üzünü su ala bilər,
Niyə su səpirsən közümə, gülüm?!

Gedəndə sən mənə ümid vermişdin,
O ümid olubdu ayım, ilim də.
Yaxşı bilirsən ki, səni görəli
Gözlərin olubdu son mənzilim də!

...Gəlirəm, çiçəyim, uğur üstəyəm,
«Hə» denən, qoy olsun göz aydınlığı.
Həsrət gözlərinlə baxdığın bəsdə,
Gülüm, gözlərimdən üz aydınlığı!

Gəlirəm...
Sevincdən axan yaşını
Bir məlhəm bilərək qoyum ağrıma.
Gəlirəm, ay gülüm, aç qollarını,
Gəlirəm mən səni basım bağrıma!..

Sumqayıt, 1981

GÜLÜMSƏDİ

Yenə namərdlərin qamı qaraldı,
Gördü xoş günümüdü, mərd gülümsədi.
Mərdin mərdliyindən könül xoş oldu,
Oba gülümsədi, yurd gülümsədi.

Yolum - haqqın yolu, əməlim - duru,
(Oğulsan bu yolda adını qoru!)
Əməlisalehin - gözünün nuru,
Paxılın içində qurd gülümsədi.

Xoş ana qovuşdum, xoş ilə çatdım,
Çırpınan gəmiydim,
sahilə çatdım.
Gülüm, sən ünvanlı mənzilə çatdım,
Boyladı...
Tanıdı...
Dərd gülümsədi...

28.06.2004

NƏRGİZİM

(təcnis)

Demirsənmi,
dərd gözümdə daşdı, yar,
Ayrılığın özü boyda daşdı, yar.
Bivəfanı el qınayar, daşdıyar,
Uğura çıx,
mənə sarı, Nərgizim.

Darıxanda ulduza bax, aya bax,
Üzə duran həftəyə bax, aya bax.
Alqış dolu haraya bax, haya bax,
Ağ bənizim olub sarı, Nərgizim.

Sözüm yanan ürəklərə yaraya,
Həsəd çəkə günəş - yara, yar - aya.
Məlhəm elə qəlbimdəki yaraya,
Mən Tənhayam,
özün sarı, Nərgizim.

Bakı, 2004

SƏN YOXUYDUN MƏNİMLƏ

Dərd içində göy üzünə baxırdım,
Gümanımı yandırır, yaxırdım,
Öz içimdə kükrəyirdim, çaxırdım,
Ay çiçəyim, sən yoxuydun mənimlə.

Öz ömrümə ağı idi sözüm, oyy...
Öz canımı yandırır közüm, oyy...
Yollarından yıgılmırdı gözüm, oyy...
Ay çiçəyim, sən yoxuydun mənimlə.

Seyrəldikcə ümidimin sırası,
Qövr edirdi istəyimin yarası,
Əriyirdi gözlərimin qarası,
Ay çiçəyim, sən yoxuydun mənimlə.

Göy üzündən dərdim məni çağırırdı,
Dərd tanımaq ağrıdan da ağır idi.
Yağan yağış ürəyimə yağırırdı,
Ay çiçəyim, sən yoxuydun mənimlə.

Ayrılığın qollarını bükərdim,
Ayrılığı göy üzünə əkərdim.
Ayrılığa söz qılıncı çəkərdim,
Ay çiçəyim, sən yoxuydun mənimlə.

Bakı, 25 dekabr, 1993

ŞİRİN XƏYALDI MƏNƏ

Çeşmələrin baxışı
Sorğu-sualdı mənə.
Dağların soyuqluğu
Dərddi, mələldi mənə.

Gözlərimə qəm əkdin,
Sən ürəyimdə təkdin.
Səfasını sən çəkdin,
Cəfası qaldı mənə.

Cücərməyən, bitməyən,
Taleyimdən getməyən,
İndi əlim yetməyən
Şirin xəyaldı mənə.

Moskva, 1984

KİRPİYİMLƏ ÜZƏSİYƏM

Sevgi həyat verib mənə,
Ayrılığa dözsəliyəm.
Vüsal küləyinə dönüb
Başın üstə əsəliyəm.

Üstümüzə gülən dərdin,
Ayı günə bölən dərdin,
Sənə sarı gələn dərdin
Yollarını kəsəliyəm.

Daşa döndərək heyreti,
Əridək qəmi, möhnəti.
Gülüm, gözündən həsrəti
Kırpiyimlə üzəliyəm!..

Sumqayıt, 1982

ÖMRÜMÜ ÖMRÜNƏ KÖÇÜR...

Gəlsən çiçək-çiçək gülər çəmənlər,
Gəlməsən dağları qar alar, gülüm.
Gəlsən üzə gülər göylərin üzü,
Gəlməsən göy üzü qaralar, gülüm.

Gələrsən, gözəlīm, gülüşlərinlə
Qönçədən boy verər güllər, çiçəklər.
Çəmənlər yol boyu xaliyə dönər,
Qaçar qənşərinə göy biçənəklər.

Yolunu gözləyən dağ çayları da
Sığışmaz, yığışmaz öz məcrasına.
Ömrümdən-günümdən küsən illəri,
Titrək əllərinlə düz məcrasına.

...Deyəsən, ömrünün baharı keçir,
Deyəsən, payızdı...
Durnalar köçür...
Sənsiz ötən aylar bezdirib məni,
Ayların qaraca əlindən alıb,
Gözəlīm, ömrümü ömrünə köçür!..

Bakı, 30 oktyabr, 1994

NƏ DEYİM

Məni görcək ağı deyib ağlayan,
Duyanların ürəyini dağlayan,
Kiriməyən,
gecə-gündüz çağlayan -
Dil-dil ötən bulaqlara nə deyim?

Yenə həsrət taleyimə qısılib,
Ümidlərim xəyalımdan asılıb,
Yazılanlar təsəllidi, yazılıb,
Dərd düşməyən varaqqlara nə deyim?

Sevgi ki, var,
nə imandı, nə dindi,
Gözü doldu,
nə danışdı, nə dindi.
Səsi-ünüş əşidilmir nədəndi? -
Yolda qalan soraqlara nə deyim?..

30.09.2003

YAXA ƏLƏ VERƏN DEYİL

Udamırıq möhnəti biz,
Ürəkdəki heyrəti biz,
Hey qovuruq həsrəti biz,
Vüsal bizi görən deyil.

Ömür zərdi, həyatım nərd,
Ürəyimdə qaldı bu dərd,
Tapılsa da mənə həmdərd,
Ömrü uzun sürən deyil.

Hicran bağrımı çeynədi,
Qəlbim sızladı, göynədi,
Dünya qocadı, köhnədi,
Dərdi-qəmi dərən deyil.

Ömrün sabahı ləngiyir,
Udur min ahı - ləngiyir,
Günümün ağı ləngiyir -
Yaxa ələ verən deyil.

Moskva, 1998

YADA DÜŞƏR XATİRƏLƏR

Bir anlıq qayıdam ötən illərə,
Ömrümdən-günümdən itən illərə.
Yenə yolun üstə duram, gözləyəm,
Yenə gecikəsən...
Ağ yağış yağa.
Kövrək ümidimdən qopan damlalar
Vüsal toxumutək düşə torpağa.

Yenə yolun üstə durub gözləyəm,
Yenə də boynumu burub gözləyəm,
Yenə ağ ümidim, ağca ümidim,
Qara gümanlardan asılı qala.
Dağ çəkib yolların tərs inadına,
Dəli inadımı yorub gözləyəm...

Boylanam sən gələn yollara sarı,
Səni gətirəsi yolu nur kimi
Darıxa-darıxa yığam gözümə.
Qara bulud kimi dolan həsrəti
Zəhmətə suyu bilib sıxam gözümə.

Öz dərdi, öz qəmi az imiş kimi,
Dərdimə bələne dağ-dərə burda.
Göydən insaf umam, yerdən təsəlli,
Gah göyə boylanam, gah yerə burda.

Gələsən can verən cana ruh kimi,
Bir ağ göyərçinə dönə əllərim.

Qara buludların tozunu silib,
Qara tellərinə enə əllərim.

...Bir anlıq qayıdaq ötən illərə,
Ömrümdən, günümdən itən illərə.
Qayıdaq xatirə cığırılarıyla;
Yoluna səpdiyim qızılğüllərin
Qızılı qanına boyanam yenə.
Bir vaxtlar gözümdən həsrət dərdiyim,
İntizar üzdüyüm, möhnət dərdiyim
Həmin pəncərədən boylanam yenə...

Həmin pəncərənin mən tərəfində,
Yayın bu vaxtında sazaqdı, gülüm.
Həmin pəncərənin sən duran üzü,
Mənim ürəyimə bir ömür qədər,
Uzaqdı, uzaqdı, uzaqdı, gülüm!..

İspaniya, avqust, 2000

BU, QEYRƏTDİMİ

Baş açmadım bu dünya
Namərdimi, mərdimi?
Görən çörəyi, suyu
Sevincdimi, dərdimi?

İllərdən gül dərəsən,
Sevgiyə can verəsən...
Dərd çəkməyi, görəsən
Dərdə də öyrətdimi?

Kərəm sevdı, vuruldu,
Ömrünə tor quruldu.
Yarı yolda yoruldu,
Tənha, bu, qeyrətdimi?

Bakı, 30.08.2003

ÖLDÜRÜR MƏNİ

Qollarıma vurulan
Zəncir öldürür məni.
Yoxsa ömür qəbirdi? –
Qəbir öldürür məni.

Kəlməm, sözüm tükənib,
Yolum-izim tükənib,
Daha dözümlük tükənib,
Səbir öldürür məni.

Ahım aləmi tutdu,
Gümanlarım buluddu.
Gəzdim, tapdım, unuttu,
Bu pir öldürür məni.

Başım üstə daş ələ,
Sevgimə ömür dilə.
Sevgimiz sirdi hələ,
Bu sirr öldürür məni.

21 noyabr, 1993

BİLMƏDİN

Duyğularım sənə sarı
Çağlayan çaydı, bilmədin.
Ağlayır, ömür dağlayır
Gör neçə aydı, bilmədin.

Dərdə yığılan ömürə,
Sənsiz sıxılan ömürə,
Yanıb-yaxılan ömürə
Haraydı, haydı, bilmədin.

Talan olub talan ömrüm,
Yalan olub yalan ömrüm.
Sənsiz bağlı qalan ömrüm
Bir ağ saraydı, bilmədin.

Təksən, dərdi tək çək, sənəm,
Taleyinə dərd ək, sənəm,
Adını, daşürək sənəm,
Dərd hara yaydı, bilmədin...

Bakı, 10. 09. 2004

BİRİYƏM

Dərd-qəmini baş pərdədə əridən,
Yüyrək dillli ozanlardan biriyəm.
Xoş kəlamı, şirin dili, xoş sözü,
Ömrə-günə yozanlardan biriyəm.

Bu dünyada hər sevginin öz yolu,
Sevgi yolu - ocaq yolu, köz yolu,
Əzəl başdan çınqılıqdı söz yolu,
Öz dərdini yazanlardan biriyəm.

Söz sinəmdə qaynadı, yar, daşdı, yar,
Kim deyir ki, qəlbim qara daşdı, yar?!
Qəlbidaşı qəlbidaşlar daşlayar,
Daş yollarda azanlardan biriyəm.

Kim aşardı bu aşılmaz hasarı,
Dözülmünə inamını ha sarı.
Urəyində öz eşqinə məzarı
Öz əliylə qazanlardan biriyəm.

Bakı, 3 sentyabr, 2003

DƏRDİN DƏRDİ NƏDİR

Sevincin bələyi dərd,
Bələyi nədi dərdin?
Nə vaxtdı qılıqlayır,
Kələyi nədi dərdin?

Ürək döyüntüsüdü,
Qolu-qanadı dərdin.
Dözdük, günün birində
Qəlbi qanadı dərdin.

Qanını bizə verir,
Neyləyir özü dərdin?
Donsaq can isidərm
Ocağı, közü dərdin?

Nəfəsi də, canı da
Qəmdi, qəhərdi dərdin.
Bizim dərdimiz - vüsəl,
De, nədi dərdi dərdin?..

Moskva, 1999

GÖYLƏRİN GÖZLƏRİ DOLAR

Əzib mum edərəm kədəri, qəmi,
Ahımla yandırırım bütün aləmi,
Günlərin birində Xan Kərəm kimi
kül olsam,
göylərin gözləri dolar.

Həsət üzə gülüb də nə vaxt, haçan?!
Biz olduq, çiçəyim, dərdədən dil açan.
Saçını üzünə dağıdıb qaçan
yel olsam,
göylərin gözləri dolar.

Ürəkdi özünü odlara yaxan,
Gözdü sən getdiyin yollara baxan.
Ay sarı çiçəyim, gözündən axan
sel olsam,
göylərin gözləri dolar.

8 mart, 2004

MƏNƏ QAYTAR

Yadımdamı, o gecənin qaranlığı
Gözümündə damla-damla əriyirdi?
Dar macalda göy üzünün paxıllığı
Boylanırdı, ulduz-ulduz səyriyirdi.

Həsət əlim tellərinin sığılıydı,
Od nəfəsim tellərində köz olmuşdu.
Gecə üzü göy üzünün şirinliyi,
Dilimizdə bala döənən söz olmuşdu.

Qaranlıqda səsimizi alıb gedən
Küləklərin nəfəsini unutmuşduq.
Unutmuşduq bir tələsin qorxusunu,
Bir inadın həvəsini unutmuşduq.

Ötüb keçən məşinların işığından
Adamların baxışından gizləndirdik,
Gizləndirdik adamların addımından,
Baxışların yağışından gizləndirdik.

Dünənimin sevgi adlı ovsununu,
Köz-köz yanan ocağını qaytar mənə!
Yüz gündüzü istəmirəm, hər nədirsə,
O gecənin çırağını qaytar mənə!

1982

MƏNƏ DÖNƏMMƏZSƏN...

Qayıtma,
geriyə yollar bağlıdı,
Bir də bu ünvana gəlməyin - çətin.
Heç kimi qınama, öz günahındı,
Sonu vüsəl olmur hər məhəbbətin.

Mənə dönmək üçün nə vaxtdan bəri,
Dərələr keçirsən, dağlar aşırısan.
Əllərin əlimə çatmır, ah çəkib
Mənim xatirəmlə pıçıldayırsan.

Soyuq baxışınla o vaxtdan bəri,
Sən mənim duyğuma qan uddurmusan.
Səni unutmazdım...
Yox, unutmazdım,
Sən özün özünü unutdurmusan.

Ayrıldıq...
Bu ağır həsrətə görə,
Səni yox, özümü əfv eləmişəm.
Canıma ruh kimi dolan sevgimi,
Qəlbimdə biryolluq dəfn eləmişəm.

Mənə dönəmməzsən...
Yollar bağlıdı,
Gözündə min həsrət bitirmisən sən.
Mənim ürəyimə dönmək haqqını
Ayrılıb gedəndən itirmisən sən!..

Dekabr, 2003

GÖZÜN İMTAHANIDIR

Qəfil yağış yağarsa,
Közün imtahanıdır.
Əl aç, Tanrıya yalvar,
Sözün imtahanıdır.

İllərimdən qəm dara,
Üz vermə intizara.
Qar ələnir yollara,
İzin imtahanıdır.

Gözdən ümid üzəcək,
Üzüb yerə düzəcək.
Dağa nə var - dözəcək,
Düzün imtahanıdır.

Uğur - ipək, yol - incə,
Nur tökülür gör necə?!
Yola bax, mən gəlincə
Gözün imtahanıdır.

Bakı, 04.04.1994

YUXU

Gedirdi üzü göylərə
Yarı yolda qalan yuxu.
Gecənin gecə vaxtında
Göyə meyil salan yuxu.

Ümidimi güllələdi,
Od qaladı, kül elədi,
Məni qara qul elədi,
Həsrətə tən olan yuxu.

Qurumur gözümlün nəmi,
Kim sındırır bu tilsimi?
Bu gecə gözlərin kimi
Yatağıma dolan yuxu.

Gedir, dərdə aman verə,
Yozumsuz bir güman verə,
Gedir həsrətə can verə,
Canımdan can alan yuxu!..

Şamaxı, 13.06.1994

FÜRSƏT SƏNİNKİDİ

Tanrımızdan aman dilə,
Dilə, fürsət səninkidi.
Gözümə həsrət çisəyi
Çilə, fürsət səninkidi.

İnsaf olmaz ipək səsdə,
Durub, yaman durub qəsddə.
Söz daşını yolum üstə
Ələ, fürsət səninkidi.

Neyləmişdim sənə axı,
Sən mənə çəkdirdin ahı.
Yaxşı saldın məni axır
Dilə, fürsət səninkidi.

Gərək bir gün mən də dinəm,
Onda görərsən ki, kiməm.
Eybi yox, daşurək sənəm,
Hələ fürsət səninkidi.

Masallı, 22.03.2003

OLMUR

Hərəni bir axar aparıb gedir,
Axar sular kimi çağlamaq olmur.
Aylardan-illərdən qoparıb gedir,
Gedəni yolundan saxlamaq olmur.

Ömür isidəsi köz də qalmayıb,
Ümidə dönəsi söz də qalmayıb,
Aşkar ağlamağa üz də qalmayıb,
Özünə qapanıb ağlamaq olmur.

Varı arzusunda, diləyindədi,
Vəcdanı məkrində, kələyindədi,
Əli böyükərin ətəyindədi,
Dərdin sinəsini daqlamaq olmur.

Bu karvan onsuz da gedir mənzilə,
Yolumdan qalmaram mən bilə-bilə.
İşvəli mələyə, nazlı gözələ,
Gülağa, daha bel bağlamaq olmur.

Moskva, 21.05.2000

ÖYRƏTDİ

Gözəlim, həsrətin mənə
Sinə daqlamaq öyrətdi.
Ağ ümidi qara daşa
Düyüb bağlamaq öyrətdi.

...qara düşdü,
Qar yağdı, qara düşdü.
Qara günlər əlindən
Qəlbimə qara düşdü.

Tərsə əsən yellər kimi,
Coşub-daşan sellər kimi,
Ümid yoran illər kimi,
Güman haqlamaq öyrətdi.

...ağ gəldi, gəl,
Çarəsiz çağ gəldi, gəl.
Yollarına baxmaqdan
Gözümə ağ gəldi, gəl.

Tələdən il kəsə-kəsə,
Görən niyə düşdü nəhsə?
Yadı güldürdü, mənəşə
Zar-zar ağlamaq öyrətdi.

10.08.1987

GƏLƏRƏM

Gülüm,
həsət axşam-səhər
Dərdi öyersə, gələrəm.
Sevgimizə şahid çinar
Qəddin əyersə, gələrəm.

Sına,
dözümünü sına,
Qara gümanını qına.
Ümidinin qapısını
Hicran döyersə, gələrəm.

Kim tilsimə saldı bizi,
Yaraladı qəlbimizi.
Az boylan,
göylərin üzü
Bir də göyersə, gələrəm.

Moskva, 26.08.1987

SƏNLİK DEYİL

Saçlarına vurulduğum Sumqayıtlı qıza

Uzun hörüklərin vardı bir zaman,
Hər tel -
sığasında, yerli-yerində.
Kəsdin sevgimizin şah damarını,
Saçını kəsmədin günün birində.

O qayçı ovxarlı cəllad baltası,
Durdu,
nəfəs dərdi,
titrədi, əsdi.
Cəllad baltasından yapışan əllər,
Saçını kəsmədi - bəxtimi kəsdi.

Üzərrik bildirdim tellərini mən,
Yox, daha tellərin üzərrik deyil.
...Saçların uzanar günün birində,
İnamı qaytarmaq -
o, sənlük deyil!..

30.03.1983

SƏNƏ SADAĞA GƏLMİŞƏM

Hardadı sevgi çəmənini,
Yol gedirəm qarasına.
Gedirəm ki, göz yaşımı
Məlhəm edəm yarasına.

Nə çoxdu yuxu yozanlar,
Yozub yollarda azanlar.
Məni də yazdı yazanlar
Kərəmlərin sırasına.

Baxır bu göy, yer əlimə,
Bu dəcəl, bu kür əlimə.
Xeyir-dua ver əlimə -
Tellərinin arasına.

Arandan dağa gəlmişəm,
Mənəm, Güləğa, gəlmişəm.
Sənə sadağa gəlmişəm,
İstər inan, istər sına.

Moskva, 29.03.1987

DƏRDİMDƏN ÇİRPİNİB ÇIXAM

Bir sevgi dillənib gedir,
Dillərdə yellənib gedir,
Sel kimi sellənib gedir,
Axam, bu sellərlə axam.

Çarəsiz sükut kimiyəm,
Bir yetim ümid kimiyəm,
Bir dolu bulud kimiyəm,
Gərək öz içimdə çaxam.

Hardasan, oda yiyəsi,
Bir dəli sevdə yiyəsi,
Ağrı, qan-qada yiyəsi,
Əllərində qalıb yaxam.

Yaxın gəl, batma günaha,
Hələ ümid var sabaha.
Mən də mənəm, gərək daha
Dərdin dayığını yıxam.

Boyum boyda daş ağrıya,
Dilə gələ kaş, ağrıya,
Görə bağrıdaş, ağrıya,
Dərdimdən çırpınıb çıxam.

İnamdı ürəyimdəki,
Öz yolumla gedim təki.
Tanrım, mənə inam ver ki,
Mən də ona sarı baxam!..

İspaniya, 10.01.2000

KİMİN BƏXTİ QARADI

Həsratinə nə deyim?
Elə bil ac arıdı.
Öz vurdugu yaranı
Öz əliylə sarıdı.

Bu, xoş getməz Allaha,
Batacaqsan günaha.
O gülə az bax daha,
Axı rəngi sarıdı.

Sevgim -
ömrümə qənim,
Qəhərim -
qan düşmənim...

Soyuq baxışın mənim
Taleyimi daradı.

Sevgi - inam,
Sevgi - din,
Yalanamsa - özün din.
Mən sevdim, sən sevmədin,
Kimin bəxti qaradı?

Sumqayıt, 26 yanvar, 2004

DÜNYANI

İki göz gərək ağlasın
Gününə qəmli dünyanı.
Şirin sözlə ovundursun
Gözləri nəmli dünyanı.

Dağlarına düşsən qarıq,
Taleyinə dövlət, varıq,
Yuxusundan oyadarıq,
Dərdli, sitəmli dünyanı.

Bir maraq, həvəsdi bizə,
Bir qurucə sədi bizə...
Hər nədisə, bəsdə bizə,
Gəl sevak çənli dünyanı.

Qəm-qəhərinə silərəm,
Könül xoşluğu dilərəm,
Gözlərimə nur bilərəm,
Gözəl, sənli dünyanı!..

Moskva, 12. 04.2003

RÜBAİ

Duyğu ələyində göz ələ düşməz,
A Tanrım, belə bir göz ələ düşməz.
Bir sevgi camıdı kövrək ürəyim,
O da ki, hər yetən gözələ düşməz.

Moskva, 23.02.2004

DAHA AYRILMAYAQ

Neçə gül üzlüdən yan keçmişəm ki,
Birçə dəfə görəni gülər üzünü.
İsgəndər dirilik suyu gəzəntək,
Səni axtarmışam illər uzununu.

Səni axtarmışam, tapandan bəri
Bir dəli sevgidir axır qanımda.
Sönməz bir günəşsən, nurlu bir aysan,
Sən mənim işıqlı asimanımda.

Görüşdük...
Ayrıldıq...
Keçdi o günlər,
Daha o günləri salmayaq yada.
Ya gəl tövbə deyək ayrılığa biz,
İnamın əlindən yapışaq ya da...

Hər sevgi dözəmmir ayrılıqlara,
Ayrılıq - həsrətdi, ömürə qənim.
Hələ öz işığımı özümə düşmür,
Hələ söz işığımı gözümə düşmür,
Hələ ki, sıxılır ürəyim mənim.

Günlərin birində üz-üzə gəldik,
Astarı üzündən baha dünyada.
Yollar ayrıldısa, qovuşa bilmir,
Yox-yox, ayrılmayaq daha dünyada!

Moskva, 10.04.2004

BURDA

Durduğum yerdəcə o gözlər məni
Kərəm eləmişdi az qala burda.
Rahət günlərimi alıb əlimdən,
Gör necə gətirdi zavala burda.

Dinib-danışmağa dilim də yoxdu,
Dərdimi yumağa selim də yoxdu,
Geriyə dönməyə yolum da yoxdu,
Aşılırmı, keçilmir bu qala burda.

Tənha bəndəyə gözəllik payı,
Aləmi yandırır harayı, hayı.
Bu qərrib diyarda məndən savayı
Kimsə düşməmişdi bu hala burda.

Ot basmış izimi şəriyyətlə bilib,
Bu dəli uğuru xoş niyyətlə bilib,
Zəvvaram, sevgimi ziyarət bilib,
Eşqimdən tonqal çat, od qala burda.

Gözümdən torpağa ağır ək, gözəl,
Dərdimi ömrümdən qopar, çək, gözəl,
Gəlmişəm, nazımı özün çək, gözəl,
Tənhanın adından ad qala burda!..

Moskva, 14.04.2004

EŞQİMİN QƏBİR YERİ

Dərd çəkməkdən üzülmüşəm,
Dərd sapına düzülmüşəm,
Sökülmüşəm, süzülmüşəm,
Üstümə dağlar yeridi.

Qaraldım göylər dolunca,
Gözlədim güllər solunca...
Baxdım, gözüm yorulunca,
Gözümün yağı əridi.

Gülüm, ulduzum axacaq,
Gözümdə şimşək çaxacaq,
Tələmə, leysan yağacaq,
Səbr elə, səbir yeridi.

Sözüm – sözünün köynəyi,
Qəlbimdə sevgi göynəyi...
Gəl incitmə bu ürəyi,
Eşqimin qəbir yeridi...

Bakı, 10.07.2003

DÜNYANI QƏMƏ BƏLƏRƏM

Tanrım versə də yaşımı,
Özüm sildim göz yaşımı
Gözümə sığmaz yaşımı
Necə silərəm, gözəlīm?

Çaylara dönüb çağlaram,
Sözlə sinəmi dağlaram,
Ağlayanda tək ağlaram,
Sənlə gülərəm, gözəlīm.

Qaçıb gözümün yuxusu,
Yoxdu ruhumun qorxusu.
Eşqində bir yetim quzu
Olub mələrəm, gözəlīm.

Üz döndərsən bircə kərə,
Ömrüm dönəcək zəhərə,
Onda dünyanı qəhərə,
Qəmə bələrəm, gözəlīm.

Sevgini yuxu bilirəm,
Bir tələş, qorxu bilirəm.
Canımın ruhu bilirəm,
Sənsiz ölərəm, gözəlīm.

Moskva, 12.04.2004

GÖZÜMÜN İÇİNƏ BAXMA

Bir videokasetə baxdıqdan sonra

Bu soyuq rüzgarın insafı yoxdu,
Elə bil göylərdə qar havası var.
Ürəyim üşüyür, yenə göylərin
Sevgimin oduyla öz davası var.

Başımın üstündə nə vaxtdan bəri,
Çovğun oynadırsan, yel əsdirirsən.
Özün xoşbəxtliyə tələsdiyin tək
Məni əzablara tələsdirirsən.

Hardasa dağların qarı əriyib,
Hardasa bir ilq barışıq düşüb.
Biz olan tərəfdə görəsən niyə
Dünyanın iqlimi qarışıq düşüb?

Sənin gözlərinin soyuqluğundan
Özümə ağ olan ilim üşüyür.
Yox, daha adını tuta bilmərəm,
Dodağım üşüyür, dilim üşüyür.

Təlinə bürünür itən illərim,
Canımı aldıqca bu hiss, bu duyğu.
Ömrümü üşüdür, əllərimi yox,
Sənin gözlərinin qar soyuqluğu.

Soyuqdan istiyə uçur, daha sən
Uçan durnaların köçünə baxma!
Məni birdəfəlik donduracaqsan,
Baxma, gözlərimin içinə baxma!..

24.05.2004

İNAM

İnam - ürəyin varı,
İnam - hava, inam - su.
İnamsız yola çıxmaz,
Haqq yolunun yolçusu.

Həsəti aşar, daşar,
Çölü-düzü dolaşar.
Bu uğurda yol çaşar,
Eşqin ülgüsüdür bu.

Sehrdir sevdə camı,
Sevdə - ölüm ilhamı.
Eşq kül edər adamı,
Ay Güləğa, doğrusu!

Moskva, 26.01.2004

NƏ DEYİM

Gedib çatandan sonra
Qarlı dağa nə deyim?
Məni sıxdı nar kimi,
Ötən çağa nə deyim?

Susub, dinmir axar çay,
Nurunu gizlədir Ay.
Hər yan səs, hər yan haray,
Sola, sağa nə deyim?

Üz tutmuşdum ayaza,
Qorxurdum haray aza.
Səni soruşan qıza,
Ay Güləğa, nə deyim?..

Moskva, 30.09.2003

TANIYA BİLMƏDİM

Göydə ulduzların biri,
Axdı, tanıya bilmədim.
Dərib sinəmin üstünə
Taxdım, tanıya bilmədim.

Ah çək, ərit dağda qarı,
Dağla yenə biilqarı.
Gördüm gəlir mənə sarı,
Qalxdım, tanıya bilmədim.

Şişə çəkdim ötən dəmi,
Sözüm yandırdı aləmi.
Qəzəbindən şimşək kimi
Çaxdım, tanıya bilmədim.

Şirin dilində gizlənib,
Ocaq külündə gizlənib,
Qara telində gizlənib,
Baxdım, tanıya bilmədim.

11.07.2002

GƏL

(nağmə)

Bizə tanış çəmənlərdə
Özgələri gəzəndə gəl.
Boyun bükən gül-çiçəyi
Çığnayanda, əzəndə gəl.

Sənsiz heçlikdir həyatım,
Sənsən arzum, qol-qanadım.
Nəğməm, gəraylım, bayatım
Ürəyini üzəndə gəl.

Yolum Kərəmlik yoludu,
Bu yol gümanla doludu.
Sənsizliyin boz buludu
Başım üstə gəzəndə gəl.

30.03.2004

YOLLAR

Başqa səmtə yol alsan
Qarşını kəsə yollar.
Ayağın altdan qaça,
Titrəyə, əsə yollar.

Salma sevgimi dilə,
Gözəlīm, bilə-bilə.
Çatdırmasın mənzilə
Səni bu kəsə yollar.

Özü düşüb araya,
Görən çəkir haraya?
Boylanmaz hay-haraya,
Hər gələn səsə yollar.

Dərd biçən oraq olmur,
Sehrli çıraq olmur,
Xoş gündən soraq olmur,
Niyə nakəsə yollar?..

Bakı, 14.08.1991

ÇƏKİRSƏN

Mənim dəli meylimi
Uzaqlara çəkirsən.
Yolda-izdə azdınb,
Soraqlara çəkirsən.

İstə, məndən can istə,
Dözümə aman istə.
Niyə ümidim üstə
Yenə qara çəkirsən?

Qəm gətirmə qəm üstə,
Nəmlər yığma nəm üstə.
Çökübsən sinəmə üstə,
Yoxsa dara çəkirsən?..

23.04.2003

DÖNDÜ

Sən getdin, bir ümidin
İzsiz sorağa döndü.
Gözlərinə göz yaşın
Qanlı bayrağa döndü.

Üç yanaşı qız gördüm,
Köz-köz yanan göz gördüm,
Səni gülərliz gördüm,
Ürəyim dağa döndü.

Qoyma həsrət öyünə,
Həsrəti sal düyünə.
Görərsən, bir gün sənə
Döndü, Gülağa döndü.

19.10.2000

TANRI QARGIŞI KEÇİB

Yer də, göy də duaçdı
Dərdi-qəmi bölənlərə.
Ağlayanlarla ağlayıb,
Gülənlərlə gülənlərə.

Bir xoş sorağın gözünü,
Dərdli bulağın gözünü,
Ağlar uşağın gözünü
Kirpiyiylə silənlərə.

Budağından üz qəhəri,
Göz yaşına düz qəhəri.
Dost dərdini öz qəhəri,
Öz ağrısı bilənlərə.

Gələn gəlib, köçən köçüb,
Öz yolunu özü seçib.
Tanrı qarğışımı keçib
Diri ikən ölənlərə?!

25.09.2001

GƏL

- Neynirsən? - Hardan bilim?
Dərdli ney olub dilim.
Nərgizim, nərgiz gülüm
Sənsiz saralmamış gəl.

Köz gülür gül içində,
Od yanır kül içində.
Sevgimiz el içində
Dildə car olmamış gəl.

Səllər kimi axıram,
Günəş kimi yaxıram,
Yollarına baxıram,
Gözüm kor olmamış gəl.

20.09.2004

HƏSRƏTİN ÜZÜ BOZDU

Kim keçib, bilənmi var? -
Bu yollar yenə tozdu.
Bu uğur yazısını
Əsən küləklər pozdu.

Yasəmən qoxusunu,
Aynlıq qorxusunu,
Gecənin yuxusunu
Açılan səhər yozdu.

Ümid bükək həsrətə,
Dözüm əkək həsrətə,
Qılınc çəkək həsrətə,
Həsrətin üzü bozdu...

30.03.1992

XATIRLA MƏNİ

Başın üstə dəli yellər
Əsəndə xatırla məni.
Taleyin dönük illərdən
Küsəndə xatırla məni.

Ərit intizar dağını,
Çevir sevgi varığını,
Aylar, illər qərarını
Kəsəndə xatırla məni.

Dönən deyil gedən gəmi,
İlim-ilim itən gəmi.
Sevgin ömrünü daş kimi
Əzəndə xatırla məni.

Moskva, 22.09.1987

YARI – MƏNİM, YARI – SƏNİN

Gedək, dağlar qəribsəyib,
Çəni - mənim, qarı - sənin.
Səfəsi bəs edər mənə,
Suyu - mənim, varı - sənin.

Kəklipotu dərib gələk,
Dərib günə sərib gələk,
Can nədir ki? - verib gələk,
Ruhu - mənim, canı - sənin.

Gəl kövrəltmə ürəyimi,
Dözümdü həsrətin simi.
Bölək ata malı kimi,
Yarı - mənim, yarı - sənin.

10.09.2003

DƏRDDƏN ALAR

Haqqın yoluna qayıt,
Boğacaq günah səni.
Tilsimdən qurtarammaz,
Çəkdiyin o ah səni.

Şeytan qırağa çəkər,
Baxar, qılığa çəkər,
Hər gün sınağa çəkər,
Gah dərdini, gah səni.

Hay ver titrəyən səsə,
Qoyma inciye, küsə.
Dərddən alar istəsə,
Açılan sabah səni.

29.08.2002

YA YAŞAT, YA DA ÖLDÜR

Gəl, saçına əl çəkim
Kövrələn duyğu kimi.
Sıxım, gözümə sıxım,
Bir şirin yuxu kimi.
Günahımı, suçumu,
Allahımsan, əfv elə.
Ya yaşat adam kimi,
Ya öldür, daha bəsdİ;
Vurulduğum gözlərin
Qarasında dəfn elə!

Sumqayıt, 1982

AĞLAMA

Bu sərin payız gecəsi,
Ağlama, gülüm, ağlama.
Dərdimin yalqız gecəsi,
Ağlama, gülüm, ağlama.

Dönməyək daşa, ağlayaq,
Baxmayaq yaşa, ağlayaq,
Ağlasaq, qoşa ağlayaq,
Ağlama, gülüm, ağlama.

Qərubsəyib bu yol, bu iz,
Günü taleyə yozaq biz...
Hələ sağdı ümidimiz,
Ağlama, gülüm, ağlama!..

Sumqayıt, 1982

MƏNİ

Eşqin qədrini bilmədim,
Səninlə deyib-gülmədim.
Niyə yaşadım - ölmədim?
İndi yandır, dağla məni.

Mən gümanam, mən heykələm,
Yağmalanmış bir ölkəyəm,
Mən mən deyiləm, kölgəyəm,
Sərinlikdə saxla məni.

Bu canımda can qalmayıb,
Görmüşəm, yaman qalmayıb...
Allahda aman qalmayıb,
Sağlığımda ağla məni.

Bakı, 09.04.2004

AYRILDIQ

Kaş səni görməyəydim,
Oda düşdüm, alıxdım.
Mən də bəxtikəmlərin
Sırasına qarışdım.

Ayrıldıq...
Ayrılgın
Niyə üzü dönmədi?
Əlinlə yandırdığın
Eşq ocağı sönmədi...

Qırıqığı açılmır
Çəmənin də, düzün də.
O vaxtdan bəxt ulduzum
Görünmür göy üzündə.

Sönüb, yoxsa qeyb olub,
Ulduzlar arasından?!
Gecəmiş rəng alıbdı
Bəxtimin qarasından.

Demə, belə yaxşıdı,
Öz başımdı, öz əlim.
Sevməmək ulduz kimi
Sönməkdir, ay gözəlim!..

Bakı, 25. 03. 2005

AYRILMAYAQ

Gəldin...
Susdun...
Bu görüş
Ürəyinə yük idi.
«Bəlkə...»,
«Necə...»-
Tərəddüd
Qəhərdən böyük idi...

Əllərimdə titrəyən
Əlin o əl deyildi,
Yox, yox, İrəm ətirli
Telin o tel deyildi.

Açılmaz bilməcəydin,
Ya çətin sınağıydın?
Gəlmişdin...
Ürəyimdən
Nə qədər uzağıydın!

Gərək özün biləydin,
Ruh yorur, can əridir
Bu «bəlkə»lər, «necə»lər.
Dolaşq yol kimidi
Dolaşq düşüncələr.
Aynısaq illərimiz
Kövrəkləşər, incələr...

Bakı, 21.03. 2010

ALLAHA

Bir səndin, bir də mən,
Bir də uca Yaradan.
O sənli günləri
Axtarım haradan?

Nəqarat:

Budurmu məhəbbət?
Budurmu səadət?
Bu necə sevgidir,
Bu necə həsrət?

Bir kimsəm yox daha,
Ümidsizəm sabaha.
Əlacım qalıbdır
O böyük Allaha.

Nəqarat:

Hərəyə bir ömür,
Hərəyə bir tale,
Mənimsə bəxtimə
Əzəldən qəm düşüb.

Nəqarat:

Moskva, 11.12.2003

BİLƏR

- Can nədi?
- Sınasına
Əzrayıl çökən bilər.
Gül nədi, ətir nədi?
Dan üzü tikan bilər.

Can - torpağa sadağa,
Bük sən ağa, ay ağal
Ruzi nədi?
- Torpağa
Bir-bir dən əkən bilər.

Üzü bozdu möhnətin,
Üzü gülməz heyretin.
- Sevgi nədi?
- Həsrətin
Qolunu bükən bilər.

Dərddi dünyanın işi,
Qeyli-qaldı vərdisi.
Dərd tanımaz hər kişi,
- Dərd nədi?
- Çəkən bilər...

30.03.2001

GÖZƏL

Lalə qonub yanağına,
Bu gözəldə insafa bax.
Bal çəkilib dodağına,
Bu gözəldə insafa bax.

Gözlərini süzdürür o,
Üzümə yaş düzdürür o,
Məni məndən bezdirir o,
Bu gözəldə insafa bax.

Ömrümü rəya elədi,
Dərdimi dərya elədi,
Gör necə Tənha elədi,
Bu gözəldə insafa bax.

Noyabr, 2002

GÖZƏLDİ

Ulduzlar kəhkəşanda,
Çay kükrəyib daşanda,
Qartal zirvə başında,
«Dağda duman gözəldi».

Saz aşığın əlində,
Dolaşanda elində,
Quran – dindar dilində,
Qəlbə iman gözəldi.

Sevincini qəm kimi,
Yaşa zili bəm kimi,
Eşqində Kərəm kimi
Odda yanan gözəldi.

Masallı, 1994

NƏ VAXTSA DÖNƏCƏM

Nə vaxtsa dönəcəm doğma ellərə,
Yadigar eşqimi anacağam mən.
Baxacam saralıb-solan güllərə,
Əski sevgilimi soracağam mən.

Ömrün yaz fəslində, sevgi çağında,
Birgə alışmışıq, birgə yanıbmışıq.
Kül oldu sevgimiz öz ocağında,
Cavandıq, sevgini oyun sanmışıq.

Bəzən xatirələr bizə dərd olur,
Anmaqla yaşamaq, vallah, əzabdı.
İllər ötüşdükcə daha sərt olur,
İçəndə yandıran acı şərəbdi.

Ey könül, bəxtindən küsmə, incimə,
Kədərsiz sevinci duymaq çətindi.
Dünyanın kasıbı mənəm, mən demə,
Yaşadığın sevgi öz sərvətindi.

İspaniya, 2001

VERSİN

Qürbətədi alın yazım,
Duamı ellər versin.
Qəm, kədər çalır sazım,
İlhamı tellər versin.

Ahımdı səsi neyin,
Eşqdi qanı ürəyin.
Gedin dilbəbə deyın,
Muştuluq güllər versin.

Ölməmişəm, sağam mən,
Zirvəyəm mən, dağam mən.
Eldə üzü ağam mən,
Xəbəri ellər versin.

Eşit, desin Güləgə,
Mənəm yurda sadağa.
Arzu çoxdu, ay qağa,
Möhləti illər versin.

İspaniya, 28.06.2004

AYRILIQ TEZDI

Bu dünya oynadı,
ötür-ötürdü,
Arzu uralanır,
götür-götürdü.
Səni gətirən yol kələ-kötürdü,
Ürək sərməmişəm, ayrılıq tezdi.

Aşiqin dövləti saf bir diləkdi,
Cana tən,
ruha tən vuran ürəkdi.
Sevda könlümün kamı çıxəkdi,
Barı dərməmişəm, ayrılıq tezdi.

Doymaq olmur söhbətindən, sözündən,
Kərəmtək alışdım, yandım közümdən.
Qorxudan öpmədim ala gözümdən,
Dəsmal verməmişəm, ayrılıq tezdi.

Moskva, dekabr, 1998

PEŞİMANÇILIQ

Min illərdi tənha dağı
Dolu döyür, yağış döyür.
Mələklərin qarğışıtək
lənət döyür, qarğış döyür.

Tənha yarpaq göz yaşını
budağına töküb gedir.
Xəzan verən tənhalığı
taleyinə büküb gedir.

Kim içəcək? - dolu qalır
çölün-düzün qumquması.
Dodağını yandıracaq
tək bulağın qımquması.

Yox, yox, mən illər uzununu,
Özüm çəkdim öz yükümü.
Tənhalığa güvənc bildim
ömrü boyu söz yükümü.

Tənhalığın xofu - ağır,
Fikir vermə dolmağıma.
Şükür, peşiman deyiləm
Vətən, Tənha olmağıma!..

Sentyabr, 2007

GÖR NECƏ DÖNÜBDÜ...

(təcnis)

Fərhad şirin bildi şirin ömrünü,
Gözündən salmışdı, göy gölə baxdı.
«Acıya bələmə şirin ömrünü» -
Maralgöl əyilib Göygölə baxdı.

Duyğu ələyində sözü düz ələ,
Sözü söz yanına özün düz, ələ...
Dünyanın arşını bəlkə düzələ,
Ümid işığında köy1 gölə baxdı.

Gülürsən, biryolluq gül ağa2 burda,
Nə gözəl yaraşır gül ağa burda...
Sənsiz nələr çəkir Güləğa burda
Gör necə dönübdü göy gölə baxtı.

İyun, 2010

YENƏ UŞAQ OLAYDIM

Göz doyduran çəmənim,
Dağım, düzüm olubsan.
Çox ellər dolaşmışam,
Gülər üzüm olubsan
Yolum düşsə hayana,
Ana, ay ana!

Öyüdün - aqıl sözü,
Elimin anasısan.
Körpə fidanlarımın,
Gülümün anasısan.
Sən dünyasan, qəlbini
anlayana, duyana,
Ana, ay ana!

Laylayından barınan
Şirin sözümsən mənim,
Damarlarımda - qanım,
Görən gözümsən mənim.
Boylanıram cahana,
Ana, ay ana!

Ağaran saçlarına
Mən bir daraq olaydım.
Könlüm layla istəyir,
Kaş ki, uşaq olaydım.
Sığınaydım qoynuna,
Ana, ay ana!

Mart, 1989

NƏDƏN KÜSÜBSƏN?

Qanadı qırılıb xəyallarımın,
Ay şirin xəyalım, nədən küsübsən?
Ömür bilməcədi, bilməcə ömrə
Cavabsız sualım, nədən küsübsən?

Həsətsiz bir ömür hədərdi, hədər,
Həsətsiz bir ömür - ölümdən betər...
Qayıtsan biryolluq yox olub gedər
Hər dərdim, məlalım, nədən küsübsən?

O vaxtdan bu yana közüm təntiyib,
Təqətim tükənib, dözümlə təntiyib,
Qılığa yatmayan sözümlə təntiyib,
Ay mənim həyatım, nədən küsübsən?

İyun, 2008

YERLƏ GÖY ARASINDA

Hardan çıxdın qarşıma
Ömürün yarısında?
Yer elə baxışma
Gözünün qarasında.

Qar yuyub əllərini,
Don vurub güllərini...
Həsətin tellərini
Göz yaşın darasında da.

Dərdim ləçək-ləçəkdir,
Gözüm göy biçənəkdir.
Yerim görünəcəkdir
Kərəmlər sırasında.

Gözlərimdən ağrı çək,
Sürmə bil, gözünə çək...
İnsafsız varını səntək
Yerlə göy arasında?!

Aprel, 2008

BİR AYRI DÜNYANIN ADAMIYIQ BİZ

Bu dünya özündən uzağa düşüb,
Bir ayrı dünyanın adamıyıq biz.
Kim salıb, kim atıb? -
Sazağa düşüb,
Bir ayrı dünyanın adamıyıq biz.

Yollardan-izlərdən daş üzə-üzə
Təsəlli versək də bir-birimizə,
Hələ ki, həsrətdi bu göz o gözə,
Bir ayrı dünyanın adamıyıq biz.

Nə olsun yollara gur işıq düşüb,
İşıq gözümdə dolaşıq düşüb...
Gündüz gecə ilə qarışıq düşüb,
Bir ayrı dünyanın adamıyıq biz.

Sonu görünməyən qəhər də deyir,
Özünü itirmiş şəhər də deyir,
Zülmətdə üzülən səhər də deyir:
Bir ayrı dünyanın adamıyıq biz.

Sevgimiz dünyaya daha nə desin,
Göyləri əridən aha nə desin.
Bizim yerimizə Tənha nə desin? -
Bir ayrı dünyanın adamıyıq biz.

Mart, 2012

YÜZ İL YAŞAMAQ ÜÇÜN

*Hər him yüz il yaşaması,
Günah onun özündədi.*

Osman Sarıvəlli

Müşviq şair idi,
Həyatı misra-misra
şair idi...
Az yaşadı...
Qana həris dünyada
Cəfər sözün Cəfəriydi!
Cəfər sözün cömhəriydi,
Az yaşadı...
Qana çalxanan dünyada
Müşviq də az yaşadı...

Hadi nə qədər yaşadı?
Cavid nə qədər?
Məmləkət boyu
için-için sıızladı
ovunmaz qəhər...

Bir ömürün içində
yüz ömür yaşayanlar,
Millətin söz yükünü
kişitək daşıyanlar
Yaman az yaşadılar...
Qarabağ...
Ana torpaq

Mərmi-mərmi,
Güllə-güllə
ağrımın deyə
Şirin candan keçənlər,
Ömrü ömür eləyən
şəhidliyi seçənlər,
Yaman az yaşadılar...

...Bunca az yaşayanın
nəydi günahı, suçu?..
Şərin, şər niyyətlinin
kökü kəsilməlidir
yüz il yaşamaq üçün...

Mart, 2012

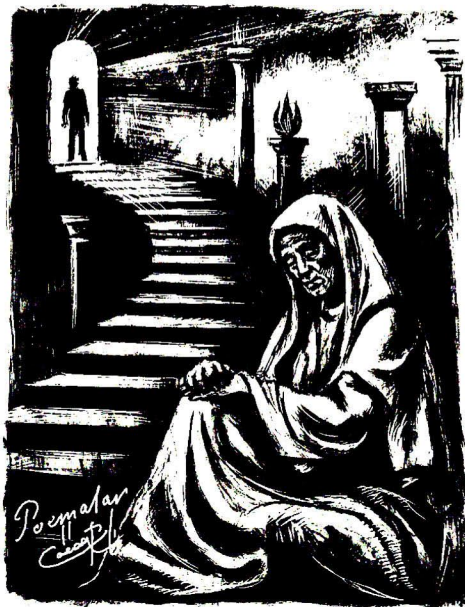
DARIXMIŞAM

Neçə ilin fikir yükü,
ağırlığı...
Aylarımın tutqun üzü...
Günlərimin fəğrliyi...
Mən anamın əllərinin
Təmasına darıxmışam...
Çörəyinə,
fətirinə,
yuxasına,
Ərkivanda bir uşağın
səksəkəli yuxusuna,
Mənsiz qalan gül-çiçəyin
qoxusuna darıxmışam...
Göy üzünün yağışına,
Bulaq üstə bir gözəlin
baxışına darıxmışam...
Bir uşağın yerişinin
şəsti üçün darıxmışam...
Cırnatdığım gözəllərin
qəsdı üçün darıxmışam...
Quzqlağın,
dağaranın,
qulançarın,
kəkötünün, ...
tamı üçün,
Çeşmələrin ovcum boyda
camı üçün darıxmışam...

Çamənlərin çiçəyini,
Çiçəklərin göyçəyini
dərmək üçün,
Bir gözəlin gülüşünə
sərmək üçün darıxmışam...
Bir gözəlin sevincinə,
Bir gözəlin qəhərinə,
Bir sevdanın duyğun düşən
səhərinə darıxmışam...
Şimşəklərin
zirvə ilə öpüşünə,
Mən Tənhayla o Tənhanın
görüşünə darıxmışam...
Darıxmışam...

Masallı, 14 sentyabr, 2014

POEMALAR

ƏFQANISTAN

1979–1989-cu illərdə Əfqanıstanda həlak olmuş hərbi qulluqçularımıza ithaf edirik

ƏFQANISTANDAN «ƏFQANISTAN»A

Hərbi xidmətimi Əfqanıstanda keçmişəm. Orda nələr görmədim? Neçə dost itirdim, neçə ürək dostum, can sirdaşım qucağımda keçindi, neçəsi əsir düşdü.

Biz orada SSRİ-nin işğalçılıq siyasətinə canlı sipər idik. Bir dəfə buna açıq etiraz eləmişdim. Onda məni əməlli-başlı çək-çevirə saldılar. Vaxtilə Bakıda xidmət etmiş siyasi şöbənin əməkdaşı olmasaydı, kim bilir, taleyim necə olacaqdı.

Dəfələrlə bu mövzuda şeirlər yazsam da onlar məni qane etməmişdi.

«Qocalar evi»ndə xeyriyyə tədbiri keçirirdik. Mən də çıxış etdim. Nə üçünsə, sözarası Əfqanıstanda xidmət etdiyimi dedim. Az sonra mənə bildirdilər ki, bir əfqan səni görmək istəyir. Görüşdük. Məlum oldu ki, Yasin Əkbəri Qarabağ uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak edib, yaralanıb, ikinci qrup əlildir. Burada ailə qurub.

Ürəyim uçundu. Qəribə bir paradoks yaranmışdı: mən Əfqanıstanda əfqan öldürməyə göndərilmişdim, əfqan isə könüllü şəkildə mənim xalqımın haqq davasına, mənim torpağımın müdafiəsinə gəlmişdi. Yasin ürəyimdən keçənləri duyurmuş kimi, «Sizdə nə günah var? Günah sizi Əfqanıstanı göndərənlərdə idi» – dedi...

Yasin Əkbəri ilə xeyli söhbət etdik.

Bu söhbət mənim qanlı-qadalı xatirələrimi yenidən qanatdı...

Bu təsadüfi görüş məni xeyli mütəəssir etmişdi. Ötən illərin acı, çox acı xatirələri rahatlığımı əlimdən almışdı. Nəşə yazmaq istəyirdim. Ürəyim yazmaq istədiyim mövzunun ağırlığına tab gətirə bilmirdi. Bir neçə qoraylı yazsam da qarayaxa duyğular yaxamdan əl çəkirdi...

...Əfqanıstanda yazdığım gündəlik əlimə keçdi. Onu birnəfəsə təzədən yaşadım...

Hələ 1979 – 1982-ci illərdə Əfqanıstan mövzusunda ürək ağrısı ilə yazdığım şeirləri bir silsilə şəklinə topladım və gözlənilmədən həmin şeirlər bir süjet üzrə poemaya çevrildi...

MÜHARİBƏ

Evin bərəkətinin
Dadında çırpınırsa,
Təklənən ocağının
Odunda çırpınırsa,
Əsirlikdi, ölümdü,
Qandı hər müharibə.

Ağsaqqal kəlamında,
Sözündə yaşayırsa,
Dərd əyirən nənənin
Gözündə yaşayırsa,
Uçunan ruh, can verən
candı hər müharibə.

Odur dərdi yarıdan
Qan bələkli yaradan.
Can udan, ruh sarsıdan
Ölümdü müharibə!
Bir ürək göynəyidi,
Dərdin can köynəyidi,
Zülümdü müharibə!

DAVA VAXTI

Dava vaxtı günlərin
Ömrünü bilmək olmur.
Torpağın göz yaşını
Ömürlə silmək olmur.

Anaların dilinin
Ağısından qan damır,
Qaysaqlamaz yaranın
Sarığısından qan damır,
Qan damır dava vaxtı.
Ürəklərin ovunmaz
Ağısından qan damır,
Qan damır dava vaxtı.

Ömürdən aylar umur
Ərşə çəkilən yuxu.
Öləziyə ocaqda
Közə əkilən yuxu...

Neçə ümid qanadır
Gümanların qorxusu.
Ot basmış yola dönmür
Anaların yuxusu.

Səksəkələr içində
Yola baxır neçəsi.
Dərdin əlindən tutub
Yola çıxır neçəsi...

MÜHARİBƏ GƏLƏNDƏ

Yalın qılıncı gəlir,
Dəmir əsayla gəlir,
Dəmir çarıqla gəlir
Gələn hər müharibə.

Məcrasına sığmayan
Dəlisov çay kükrəyən,
daşan sel kimi gəlir
Gələn hər müharibə.
İnadlaşıb tərsinə
əsən yel kimi gəlir,
gələn hər müharibə.

Sərhəd dirəklərinə
Qılınc çalınca gəlir,
Baş vurub, qollar kəsib,
Gözlər ovunca gəlir.
Yol boyu yollar yorub,
Canlar alınca gəlir.
Gəlir, qəfildən gəlib
neçə tifl körpənin
Göz yaşında yaşayır.
Min yozumsuz gümanla
Yetimləşən ümidin
Savaşında yaşayır
Gələn hər müharibə.
Qaralan gecələrin,

Açılmaz səhərlərin
Tələşində yaşayır
Gələn hər müharibə.

Gəlir, dağlar başında
Bütün məmləkət boyu
iki od qalanınca.
Bütün məmləkət boyu
Son güllə atılınca.

Evlərin izə həsrət
Sol-sağında yaşayır.
Elin ürkək, utancaq
Yığnağında yaşayır...

İŞGAL

Əfqanıstan tuş oldu,
Sovetlər birliyinin
Siyasət qandalına.
Kilidindən qan daman
Cinayət qandalına.

İmperiya qoşunu
Sərhədləri aşaraq
Girdi Əfqanıstana.
Qanlı yağ kəsildi
Burda əfqan əfqana.

Bir yozumsuz siyasətin,
Belə quduz siyasətin
Yedəyinə düşüb getdi
Üzüyola müharibə.
Getdi, getdi yollar boyu
Ömrün ölüm kasasına
Dola-dola müharibə...

Bir millətin sabahını
Sınağına salıb getdi.
Qan xınalı, qan əlcəkli
Caynağına alıb getdi,
Bais oldu on il çəkən
Qeyli-qala müharibə...
Bir gecədə əl uzatdı

Hardan-hara müharibə.
Gecə üzü sərhədləri
Yara-yara müharibə.
Sərhəd boyu güllə dərən,
Güllələrin qənşərinə
Ömür sərən əfqanları
Çəkdi dara müharibə.

Nələr gördü, nələr seçdi,
Ölüm verib, ömür içdi,
Gecə rəngli kəfən biçdi
Qəlbəqara müharibə.

DÜŞƏNBƏ GECƏLƏRİ

Sırası əsgəriydik...
Ay qədər uzanırdı
Düşənbə gecələri.
Yaman ərköyünüydü
Düşənbənin bu ipək,
Bu pənbə gecələri.

İllərə tən bilərdik
Təlimdən kazarmaya
Gəlincə gecələri.
Bu zərif gecələri,
Bu incə gecələri...

Almışdı caynağına
Qəm bizi,
qəhər bizi.
Dərdə pərsəng bilirdi
Açılan səhər bizi...

Gülən dan üzü yollar,
çəkib apardı bizi.
Bir əsgər şinelinə
Büküb apardı bizi.

Cavan bir leytenantın
Gözündə qəm yanırdı.
Əjdaha Əfqanıstan
Yuxudan oyanırdı.

Bir ürək ağrısıydı
Dua Əfqanıstana.
Aldı, apardı bizi
Dava Əfqanıstana.

Getdik yol əyə-əyə,
Daşlara dəyə-dəyə.
Əl uzatmadı niyə
Dünya Əfqanıstana?

ŞÜBHƏ

Köz-köz olub, bu göz görən,
Yanacaq mı, sönəcək mi?
Köz yiyəsindən üz görən
Yol dil açıb dinəcək mi?

Üzə düşüb gedir bu yol,
Öz içində bitir bu yol.
Görən harda itir bu yol?
İnadından dönəcək mi?

Uyub bir kələyə, gedir,
Əl açıbdı göyə, gedir,
Bilirmi ki, niyə gedir?
Tanrım, geri dönəcək mi?

Girov talelər idik,
Girov idi ömür-gün,
Siyasət qılıncına
Bülöv çəkənlər üçün!..

Göm-göy göy üzü yənə
Ağlayıb sızlayırdı.
Göyərmiş əlləriylə
Ümid qapılarını
Bağlayıb sızlayırdı...

Güllələr çırpınırdı
Dərələr yaş olunca.
Şəhidlərin ruhuyla
Bağrıbadaş olunca...

İşgəncə qoxuyurdu
Burda hər qaya, hər daş.
Hamı yollar yorurdu;
Kiminin qəlbində kin,
Kiminin gözündə yaş...

O istidə, bürküdə,
Göydən od ələnirdi.
Məmləkət məzar-məzar
Ölümə bələnirdi...

GİLEY

Ana, Vətən haraylı
Dillər qan ağlayırdı.
Vətən gülünə həsrət
Əllər qan ağlayırdı.

Dərdinə dolan aylar,
Sarılib-solan aylar,
Saçını yolan aylar,
İllər qan ağlayırdı.

Çölü-düzü dolaşan,
Dağ oynadan, yol aşan,
Üzü qana bulaşan
Səllər qan ağlayırdı.

ƏFQAN, BİÇARƏ ƏFQAN

Bu işğala sinəsi
Sipər idi əfqanın.
Taleyi torpağına
Çəpər idi əfqanın.

Bilmirdi göynədirmə
Atdığı daş qatili.
İlandilli cığır
Köksünə sıxıb baxan
«duşman» «duşman»a - qardaş,
«duşman» - «duşman» qatili...

Hər güllə atılanda
Gözü dolan cığıra,
Kəfənsiz ölənlərə
Məzar olan cığıra
Bu gen dünya darıydı.
Tikəsini dağlarda
Döyüşən oğuluyla
Bölən ana varıydı.

Döyüşdən qəbir üstə
Gələn ana varıydı.
O tərəfdə bir oğlu,
Bu tərəfdə bir oğlu
Ölən ana varıydı.

YİYƏSİZ

Qanı kəsmir bu torpağın,
Üzü gülmür daşın-dağın.
Dərd köynəkli bu qışlağın
Yollar yoranı - yiyəsiz.

Bu nə yoldu? - keçə bilmir,
Nə ömürdü? - içə bilmir.
Zaman dönüb, seçə bilmir
Ağdan qaranı yiyəsiz.

«Qırğın azalmır hələ ki,
Dava sovuşmur, nə də ki...»...
Sarıyammır çiynindəki
Açıq yaranı yiyəsiz.

DAŞ – ŞƏHİDİN BACISI

Açıq göyə həsrətdi,
Nəyə, niyə həsrətdi?
Boz tüstüyə həsrətdi
Daxmaların bacası.

Cana qada salırdı,
Canı oda salırdı,
Ömrü yada salırdı
Dərdin ağır-acısı...

Qaralar bağlayırdı,
Ürəklər dağlayırdı,
Dil deyib ağlayırdı
Daş – şəhidin bacısı.

...Döyüş təkəri üstə
Aylar ilə dönürdü.
Qışlağın çeşmələri
Ağlar dilə dönürdü.
Bir gündə neçə əfqan
Ya dost,
ya «düşman» kimi
son mənzilə dönürdü.

SƏKSƏKƏLƏR İÇİNDƏ

Həsrətin saçına sığal çəkərdik,
Yuxuya gedincə hər gecə yarı.
Günləri sayardıq barmaqhesabı,
İnsafa gəlincə «səhra poçtları.

Məktublar gələrdi:
«Necəsən, oğul?
Niyə intizarda qoyubsan bizi?
İnsafın, mürvətin yoxdumu sənin,
De, niyə üzürsən ürəyimizi?»...

Məktublar gələrdi:
«...yenə qarışıq
yuxular görürəm, nə işdi, oğul?
Yoxsa, deyilənlər gerçəkdi, axı
Dünya niyə belə dəyişdi, oğul?»...

Məktublar gələrdi:
«...yazmırsan, bəlkə
pünhan sevgimizdən qaralanmısan?
Qəlbimə damıb ki,
dilim qurusun,
Döyüşdə qolundan yaralanmısan...»...

Məktublar gələrdi:

«...əhdimizi sən

Bir tacik qızına qurban vermisən?»

(Yazıq nə biləydi Düşənbədə yox,

Kabulda bir ömrə keşik çəkirik.

Yazıq nə biləydi burda güllədən

«düşman» əfqanlara kəfən biçirik).

Məktublar gələrdi:

«...məktub yaz mənə...»...

«Qırmızı guşə»yə çəkilib hərdən

Məktub oxuyardıq «ustav» yerinə...

GÜNAH-SAVAB

Qan kəsərdi, güllələrdən

Ürəklərə axsa savab.

Yüz ömürə can verərdi

Bir günahı boğsa savab.

Burda dərd əkərdi günah,

Ölümdən betərdi günah,

Burda göz tökərdi günah,

Qorxa-qorxa baxsa savab.

Güllə ölümün səsiydi,

Ömürlərin naləsiydi.

Öldürməsən öləsiydin,

Bu, günahdı, yoxsa savab?!

SƏKSƏKƏLƏR İÇİNDƏ

Günlər aya dönürdü,
Saatlar gün olurdu
Səksəkəllər içində.
Bir tale yaşayırdıq
Biz «bəlkə»lər içində...

Kimlər külə dönürdü
Tələlər arasında.
Kürkü güllələr olan
Ölümlər arasında...

Dərdindən qan damanın
Yarasından qəlbinə
Axırdı dərdi burda.
Dərddən dərman umanın
Axşam-səhər üstünə
Yağırdı dərdi burda.
Neçə gözdən yayınıb
Daş dalından qışlağa
baxırdı dərdi burda...

...qara dərdi,
Ağ dərdi, qara dərdi.
Ömrünə papağıydı
Əfqanın qara dərdi.

Əfqanın qara dərdi
Qayalara çırpılan
Yellər kimi əsərdi.
Cığır-cığır təntiyib,
Kaha-kaha gəzərdi:

«Qardaş, niyə baxırsan
Sən mənə düşman kimi?
Tanrı verən ömürdən
Burda pay uman kimi.

Niyə düşmən kəsildi
Sən əfqan mən əfqana?
Allah insaf verəydi
İnsafı şinel kimi
Daşa sərən əfqana.
Şeytanın fitnəsiylə
Tora düşən əfqana...»...

ÖLÜMLƏ ÜZ-ÜZƏ

Diziylə daş qanadıb
Cığırılar açanları,
Dost-yoldaş əvəzinə
Qanlı daş qucanları
Güllələyirdi ölüm.

Qara kəfən geyinib
Gecənin içi ilə
İməkləyirdi ölüm.
Qara əməllərini
Gecənin rəngi ilə
Pərdələyirdi ölüm.

Açılan səhərlərin
Üzü yaman dönürdü.
Bir gecənin içində
Neçə ocaq sönmürdü.
Vəd verib,
vəd alanlar,
Dağlardan dəstə-dəstə
Qışlaqlara dönürdü.

Dönürdü, bu dönüşü
Sınasına sıxırdı
dövlət kimi, var kimi.
Dönürdü ki, tətbiyə
sığınan mükafatı
geyinsin paltar kimi.

Burda hər dağ cıdırı
Qan-qada qoxuyurdu.
Güllə ilmələriylə
Kəfənlik toxuyurdu.

Yiyə duran yoxuydu
Təntiyən şəhərlərə.
Çırpınan dualara,
Hönkürən qəhərlərə.

Hər güllə atılarda
Qayalar qan əmirdi.
Yarahlı yol boyu
Güllədən can əmirdi.
Güllə, mərmə səsində
Güllə, mərmə dinirdi.
Qəndəhəri,
Heratı,
Uruzqanı,
Kəlatı...
Güllə diksindirirdi...

İNAM

Yol boyu su əvəzi
Ümid içib gedərdik.
Güman çilikləyərdik,
Şübhə keçib gedərdik.

Hər gün dərd yığa-yığa,
Göz qoyardıq uzağa.
Xost dağından qışlağa
Yollar seçib gedərdik.

Döyüş sabaha qalsa,
Son söz silaha qalsa,
Ümid Allaha qalsa,
Cığır biçib gedərdik...

YAZMAQ İSTƏYİRDİM...

Gecələr vahimədən
Dağa qısılan cığır,
Səsdən, küydən səksənib
Daşdan asılan cığır
Yağış-yağmur yerinə
Sellənən qan içirdi.
Dərdinə dərman kimi
Ruh udur, can içirdi...

Ruhsuz cana ruh olub
Qəlbimi əzərdi söz,
Qələmimə çırpılıb
Canından bezərdi söz:

Göy qaraldı, şimşək çaxdı,
Göy üzündən ulduz axdı...
Yol gedirik gecə vaxtı
Döyüşlərin havasına.

Dağı-düzü dolaşırıq,
Dərə keçib, dağ aşırıq,
Kişi kimi qatlaşırıq
Ağır günün cəfasına.

Yollar uzun, yollar kəsə,
Vermirik yol can istəsə.

Bel bağlamaz burda kimsə
Gecələrin vəfasına.

Basmasa da su dünyanı,
Göz yaşınla yu dünyanı.
Oğul gərək bu dünyanı
Qaytara öz yuvasına.

AĞRI

Uğur üstə yollar yorub
Dönüşündə yolsuz gələn,
Aman qıran bir döyüşə
Qollu gedib, qolsuz gələn
Üzülürdü, danırdı.
Şinel kimi soyunduğu
Ölümünə gülüb gələn
Sevincinə sarılırdı...

Qol itirib, qolsuzluğu
Tale, qismət bilib gələn,
Təpər tapıb sağ qolunu
Qoltuğuna alıb gələn
Sevinirdi için-için
(Allah bilir, sevinirdi
Bəlkə də sağ qaldığı üçün...)

Əlli gedib əlsiz gələn,
Qollu gedib qolsuz gələn,
Palatada məqam tapıb
Ağlayırdı için-için:

- Niyə axı?
Axı neyçün?..
Hanı qolum?
Qolum hanı?

Evimizə dönən günü
Tək qolumla necə qucum
Mən anamın baş daşını?

Tək qolumla necə silim
Nişanlığımın göz yaşını?
Tək qolumla necə dönüm,
Necə dönüm obama mən?
Necə kömək edəcəyəm
Atama mən, babama mən?..

Mərmi kəsdi yolumu,
Belə insaf olurmu?
Kövrəldi, sağ qolumu
Sarıdı dağlar mənim.

Dikəlibdi bənd-bərə,
Haray çəkir dağ-dərə.
Sabahkı döyüşlərə
Qolsuz nə bağlar məni?

...Dərd göynəyir canımda,
İliyimdə, qanımda.
Üzüm sənin yanında
qaradı, dağlar, mənim...

QAYTAR, QOLUMU QAYTAR

Palataya sığmazdı
Coşan qəzəb, coşan kin.
Üzü Kremlə sarı
Sərhədləri aşan kin:

- Qaytar Əfqanıstana
Girməyə qərar verən,
Döyüşdə sağ qalana
Çəkilməz azar verən
Cəllad, mənim qolumu!
Qolumu qaytar geri!
Ölənlər öldü, indi
Onların əvəzinə
Mənə cavab ver indi!
Bir «jeton»a yük olan
Tale vermişdin biza,
Qoymuşdun ömrümüzü
Ölüm ilə üz-üzə.

Qolum kəsilib, ancaq
Dilim ki, kəsilməyib.
Burda döyüş dostumu
Əfqan güllələməyib,
Ölümlər güllələyib.

Cavab ver!
Dillən görüm
Bu, nə qansızlığıydı?
Vətəndaşın özünə
Düşməniydi?
Yağıydı?
Qaytar, qoşa əlimlə
Sən verən o qərarı
Boğazından asım mən!
Söz dilimi yandırır -
Qaytar, tökülən qanla
Sənə tarix yazım mən!

Döyüş dəyirmanında
Əsgəri dən əvəzi
Üyüdüür müharibə!
Bax, budur müharibə!
Dərdin ana südüdü,

Dərdə süd verib,
ölüm
Böyüdüür müharibə!
Bax, budur müharibə!

HAMI DÖYÜŞÜRDÜ...

Dağ-dağ olan dağların
Ağır döyüşlərinə,
Yoldan-izdən aralı
Cığır döyüşlərinə
Çəkilməz yük olmuşdu
Səksəkə də, şübhə də,
Vahimə də, güman da.
Hər gün döyüşdən qabaq
Allahı çağırırdı
Gülləyə can verən də,
Güllədən can uman da...

Millətin oğlu da,
Qızı da döyüşürdü.
Şirəhməd Qəznəvinin
Sazı da döyüşürdü.
Tərzi kəlamlarıyla
Silahlanmış neçə min
Tərzi də döyüşürdü.

Qanlı Əfqanıstanın
Dağlara kəmərlənən
Hər yolu, hər cığır,
İzi də döyüşürdü...
Burda «dost» da,
«düşman» da
Hər gün döyüşdən qabaq

Su əvəzi içərdi
Ömər in nəğməsini.
Canına ruh bilərdi
Xəyalın gur səsinə.

Dərdlərə dərmanıydı
Rəhmətgülün nəvəsi -
«Dəsd» un da laylasıydı,
«Düşman» ın da laylası...

Bələydi, orda yenə
O tay bu taya düşmən,
Bu tay o taya düşmən.
Ata -
«düşman» tərəfdə,
Oğul - ataya düşmən...

TƏƏSSÜF

Bura ara qarışib
Məzhəb itən yeri ydi.
«Şurəvi»yə gor qazıb,
«Düşman» a tən yeri ydi.

Qıymazdı dağ əylə,
Dağında daş döyülə,
Özü söküb, əliylə
Özü tikən yeri ydi.

Səngimirdi həvəsi,
Təngimirdi nəfəsi,
Torpaqdan dən əvəzi
Ölüm bitən yeri ydi...

DAŞ - ƏFQAN

Pəncisıra çəkilən
Daş əfqana dönərdi.
Paktiyadan çəkilən
Daş əfqana dönərdi.

Ölümdən aman üçün,
Dərdinə dərman üçün,
İtirdiyi can üçün
Daş - əfqana dönərdi.

Aşa-aşa dönərdi,
Çaşa-çaşa dönərdi,
Əfqan daşa dönərdi,
Daş, əfqana dönərdi...

DƏRD

Bu necə məmləkətdi,
Harayı, hayı dərddi.
Dərddən dillənir çayı,
Yoxsa ki, suyu dərddi?

Dərddi payının adı,
Ağ sarayının adı.
Dərddi vayının adı,
Nişanı, toyu dərddi.

Hər nəğməsi ağıdı,
Bəlkə can dustağıdı?
Taleyinə yağıdı,
Dağ boyda dağı dərddi...

Məmləkətin taleyi,
Qisməti dərd içirdi,
Dərdi boyda qorxusu,
Heyrəti dərd içirdi.
Atasız balaların,
Balasız ataların
Həsəti dərd içirdi.

Can köynəyi bu da
Minbir dərdin içində
Tanınmış seçilən dərd.
Dağlar kimi aşılıb,
Çay kimi keçilən dərd.
Ömür kimi yaşanıb
Əcəltək biçilən dərd.
Hər döyüşdən çıxanda
Su kimi içilən dərd...

VADİDƏ DÖYÜŞ

Bir sərin yaz səhəri,
Səhərin səhər çağı,
Bizi yoldan elədi
Bir qışlağın bulağı.

Könül xoşluğu idi
Vadinin gözdöyduran
Bir əlçim gözəlliyi.
Dayandıq bir anlığa
Bir içim gözəlliyi
Su kimi içmək üçün.
Bakirə gözəlliyi
Ölümdən seçmək üçün!
Tilsim bildik qışlağa
Bir əlçim gözəlliyi.
«Duşman»ın görmədiyi
Göyərçin gözəlliyi...

...Əhməd süfrə açdı,
Vova dünən aldığı
məktubu oxuyurdu.
Mişa həvəsə düşüb,
Səsi ozan misallı
Usmanla bəhsə düşüb
Şərqilər oxuyurdu.
Nikolay asta-asta
Lətifə «toxuyurdu»...

...Dərin sükut çökmüşdü
Burda dərəyə, dağa.
Bu an çadralı bir qız
Yaxınlaşdı bulağa.

Avtomatın qundağı
Yandırırdı əlimi.
Gümanlar gəmirirdi
İçimi ac qurd kimi:
«Qışlağın bizdən imdad,
Kömək uman qızımı?
Yoxsa qəlbi kin dolu
Qansız «duşman» qızımı?»...

...Bu qız, müəmmalı qız,
Qasırğa yerisiylə
Yaxınlaşdı bulağa.
Ürkək-ürkək - gözaltı
Boyladı sola-sağa.
Qıyğacı baxışıyla
Dinməzəcə bizə baxdı.
Elə bil göy üzündən
Bir bəxt ulduzu axdı.

Kəndimizdə bir qızın
Bulaq üstə gördüyüm
Gözü yadıma düşdü.
Yerdə yerə od salıb,
Göydə günü yandıran
Üzü yadıma düşdü.

Bəxtimə əmək sərən,
Ömrümdən həsrət dərən

Sözü yadıma düşdü:
«Yolunu gözləyəcəm...
Məktub yazarsan...
Bir də...»...

Bu «bir də»lərə görə,
Bir də nələrə görə
Daşlı yollar yorurdum,
Yatırdım quru yerdə.

...Necə tamamlayırdı,
Allahım, dar macalda
Gözəllik gözəlliyi.
Səksəkə olmasaydı,
Gözümə köçürərdim
Bu cüyür gözəlliyi,
Bu əlik gözəlliyi..

Döyüşçü olmasaydım
Saatlarla baxardım
Bu iki gözəlliyə!
Bir-birindən bac alan
Yanakı gözəlliyə!..

Bu əfqan gözəlinin
Yanaqları yanırdı.
Ürəyimdə ürkəcək
Bir istək dikəlirdi,
Bir arzu oynayırdı.

Yanaqları yanırdı,
Sanki çiylək idi.

Yox, yox, bəndə deyildi,
Pəriydi, mələk idi!..

Uşaqlar əl saxlayıb
Mələk qıza baxırdı.
Gözlərdən ürəklərə
İlq duyğu axırdı...

Usman:
«Saramdır!..» dedi,
Vova:
«Olyamdır!» dedi,
Mişa:
«Ömrümdür gəlib,
Mənim Volyamdır!» dedi...

...Bir əlçim gözəllikdən,
Bir içim gözəllikdən,
Ürəyimtək uçunan
Göyərçin gözəllikdən
Bizə tərəf dikələn,
Gözəllik toxumutək
Gözəlliyə dikilən
Baxışların sorğusu
Qardaş möhnətiydimi?

Yoxsa...
Dilsiz bir eşqin
Dilsiz həsrətiydimi?
Bir vurğunluq içində
Min fikir dolaşırdı...
Göz gözədən doymasa da
Səhəng dolub-daşırdı...

Anlar ötürdü...
Bu an,
Bu mələk, bu can alan
Çadrasını tullayıb
Avtomata əl atdı.
Güllələr mürğü vuran
Dağı-daşı oyatdı...

QƏHƏR

Cığırda daş quca-quca
İməkləyən yağı - qəhər.
Dinə bilmir, yal-yamacın
Solu dərdi, sağ - qəhər.

Dağlar mərdini tanımır,
Mərdin sərtini tanımır,
Baxır, dərdini tanımır,
Gözlərinin ağ - qəhər.

Qəhərinə dərd qalanan,
Qəhərində od qalanan,
Döyüşlərdə sağ qalanan
Dilindəki ağ - qəhər.

DUA

Ağır dərdin ağırlığı
Yük olmuşdu ürəyimə.
Bir ömürlük dərdi-qəmi
Yükləmişdi kürəyimə.

Bitib tükənmir təlaşım,
Qarşıdadı son savaşım.
Elə bu dərd, dərd, qardaşım,
Qüvvət verir biləyimə.

Nə idi suçum, günahım,
Sən ol ümidim, pənahım.
Xeyir-dua ver, Allahım,
Bir arzuma, diləyimə!..

EVLƏRƏ TABUT GƏLİR

Bəzən oğul əvəzi,
Evə ümid əvəzi
Qara donlu tabutda
Ya qol, ya baş gedərdi.
Siyasət surğucuyla
Möhürlənmiş tabutda
Bir qara daş gedərdi...

Ərən oğul göndərən
Ana tabut qucardı.
Qara donlu tabutda
Qara sükut qucardı.
İynənin ucu boyda
Ümidi qalmayanda
Qara bulud qucardı.
Toysuz gəlin gərdəyi
Toysuz ümid qucardı;
Pərsəngi güman olan
Ümid itirən yolun,
Muştuluq əvəzinə
Tabut gətirən yolun
Qanadı qırılırdı.
Saçından asılırdı
Göylərin şlaləsi,
Suları yandırırdı
Bacıların naləsi:

«Ay ana!
Gözün aydın,
Gəlib, qardaş qayıdıb!»
(Zavallı nə biləydi
Bu surğuclu tabutda
Bir qara daş qayıdıb...).

Dərdə düşərdi ata,
Silahlılar kimsəni
Qoymazdılar toxunsun
Möhürlənmiş tabuta.

Saçlarını yoldadı,
Fəryad edərdi ana.
Şəhid oğlunu görmək
Qismət olmazdı ona:

«Açın, üzündən öpüm,
Yaralı sinəsindən,
Qara gözümdən öpüm.
Açın, tabutu açın!
Tabutda kəfənlənən
Qara sükutu açın!..»...

Bax,
budur müharibə!
Can udur müharibə!
Ömrün ağı biçimli
Yoludur müharibə!
Bax, budur müharibə!

ÖLÜM ÇOX UCUZUYDU

Nəçə məktub gələrdi
Ömür ortağı kimi.
Ürəyimiz əsərdi
Nanə yarpağı kimi.

Məktublar dəstə-dəstə,
İnamdan iman istə...
Qoyurduq yara üstə
Həkim sarığı kimi.

Qanlı can köynəyi
Qara gözlü güman da.
Ağ ümid göyərirdi
Qalmışdıq əl-amanda.

Axşam göylərin üzü
Qap-qara qaralırdı.
Bir səksəkə, bir tələş
Ruhu candan alırdı.

Günlərini sayanın
Səbiri daralırdı.
Gecədən sübhə kimi
Bir inam saralırdı.

Silirdik dan üzünü
Döyüş həyəcanıyla.
Bir ömür suvarırdı
Qardaş qardaş qanıyla.

Kimilər nə boyun oldu?
Kimilər nələrə uydu?
Ömür yaman bahaydı,
Ölüm çox ucuzuydu...

MƏN DƏ YARALANDIM

Uğursuz bir yaz günü,
Uğursuz axşam üstü
Uğurumuz üstünə
Ölüm küləyi əsdi.
Bir dağın sinəsində
«Düşman»lar yolu kəsdi.

İki mərmə açıldı
Bir-birinin dalınca.
Maşınımız alışıdı
Biz əl-ayaq açınca.
Burda - dağ cığırında
Düşmüşdü qurtuluşsuz
Bir tələyə dörd oğul.
Can hayına qalmışdı
Bir-birindən mərd oğul...

Bir qan gölünə döndü
Tuncayın tunc sinəsi.
Zurikonun alnını
Paraladı bir anda
Snayperin gülləsi...

Maşın yanırdı...
Usman
Yanıb külə dönürdü...
Burda döyüşçü ömrü
Təntimmiş axşam üstü
Çıraq kimi sönmürdü...

Sinəmə dağ çəkildi
Ömrün bu çağında.
Usman yandı, kül oldu
Alatau dağında.

Fürsəti qazanc bilən
«Düşman»lar üstümüzə
Mərmı, güllə ələdi.
Qəlpələr bədənimı
Qızıl qana bələdi...

Bax, budur müharibə!
Budur işğal havası!
Bəndənin bəndə ilə
Sərhəd üstə davası!
Tətik sıxan barmağın
Quludur müharibə!
Dar macalda ruh sıxır,
Can udur müharibə!
Ömrün ölümdən keçən
Yoludur müharibə!
Siyasət düyməsinin
Quludur müharibə!..

SORĞU

Toy gərdəyin qurulmadı, Sarabəyim,
Selə dönən göz yaşların
durulmadı, Sarabəyim!
Bəd xəbəri eşidəndə
için-için ağladınmı?
Ağladınmı, Sarabəyim?
Gülmirənin ürəyini
dağladınmı, Sarabəyim?
Ağlar qalan taleyinə
Qara şərid bağladınmı,
bağladınmı, Sarabəyim?

Acı-acı ağladınız;
Göy yanmadı,
yer yanmadı,
su yanmadı,
Görə-görə görməz olan,
Bilə-bilə bilməz olan
Qəlbidaşlar oyanmadı!
Göyü, yeri qarğadınmı,
Qarğadınmı, Sarabəyim?
Boy verməyən göy otlağı,
Dış donduran buz bulağı,
Ağ kəhrizi qarğadınmı?
Dərd önündə boyun əyən,
Yolu-izi qarğadınmı?
Qayasını mamır basan

Boz dağları qarğadınmı?
İzinizə həsrət qalan
Oylaqları qarğadınmı?
Taleyinə düyün salan
Yamanları qarğadınmı?
Bir tabuta sığışmayan
Gümanları qarğadınmı?
Günahımız olmasa da
Bizi, bizi qarğadınmı?
Qarğadınmı,
Sarabəyim, qarğadınmı?

GİLEY

Nə günahın yiyəsiydim,
Əlim sabaha çatmadı.
Qara dərdi əyəsiydim,
Nəfəsim «ah»a çatmadı.

Bura gələnin dadına,
Dərdi bölənin dadına,
Burda öləninin dadına
Qorxdu, bir kaha çatmadı.

Tükənmədi intizarım,
Pöhrələdi dərd-azarım.
Od köynəkli dualarım
Yoxsa Allaha çatmadı?..

GƏLƏ BİLMİRDİM, VƏTƏN

Döyüşdə yaralandım...
Lazaret...Müalicə...
Mən yaramın üstünə
Dava-dərman yerinə
Dərd qoyurdum hər gecə...
Açılmırdı gecənin
Yaralı sabahları.
Anamın əllərindən
Aralı sabahları.

Seyid Sadiq ağanın
Mənə ad elədiyi
Dualı sabahları.
Bu uzun gecələrdə
Ürəyim çəkiliydi.
Umidim yaram üstə
Dən kimi səpiliydi...

Ruh candan can umurdu,
Ruh cana duaçıydı.
Yaramın can məlhəmi
Bir tərxis sorayıydı.

Yaralı ayağımla
Yollar yorub gələrdim.
Dağlar aşıb gələrdim,
Çaylar yarıb gələrdim.

Yolları dürmək kimi
Bürüb-büküb gələrdim,
Sarıqlı əllərimlə
Sərhəd söküb gələrdim,
Vətən, mən sənə sarı!

Uça-uça gələrdim,
Qaç-a-qaça gələrdim,
Neçə bağlı qapını
Aça-aça gələrdim,
Vətən, mən sənə sarı!
Gələrdim...
Gələmmədim,
Məni sular saxladı,
Aylar, illər saxladı.
İkibəş körpülər,
İti çaylar saxladı.
Hədə dolu qılıqlar,
Şirin dillər saxladı...

Ümidim göyərirdi
Hər gələn soraq üstə.
Qəhərimi söz kimi
Səpirdim varaq üstə...

Dil açılı bağlanmışam
Ürəkdən-candan Vətənə.
Əsən yellər aparaydı
Bizi bu yandan Vətənə.

Kövrələr, sonam ağlayar,
Ağlayar, yaman ağlayar,
Aparma, anam ağlayar,
Qara gümandan Vətənə.

Hər gecə səyriyir gözüüm,
Gör necə səyriyir gözüüm.
Görəsən, çatırmı sözüüm
Əfqanıstandan Vətənə?!

HƏSRƏT

Orda ömür
güllələrdən asılmışdı,
Orda ölüm
kahalara qısılmışdı,
Hər bir döyüş
ölüm-qalım döyüşüydü,
Dağ da, daş da
o istidə döyüşürdü...

Hər qələbə
döyüş-döyüş töyşüyürdü,
Gecələrin
qaranlığı uçunurdu,
Vadilərin - fağırığı,
Qayaların
çılğınlığı uçunurdu.
Görər gözdə yaşa dönən,
Çadırlarda daşa dönən
qüssə, qəhər uçunurdu.
Füsrət güdən,
məqam güdən
Qəza-qədər uçunurdu.
Qəlpə udan,
qəlpə dadan
Qışlaq,
şəhər uçunurdu.

Uçunurdu,
axşam-səhər uçunurdu.
Uçunurdu sönən ocaq,
Uçan körpü uçunurdu.
Qolsuz cavan,
gözsüz körpə uçunurdu.
Dirəyini sellər oymuş
Bütöv sərhəd uçunurdu.
Qışlaq-qışlaq qan ağlayan
Bir məmləkət uçunurdu...

LAZARETDƏ

Qana bulanmış şəkil
Can verən bir ömürə
Dərman əvəziydimi?
Ümid əvəziydimi?
İnam əvəziydimi?
Məkansız məmləkətdə
Zaman əvəziydimi?
Ömürdən böyük olan,
Ömürlərə yük olan
Aman əvəziydimi?

Ölümə can verməyən
Canın son nəfəsiydi!
Vətən intizarıydı -
Yaşamaq həvəsiydi!..

Bax, budur müharibə!
Ömrün güllələr adlı
Gözüdü müharibə!
Ölümün qarındaşı -
Özüdür müharibə!
Şərin, şəhərin Allahının
Közüdür müharibə!

Qisas üçün ölümünə
Qənşər gedən şəhid idi.
Qəzəbindən güllə didən,
Qəlpə didən şəhid idi.

Bədənsiz baş şəhid idi,
Başsız bədən şəhid idi...
Mərmiləri qucub ölən,
Güllələri giliz-giliz,
Barıt-barıt didib ölən
Səngərimiz şəhid idi!
Həlak olan zabitimiz,
Əsgərimiz şəhid idi!..
Yad ölkədə od içində
Neçə ayaq dəfn elədik.
Neçə ümid, neçə xəbər,
Neçə soraq dəfn elədik.
Başsız bədən dəfn elədik,
Bədənsiz baş dəfn elədik,
Yaşsız ömür dəfn elədik,
Ömürsüz yaş dəfn elədik.
Ağrılara, əzablara
Necə dözdük, görən necə?
O ağrılar dara çəkir
«Əfqan»ları indiyəcən...

* * *

Döyüş-döyüş sıxılsa da
Sevgi dolu ürəyimiz.
Yolumuza çıraq bilib
Şəhidlərin ruhunu biz,
Bir məkansız məkan ilə
Yol gəldik, Vətən, sənə!
Sevgin dözümlü, güc vermişdi,
«Əfqan»ların ürəyinə!

*Kabul - Düşənbə - Rostov - Bakı,
1979 - 1982, 1990 - 1994, 2003*

ÖLÜM – ÖMÜR

*Burda şəhid iki, başdaşı birdi,
Məzar da məzara can yandırmamış!..
Gözləri torlaşan dünya gördü ki,
Ömrünü sevgiyə buta bilənlər,
Öləndən sonra da qoşa yaşarmış!..*

PROLOQ

*Eşqdir mehrabı uca göylərin,
Eşqsiz, ey dünya, nədir dəyər-in?*

Nizami Gəncəvi

Zaman-zaman bu torpağın
Göylərində qanad çalan
Qara-qara buludlardan
Yağış-yağmur əvəzinə
qan çilənib.
Sərhəd boyu qada yağıb,
dərd ələnib.

Ərənlərin
Döyüş-dava andı olub
«Ana!», «Vətən!» kəlmələri.
Döyüş-döyüş, qarış-qarış
Baş kəsilib, göz ovulub -
Qeyrət, təpər qarşılayıb
Gələnləri,
gəlmələri!..

Alp ərənlər qoymayıb ki,
Yad nəfəsi
Dəysin Vətən havasına.
«Ana!» - deyib,
«Vətən!» - deyib,
Gedib torpaq davasına!

Ana-Vətən
zaman-zaman
Gözlərinin nuru bilib
Qazini də,
şəhidi də;
Oğul deyib
Gələnlərin izlərini
Qarış-qarış silənlərə!
Qazi deyib yad başını
İki yerə bölənlərə!
Ömür verib
Yaddaşlarda qalanlara.
Şəhid deyib
Döyüşlərdə ölənlərə!
Ömür verib
Şəhid adı alanlara!..

TOY

Saf arzudu,
dıləkdi,
Murad fəslidi payız.
Xınalı əlləriylə
Açır tilsimə düşmüş
Neçə kilidi payız.

Payız toydu-düyündü,
Payız nişan fəslidi.
Təbiətin sevincdən
Aşib-daşan fəslidi.
Utancaq gözəllərin
Bulaq üstə xəlvəti
Pıçıl-daşan fəslidi...

...Ağdam...
Payız toyları...
Yenə qan ələyirdi,
Şabaş bilib yarpağı
Torpağa ələyirdi.

Bəy evində alışan
Ocaqdan köz alanın,
Gözəlliyə baxmağa
Bir cüt də göz alanın
Mürgülü duyğuları
Yuxudan oyanırdı.

Üfüq Əjdər kişinin
sevincindən rəng alıb
Min rəngə boyanırdı.

Sarı simə sığmırdı
«Qarabağ şikəstəsi».
Həvəsli - həvəsində,
Neçə həvəssizin də
Dartınırdı həvəsi.

El alqışa gəlirdi:
- Ay Əjdər, gözün aydın!
Əllərinlə çatdığın
Ocağın,
közün aydın!

Arzu-murad isidən
Közüyüdü toy şamları.
Ömrə üzərlik eşqin
Özüydü toy şamları.
Xeyir-dua misallı
Sözüydü toy şamları.
Gülər üzləri görüb
«Heyvagülü» gülürdü.
Həsəd çəkən göylərin
Gözləri süzülürdü.

Dil açan duyğuların
Pardaqlanan çağıydı.
Aşub-daşan mağarda
Həsət can dustağıydı.

Həyətdə toy mağarı
Min həvəslə bəzənmiş
Xoşbəxtlik xonçasıydı.
Saç oxşayan küləklər
Təbiətin bu eşqə
Bir xeyir-duasıydı.

Bir araya yığmışdı
Qərbi Azərbaycanla
Ağdamı toy gecəsi.
Səadətə çəkirdi
İlhamı toy gecəsi.

Ürkək sevgi bir muradın
Budağından asılmışdı.
Həsəd çəkən, həsrət çəkən
Gözlərinə qısılmışdı.

Gecənin can köynəyinə
Kəlmə-kəlmə alqış dolu
Bir xoşbəxtlik toxunurdu.
Ulduz-ulduz işıqlanıb,
Misra-misra oxunurdu...

O gecə narın-narın
Bir ağ yağış yağırdı
(Yağış yox,
ağ qanadlı
Dua, alqış yağırdı!...).

Ağ damlalar ağ üzə
Bir ağ xal əvəziydi.
Göylərin çiliklənən

Həzin zümzüməsiydi...
Bu toy günü
Neçə istək ağlayırdı,
Neçə dilək uçunurdu,
Neçə ürək çağlayırdı...

...Çoban kişi kövrəlmişdi...

Bu ara

«Tərəkəmə» dilə gəldi,
dil açdı:

«Şad günündü,
Nə durmusan, yaxın gəl»-
Əjdər kişi meydan boyu qol açdı...

Gördü ki, kövrəlib
Bağrına basdı
Ofeliya xanım Bağda xanımı.
«Xoşbəxtəm, ay bacı!
Bu gündən belə
Muradıma çatdım.
Can ruha qurban.
Fərizə balamdı, onun yolunda
Qurban eləyəyəm şirin canımı!
Xoşbəxtik, ay bacı, xoşbəxtik indi,
Sənin qızın - mənim,
oğlum sənindi!»...

...Yenə səsi gəldi toybabasının:
- Muraddı bu gecə göyün çırağı,
Sevgidi bu gecə bəxtin aynası.
Yengələr gedirlər əldən-ayaqdan,
Ayrı hava çalın, gəlin oynasın!..

Mağarın maraq yiyəsi -
Xınalı əllər oynadı!
Güzlülülərin eşqinə
Əllərdə güllər oynadı!

Yırğalanan toy damında
Coşan könüllər oynadı!
Fərizənin işığına
Gəldi, gözəllər oynadı!..

...Burda iki taleyin
Bəxtəvərlik anıydı,
Ağ əllər yellənirdi.
Baxışlardan yayınan
Baxışlar dillənirdi:

İlhamın baxışları:

Həsrətin rəngi solar,
Dərdin gözləri dolar,
Ömrüm üzərlik olar
Sənin ömrünə, eşqim!

Fərizənin baxışları:

Dillənərəm sözünlə,
İsinərəm közünlə,
Boylanaram gözünlə
Sənli dünyaya, eşqim!

...Beləcə,
Göylərin şahidliyiylə
Həsrətin gözüne

kül ələdilər.
 Əl əldən yapışdı,
 ürək isindi,
 Bəxtəfər anların
 sevinc payından
 Gül dərib məclisə gül ələdilər!

Könül oxşayırdı
 xoş təranələr,
 Gülürdü göy üzü,
 gülürdü üzə.
 Həmin gün
 xoşbəxtlər kitabçasına
 İki ad yazıldı:
 İlham - Fərizə!

19 YANVAR, 1990

Azadlıq təşnəsiydi
 Azərbaycan bütibütün.
 İşğala sipəriydi
 Həmin gecə ömür-gün.
 Qara əbəli ölüm,
 Ölüm nəfəsli işğal
 Soxulmuşdu şəhərə.
 Qəzəb qılınc çəkmişdi
 Atılan güllələrə!

Küçələrdə haqladı
 Azadlıq işığına
 Gələnləri qəm-kədər.
 Tank tırılları altda
 Qaldı ləngiyən səhər.
 Döyüş səngəri oldu
 Səbri daralan şəhər...

O gecənin sazağı
 Azadlıq köynəyiidi.
 Küçələrdə vurnuxan
 Müstəmləkə niyyətli
 Bir işğal göynəyiidi.

Adamlar axın-axın,
 Adamlar yaxın-yaxın
 «Ya azadlıq, ya ölüm!» -
 Sədasına gəlirdi.

Təklənən azadlığın
Qadasına gəlirdi...
İşğal qılınc sıyrıb
Ərlərin,
əranlərin
Yuvasına gəlirdi.
Dava - millət davası,
Millətin illər çəkən
Davasına gəlirdi...
Erməni kələyindən
Mayalanan niyyətin
Fitvasına gəlirdi.
Yumruğu düyülürdü
Küçəyə çıxanların.
Heysiyyəti, nifrəti
Tufan kimi kükrəyib,
Şimşəktək çaxanların...

...Öndə dayananlar
ön səngəriydi;
Azadlıq adına
gələn oğullar
Səngər sinəsindən yaralanırdı.
Babək qollarından,
Cavad başından,
Cavanşir səsindən yaralanırdı.

Neçə qız-gəlinin, neçə körpənin
Bir udum nəfəsi yaralanırdı.
Torpağın döşündən qan fışqırırdı,
Göylərin sinəsi yaralanırdı.

Ölənələr öldürdü... Bu gecə üzü
Günahsız adamlar yaralanırdı.
Gecənin içindən şığıyıb gələn
«Təcili yardım»lar yaralanırdı...

Bu qanlı-qadali yanvar gecəsi,
Qara ölümlərin qara əlləri
Sıxırdı evlərin divarlarını.
Sovruq divarlara çırpırdı hərdən
Göylərdən üzülmüş qışın qarını...
Allahsız qəlpələr qarşılayırdı
Üzü pəncərədən küçəyə baxan
Neçə imkansızın intizarını...

Qara niyyət
küçə-küçə dolaşırdı,
Neçə ocaq
söndürməyə gəlmişdi o.
Azadlığın qanadını yaralayıb,
Əsir kimi dindirməyə gəlmişdi o.
Müstəqillik harayına gələnləri
Öldürməyə,
öldürməyə gəlmişdi o!

Gəlmişdi ki,
yənə bir dağ çəkib gedə*
Əsarətin zəncirini qırınlara.
Dünəninin
şöhrətindən qeyrət əmib
Taleynin
sabahına varanlara!

* «Türkmənçay» və «Gülüstan» müqavilələri nəzərdə tutulur.

Gəlmişdi ki, gecə vaxtı azadlığa
Gələnələrə
ölüm rəngli kəfən biçə.
Qana batan
dişlərini qıcamışdı.
Gəlmişdi ki,
ruh sarsıda, ömür içə...

Vəzifəyə qul olanlar
«Bəli» dedi,
«Bəli» dedi
millətində yad olanlar.
Öz ağzının
tikəsini zəhərləyib,
Bu qış günü
yad ağzına dad olanlar.

Hara,
niyə gəldiyini bilməmişdi,
Bilməmişdi,
yenilməzi əymək olmur.
Öz əlləri
öz başına daş deyilsə,
Bu milləti
yad əliylə döymək olmur!

Bu millətin
qayır-qədim dağ-daşını
Külünglə yox,
güllələrlə yarırdılar.

Tarix yoran,
tarix olan bu millətin
Öz daşıyla
öz başını yarırdılar...

Duruş tapa bilmirdi
İlham isti otaqda:
«Necə qalım?
Bəs necə
Gedim belə bir vaxtda?
Fərizə - tək, özü də
ana olacaq, ana!
Bir Allah şahiddi ki,
Həyan lazımdı ona...»...

Qəlbini didirdi bayaqdan bəri,
«Hara?» sorğusuyla «Hardasan?» səsi.
Ondan can umurdu bu ağır vaxtda,
Azadlıq kəlməsi, Vətən kəlməsi!

«Gedimmi? Necə gedim?
Qalımımı?
Qalmaq olmaz.
Ucuzlaşan qeyrətlə
Azadlıq almaq olmaz!».

Fərizə:

Deyirdin son qoymuşuq
Həsərə, intizara.
Gecənin gecə vaxtı
Hara gedirsən, hara?

İlham:

Vətənin dar günündə,
Xalqın çətin anında,
Qeyrət çağlamalıdı
Kişinin damarında.

Atalar «Ər kişinin
Çətin anda qeyrəti
Adıyla təndir» - deyib.
«Vətənsiz ömür yoxdu,
Öncə Vətəndir» - deyib.

Fərizə İlhamın üzünə baxdı,
İlham Fərizəni gözaltı süzdü.
Adsız bir körpənin «Ata!» kəlməsi
Gözünə xoşbəxtlik işığı düzdü...

Bir səksəkə içində
Gümanlar can üzürdü.
Zil qaranlıq gecədə
Ruhu candan üzürdü.

Fərizə gecə üzü
Pəncərədən həsrətlə
Küçəyə boylanırdı.
Qara paltar geyinmiş
Gecəyə boylanırdı...

Göydən güllə yağdı,
Yüyürən kim, qaçan kim...
Şəhidlik qapısını
Qeyrətiylə açan kim...

Anlar ötmürdü...
Evdə
Tək qalan Fərizənin
Təngiyirdi nəfəsi.
Ürəyini üzürdü
İlhamsızlıq ağrısı,
Evdən çıxmaq həvəsi.

Baxdı...
Gördü...
Dayandı,
Qəfil yadına düşdü
Göyçədən qaçdıqları
Gecənin vahiməsi...

Xəyal:

Taleyinə qar ələnən
Bir mahalın neçə-neçə
Eli soyuq qış gecəsi,
Ömür güdən güllələrin
Arasından keçməliydi.
Bu uğursuz, nəhs gecədə
Ölümsüzlük seçməliydi.

Bu mahalda dar macalda
Neçə hünər qıc olmuşdu.
Neçə qeyrət qanamışdı
(millətçilik Göyçəmizi
ağır vaxtda sınamışdı)...
Haray çəkən, boyun bükən,
Daşa dönən baş daşları
Başıdaşlı qınamışdı...

Uçunurdu qız-gəlinlər,
Qoca, cavan uçunurdu.
Barmaqlara həsrət qalan
Neçə yaraq uçunurdu.
Tərsə dönən dönəlgənin
Əllərindən yapışdılar.
Aqibəti bilinməyən
Bu gərdişin aylarından,
İllərindən yapışdılar...

Küləklər xəyalını
Çilik-çilik elədi.
Pəncərəni bir anda
Qanlı qara bələdi...

O qaranlıq gecədə
Ağrı çəkən yuxusu
Qanlı qarla dolunca -

O gecə sübh olunca
Gözüünü pəncərədən
Çəkəmmədi Fərizə.
Bir səksəkə,
bir güman
Üzə durmuşdu, üzə...

20 YANVAR, 1990

Küçəyə çıxanların
O qış günü hər biri
Vətən sevgisi boyda
Alınmaz səngər idi.
Hər ürək özü boyda
Azadlıq səngəriydi!

Qəzəbi gözlərindən
Üzülürdü İlhamın.
Kəlmə-kəlmə qəlbina
Düzülürdü İlhamın.

Üzərrik sevgisini
Yanar qəlbina düzdü.
Sözü sevgisi boyda
Kitabət kürsüsüydü:

- Qeyrət, hünər vaxtıdı,
Qeyrətə arxalanın!
Bizi biz eləyəne -
Vətən məhəbbətinə,
Yağlara qədərsiz
Nifrətə arxalanın!
Millət küçələrdədi,
Millətə arxalanın!

Bura hər birimizin
Şahidlik səngəridi.
Vətəni Vətən edən
Şahidlikdən keçən yol,
Bir də bu səngərdəki
Dədə Qorqud öyüdlü
İgid ərənləridi!

Qeyrət vaxtıdı,
dözün! -
Bizim taleyimizdən
Keçəsidir bu gecə.
«Ya azadlıq, ya ölüm!»
Gecəsidir bu gecə..

Səvgisi ruh sarsıdan
Sözə döndü ilhamın.
Sözü ocaq misallı
Közə döndü ilhamın.

...Güllə dəydi, ürəyi
Qana bələndi, qana.
«Canım qurbandır!» - dedi
«Anam Azərbaycana!».
«Taleyim bircə qarış
Torpəgimə tən!» - dedi.
Yıxıldı, «Ana!» - dedi,
Dikəldi, «Vətən!» - dedi...

Çor güllələr ilhamın
Kövrək, ipək ruhunu
Canından araladı.
Azadlığa boylanan
Gözünü yaraladı...

...Ağ qardan bir ömürə
Ağ kəfən biçdi sevgi.
Azadlığı görmədi,
Ölümü seçdi sevgi.

O gecə...
Faciəydi...
Neçə-neçə igidin
Qəlbinə güllə dəydi.

Ürəyi qanadı göydə ayın da,
İşıqı titrədi ulduzların da.
Ağılar gecənin bağrını dəldi.
«Sizə ölüm yoxdu» deməyə gəldi.

Əjdər kişi:

Bir qor saxlayırdım
illərdən bəri
Sən verən ocağın
közündə, Vətən!

Ofeliya xanım:

Zamanın gərdişi
ilhamımızın
Qoydu murazını
gözündə, Vətən!

DƏFN

Güllələr Bakımızın
Batırmışdı səsinə.
Elə bil qurumuşdu,
Çəkmirdi nəfəsini.

Göydə qanad çalırdı
Bir topa qara bulud.
Gözlərdən yaş dəriridi
Sükut biçimli haray,
Haray biçimli sükut...

"Azadlıq" meydanından
Çiyinlərdə gedirdi
Azadlıq heykəlləri.
Bayraqtək yellənirdi
Dərdi örpək eləmiş
Nənələrin əlləri.

Hər addım - əbədiyyət,
Analar sızlayırdı;
Ana - şəhid anası
(Şəhidlər hər ananın
Sanki doğma balası...).
Ömürlər al-qanıydı,
Qanıydı ömürlərin
Saati da, günü də.
Qanıydı adamların
Harayı da, ünü də.

Göz yaşı da qanıydı,
Üst-başı da qanıydı...
Ataların göz yaşı
Ürəyinə axırdı...
Günəş xəcalətindən
Gözlərə yox, göyərmiş
Göy Xəzərə baxırdı...
Dünya heyrat içində
Çiyində əbədiyyət
adında bir ünvana
gedənlərə baxırdı.

Dünyanı titrətdimi
Bu qırğının acısı?
Çiyində gedənlərin
Oğullar qardaşıydı,
Qız-gəlinlər - bacısı...

Məmləkət -
qan içində!
Bu, elin matəmiydi,
Bu -
xalqın faciəsi...
Faciə özü boyda
Dərdiydi, sitəmiydi...
"Qız qalası" silirdi
Sinasına çilənən
Qan bələnməmiş harayı...
Ağrı-acı içində
İzdihama baxırdı
"Şirvanşahlar" sarayı...
Göylərin göy gözülü

Hönlürdü qəm-kədər.
Qıvnlırdı bu səhər
Dərdin qara rəngini
Görən içəri şəhər...

...Analar ağlayırdı,
Bacılar sızlayırdı,
Duyanların qəlbini
Çal-çarpaz dağlayırdı...

Ağrılar cücərdən,
ağılar görən,
Kəlməmi yoxuydu,
sözmü yoxuydu?
Hər kəs özü boyda
dərd bulağıydı,
Dərddən yaş tökməyən
gözmü yoxuydu?
Burda küləklərdən
dağılmayan saç,
Qandan qızarmayan
üzümü yoxuydu?

...Bu, elin matəmiydi,
Bu, millətin yasıydı.
Dəfn yox, bir millətin
İntiqam dalğasıydı!..

Hər qız bir Tomrisiyydi,
Hər oğul bir Cavanşir.
Babək,
Cavad,
Səttarxan,

Məhəmməd Xiyabani...
And yerinə dönürdü
Şəhidlər Xiyabanı!..

...İllərin o üzündən
Yol gələn bu izdiham
Yol gedirdi aramla
Meydandan Xiyabana.

Oğullar şəhid oldu,
Şəhid oldu ki, bir də
Sədəmə toxunmasın
Anam Azərbaycana!..

Şəhid ilham sağ olsaydı
Qoyardımı, qıyardımı
Bu qış günü anaların
Ürəyində dağ qalana?
Şəhid oldu...
Yangı, haray
Bülənd oldu əsimana...

İNTİHAR

Yenə axşam düşürdü,
Yenə qaralırdı qaş.
Xiyabandan döndürdü
Fərizə, gözündə yaş...
«Tale bəd gəldi...
İndi
Sənsiz ömürü-günü
Haram bilirəm, haram.
Sənsiz yaşayammıram
İlham, ilham, ay İlham!..»-
Düşünürdü Fərizə.
Baxırdı dalgaları
Boy verən göy dənizə...

Fərizə:

...ağrıdımı,
Yaran var, ağrıdımı?
Bu ağrı ürəyimdən
Əl çəkən ağrıdımı?

İlhamın səsi:

...ağrı sına,
Dərd yana, ağrı sına.
Yaşa, sevgimi yaşat,
Döz dərdin ağrısına.

Fərizə:

Mən də sənin kimi
günün birində
şəhidlik köynəyi
biçib gələrəm.
Sənsizlik canıma
can köynəyidi,
Sən keçən körpüdən
keçib gələrəm.

Sevirdin... Sevirdim...
Nakam eşqimin
Qara taleyinə tən olacağam.
Yaşaya bilmirəm, şəhid ilhamım,
Sevginin şəhidi mən olacağam!

Belə düşünürdü Fərizə hər an,
Belə düşünürdü...
Ürəyindəki
O qara gecəyə etiraziydi.
Onda ilhamına göz olammayan
Bu yerə, bu göyə etiraziydi.

Deyirdi... Dilini yandıran sözü
Ağrı-acısına məlhəm bilirdi.
Nakam sevgisini dəsmal ələyib
Üzünü yandıran yaşı silirdi.
Onu izləyirdi ata-anası,
Onu izləyirdi rəfiqələri.
Ona göz qoyurdu hayana getsə
Bacısı, qardaşı o vaxtdan bəri.

...Dərd içində gəzirdi
Fərizə neçə vaxtdı.
Dururdu...
Gəzişirdi
Dərdin əlindən tutub
Fərizə gecə vaxtı:

-Şəhidlər mənəviyyat
Cəvhəridi millətin,
Hər şəhidin məzarı
And yeridi millətin.

Bir ömürün ölümə
Açılan haqq qapısı -
Səhəri olmalıyam.
Sən azadlıq yolunda
Şəhid oldun, ay ilham,
Mən isə sevənlərin
And yeri olmalıyam!..

Düşünürdü Fərizə,
Düşünürdü hər axşam,
Düşünürdü hər səhər.
Günlər aya döndürdü,
Ürəyində qəm-kədər...

İlhamın səsi:

Gorumu qəmə-qəhərə
Bələmə, gülüm, bələmə.
Yaşa, ruhum ağrımasın;
Ürəyindən keçənləri
eləmə, gülüm, eləmə!..

...Gəzirdi qəlbində dərd,
Gəzirdi gözündə yaş:
«Əşidəndə quruyub
Niyə daş olmadım, daş?!»...

İlhamın səsi:

Başın üstə dolaşan
Buludu gözüünə sıx,
Qara, yağışa döndər.
Döz, öyrəş mənsizliyə,
Dərdini daşa döndər...
Bir gün...
Fərizə yenə
Dərdi sürmə eləyib
Çəkmişdi gözlərinə.
Məhəl qoymurdu daha
Kimsənin sözlərinə...
«Dərdi tüğyan eləyib
Dönəlgəsi dönəndən,
Dərd çıraqı alışıb,
Bəxt çıraqı sönəndən
Zaman üz döndərərsə,
Haramdı gün, ay haram!
Haramdı içilən su,
Hava haramdı, haram!
İlham! İlham!
Ay ilham!..»...

Dindi dodaqda yanan
Səda kimi, səs kimi.
Dindi ömürdən düşən
Sonuncu nəfəs kimi.

Ömrünün son anında
Yenə, yenə, yenə də
Xatırladı İlhamı:
«Həsərin üzü bozdu,
Həsərət sıxır adamı.
Sən şahid olandan,
İlham, ay İlham,
Sənə aparası
yollar boyunca
Ləçəyi dərd olan
gül bitirmişəm.
O vaxtdan bu günə
candan ayrılan
Sən adda, nişanda
ruh itirmişəm...

Dərdimi tək çəkdim...
O gündən bəri
Dərdimi açmadım
kimsəyə,
kimə.
Sən şahid olandan
qərar vermişəm
Yaşamaq haqqımı
itirməyimə!...»...

Beş ayda beş yüz dəfə
Ölüb-dirilən gəlin
Yenə, yenə,
yenə də
Xatırlayıb İlhamı,
Çəkdi, başına çəkdi
Zəhərlə dolu camı...

...Bu da bir faciə, sinə dağırdı,
Xəcalət çəkirdi qoşa dərd görən
Dünya öz içində can dustağırdı...

Ağ yağış yağırdı... Yağış deyildi -
Qəhərdən göyərmiş göy üzdən düşən
Dərd dolu, qəm dolu göz yaşı idi...
Qoşa yaradıbmış Tanrı onları,
Ölüm ayırmışdı... Bu yaz səhəri
Yenə iki tale yanaşı idi...

İlhamın səsi:

Ürək bir dərd camıdı,
Tökülən deyil bu dərd.
Toxum kimi torpağa
Əkilən deyil bu dərd.

Zəhər içdin de, niyə?-
Dözmədin mənsizliyə...
Döndün bir ağ kəkliyə,
Çəkilən deyil bu dərd.

Fərizənin səsi:

Sən getdin... Taleyimiz
Məhəbbət nağılıydı.
Ölümün yolu açıq,
Ömür yolum bağlıydı...
Yolundan saxlaya bilmədi millət,
Dərdə qapı açan zamanı, anı.
Baxırdı, ürəyi sızıldayırdı,
Ovunmaz dərdi ydi dərdin həyanı...

Qaysaq bağlamamış yaranın biri,
Yenə də faciə, adı - intihar.
Döndü bir millətin dərdi-sərinə,
Ölüm ayırmışdı iki cavanı,
Ölüm qovuşdurdu biri-birinə.

Qoşa dəfn etdilər...
Məzarlar - qoşa...
Burda şəhid iki, başdaşı birdi.
Sən demə, ölənle ölmək olarmış;
Bu yer ona görə müqəddəs yerdii...

Burda şəhid iki, başdaşı birdi,
Məzar da məzara can yandırarmış!..
Gözləri torlaşan dünya gördü ki,
Ömrünü sevgiyə buta bilənlər,
Öləndən sonra da qoşa yaşarmış!..

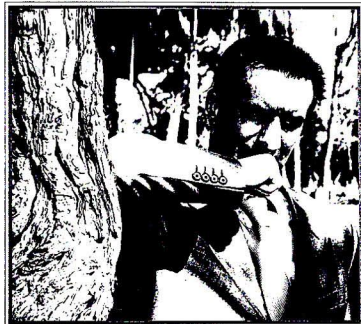
EPİLOQ

Qoşa məzar nə müddətdi
Məmləkətin and yeridi.
Üzü dənizə boylanan
Məhəbbətin and yeridi.

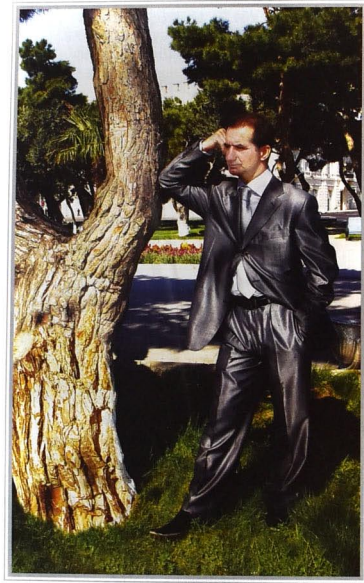
Dərdin adaşı deyil ki,
Yanar göz yaşı deyil ki,
Adi baş daşı deyil ki,
Sədaqətin and yeridi!..

Bakı - Moskva, 1992 - 1996

MÜXTƏLİF GÖRÜŞLƏRDƏN FOTO-GÖRÜNTÜLƏR

Harada olsam da Vətənimlə fəxr etmişəm.
Könlüm məni həmişə Vətənimə səsləyib.
Vətənimə ruh cana qaydan tək qayıtmışam.
Günəş yeri isitmək, Ay gecələri nurlandırmaq
üçün yarandığı kimi, mən də dünyaya Vətənimə
təmənnasız xidmət üçün gəlmişəm. Nə etmişəmsə,
Vətənim üçün etmişəm, nə edirəmsə, Vətənim
naminə edirəm. Bu, mənim həyat amalımdır.

Oğullar Vətənə oğul olmasa,
Vətən də itirər vətənliyini.

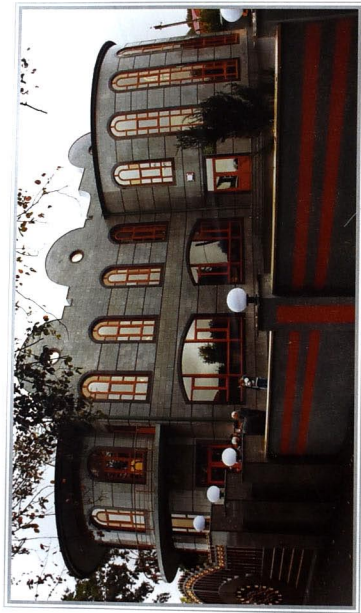
Güləgə Tanha dahi rəhbərin məzarını ziyarət edir.

Mehriban xanım Əliyeva Gülağa Tənhamı Azərbaycan xalqına can yandıran vətəndaş kimi dəyərləndirir.

Gülağa Tənhamın rəhbərliyi və vəsəti ilə 44 günə tikilib "Heydər Əliyev Fondu"na təhvil verilmiş məktəbin açılış mərasimini. Masallı şəhəri, Təzəkənd kəndi.

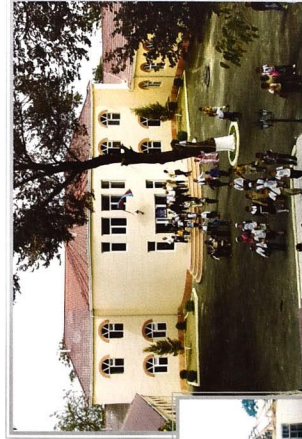
Marasim evi Gulaga Tanhanın doğma diyarına növbəti töhfəsidir.
Masallı şəhəri, Ərkivan qəsəbəsi.

Masallı şəhəri, Ərkivan qəsəbəsində Marasim evinin açılışı.
Oktyabr, 2013-cü il.

Güləğa Tənhanın vəsəiti hesabına tikilmiş "Şəhidlər bulacağı" abidə-kompleksi.
Masallı şəhəri, Ərkivan qəsəbəsi.

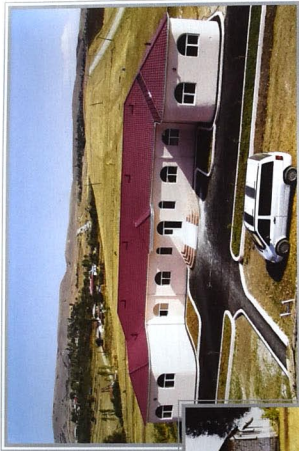
Güləğa Tənhanın vəsəiti hesabına tikilmiş yeni məktəb. Masallı şəhəri, Təzəkənd kəndi.

Məktəbin köhnə binası.

Məktəbin köhnə binası.

Güləğa Tənhanın vəsəiti hesabına tikilmiş yeni məktəb. Şamaxı şəhəri, II Cəbani kəndi.

Məktəbin köhnə binası.

Heydər Əliyevin şərəfinə Güləğa Tənhanın vəsəiti ilə tikilmiş internat məktəbi.
Xəzər rayonu, Süvalan qəsəbəsi.

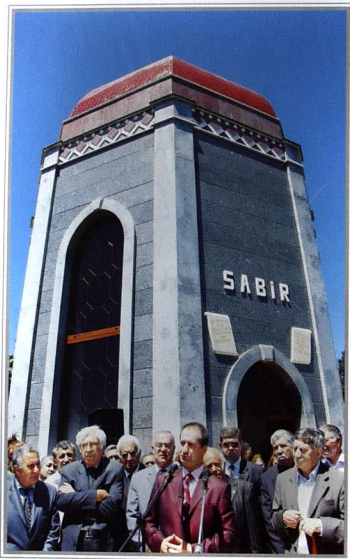
Heydər Əliyevin şərəfinə Gülağa Tənhanın
tikdirdiyi internat məktəbin özültökmə mərasimi.
10 may 2003-cü il.

Gülağa Tənha: "Qocalar evində bir ana
gördüm..."

Su həyatdır. Gülağa Tənha Qocalar evində
atılmış qocalara bu mənada həyat verib.

Dahi şairimiz M.Ə. Sabirə şəxsi vəsaiti hesabına
məqbərəni Güləgə Tənha ucaltdı.
Samaxı şəhəri, 30 may 2006-cı il.

Şair Güləgə Tənha və MTN-nin sədri
Eldar Mahmudov. Müasir ədəbiyyatımızla bağlı
fikir mübadiləsi.

Gülegə Tənha və Azərbaycan Milli Elmlər
Akademiyaşının mərhum prezidenti
Mahmud Kərimov.

Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadə Güləğa Tənhağa Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvlük vəsiqəsini təqdim edir.

AMEA-da Güləğa Tənhanın vətənpərvər nitqi.

Bakı şəhər baş memarı, dünya şöhrətli şəxsiyyət Rasim Əliyev və şair Güləğa Tənha.

Professor Şəfiqə Əliyeva, şair Güləğa Tənha və professor Kamil Əliyev.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri, xalq yazıçısı Anar Gülağa Tənhaya “Ədəbi irsə qayğı” mükafatını təqdim edir.

Gülağa Tənha və xalq şairi Qabil.

“Bilik” Cəmiyyətinin fəxri prezidenti Gülağa Tənha xalq şairi Fikrət Qocaya “Yusif Məmmədəliyev” mükafatını təqdim edir.

Gülağa Tənha, yazıçı Əlibala Hacızadə və xalq şairi Nəriman Həsənzadə.

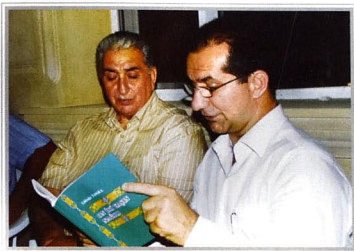
Tarixləşmiş bir an.
Akademik Bəkir Nəbiyev və şair Güləğa Tənha.

Güləğa Tənhanın bədii təxəyyülünün məhsulu
olan və onun maliyyə dəstəyi ilə nəşr edilən
kitablar oxucuların rəğbətini qazanıb.

Güləğa Tənha və bəstəkar Şəfiqə Axundova.

Güləğa Tənha və professor Arif Babayev.

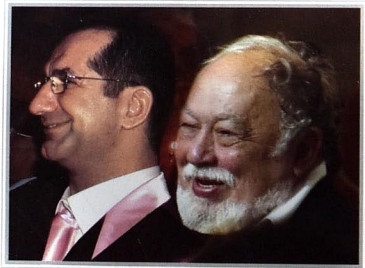
Güləğa Tənha və Azərbaycan Milli Konservatoriyasının rektoru Səyavuş Kərimi.

Güləğa Tənha xalq artisti Azər Zeynalova diplom təqdim edir.

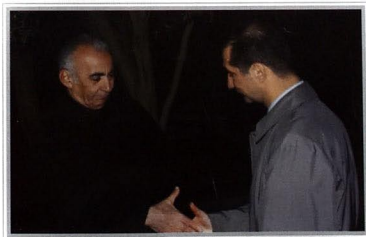
Dünya şöhrətli rəssam
Tahir Salahov və Gülaga Tənha.

Rənglər və söz dünyası haqqında fikir
mübadiləsindən sonra. Şair Gülaga Tənha və
dünya şöhrətli rəssam Toğrul Nərimanbəyov.

Mədəniyyət və Turizm naziri Əbülfəs Qarayev
və şair Gülaga Tənha.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı
Hacıbala Abutalıbov və şair Gülaga Tənha.

Güləğa Tənha, professor Ramiz Zöhrabov və bəstəkar Nəriman Məmmədov.

Güləğa Tənha və bəstəkar Vəqif Gərayzadə.

Şair Güləğa Tənha şahmat üzrə dünya çempionları Nona Qapındasvili və Zeynəb Məmmədیارova ilə.

Güləğa Tənha Şəhriyar, Zeynəb və Türkan Məmmədیارovlarla.

Şair Güləğa Tənha iki dəfə dünya çempionu Şəhriyar Məmmədov və qrossmeyster Rüstəm Qasımcı ilə.

Azərbaycan Bayrağının dünya arenalarında qürurla dalğalanması Güləğa Tənhanın həyat amalıdır. Afina Olimpiya oyunlarında.

Güləğa Tənha qrossmeyster Teymur Rəcəbova aylıq təqaüdün sənədini təqdim edir.

Yarım milyon dollarlıq bu hədiyyə Dünya Şahmat Tacını Azərbaycana qaytaracaq idmançıya ərməğan olacaq.

Akademik Akif Əlizadə "Yusif Məmmədliyev" mükafatına görə "Bilik" Cəmiyyətinin fəxri prezidenti Güləğa Tənhaya təşəkkür edir.

Akademik Budaq Budaqov və şair Güləğa Tənha.

Güləğa Tənhanı taniyın siz də:
Şeiri duyğuların ünvanıdırsa,
Özü ümidsizim ümid ünvanı.

Bir ümitsiz xəstə də Güləğa Tənhanın
xeyriyyəçiliyi ilə həyata qayıtdı.

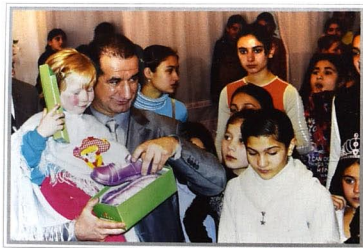
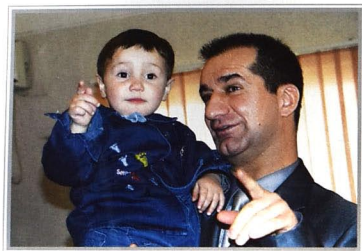

Ümitsizlərin ümid yeri Güləğa Tənha.

Güləğa Tənha:

Bu əllərin harayına uçub gələməm,
Aşılmaz dağ, keçilməz çay keçib gələməm...

Güləğa Tənha:
«Arxayam, dayağam atılmışlara...»

Güləğa Tənha məktəblilərlə.

Hədsiz qayğıdan həyacanlanıb dil açan dilsiz
qızcığaz.

Ağaran saçlarına
Mən bir daraq olaydım.
Könlüm layla istəyir,
Kaş ki, uşaq olaydım.
Sığınaydım qoynuna,
Ana, ay ana!

Ayağına döşənər
Yol, Vətənə gələndə.
Gələndə oğul kimi
Gəl, Vətənə gələndə.

MÜNDƏRİCAT

Poetik işıq (B.Vahabzada).....	3
--------------------------------	---

GÖNDƏR AZƏRBAYCANI

Göndər Azərbaycana.....	9
Vətəni.....	10
Vay halına.....	11
Bax.....	12
Təki oğlun-qızın sağ olsun, Vətən.....	13
Xəzər.....	14
Vətənimdən uzaqda.....	15
Keçir, qəlbimdən keçir.....	16
Şairim.....	17
Öldürmə, Allahım, hələ sən məni.....	18
İlahi, bəndəni yazığın gəlsin.....	20
Ümid.....	21
Səslədi məni.....	22
Mənim.....	23
Dağlarda.....	24
Vaxtdı.....	25
Alın yazısı.....	27
Bu kənd məni tanımadı.....	28
Oldum.....	31
Bəsdı, Allah.....	32
Ey Tanrım.....	33
Nə gəzir.....	34
Vaxt taparam.....	35
Tükənmir.....	36
Şair.....	37
Zirvələrə çən düşür.....	38
Gözəlin gözləri gözəyir məni.....	39
Əgər.....	40
Payız yağışı.....	41
Mən elə bildirdim.....	42
Gözəldi.....	43
«Eybi yox...».....	44
Mənim.....	45
«Ağlayarsan...».....	46
Məni.....	47
Dərd boy atır gözündə.....	48
Qıyamətə çoxunu qalıb?.....	49

Nəçə vaxtdı.....	50
Ömrün məhəbbət fəslı.....	51
Bir çəməni çıxək.....	52
Qəlbimə dəyən.....	53
Qoxuyar.....	54
Mənim məhəbbətim mənim varımdı.....	55
Tənri payı.....	56
Sənə oxşayırsən.....	57
Nə istəyirsən?.....	58
Ayla dəniz.....	59
Nə mən sənədən, nə sən mənədən.....	60
Məndə bu sevgiyə daha dözümlü yox.....	61
Bu sevgi ömrümə qəfildən gəldi.....	62
Çəkir.....	63
Dönüm.....	64
Çırağın olummu?.....	65
Dedilər.....	66

SƏN HƏSRƏTİ NƏ BİLMİŞDİN

Sən həsrəti nə bilməmişdin.....	69
Səni gözəylirəm.....	70
Nə ayrılıq var, nə ölüm.....	71
Həmişə mənimləsən.....	73
Qurban olum.....	74
Bu dərd xəzən etdi bizi.....	75
Həsrət nəğməsi.....	76
Ellər məni xatırlasın.....	77
Mən səni unuda bilmədim heç vaxt.....	78
Bir də bu yerlərə gəlməz o gözəl.....	79
Yadıma düşürsən.....	80
Ayrılıq tezdi.....	81
Mənim xeyalları.....	82
Sənin həsrətinə alıxmadım.....	83
Hara baxırsansa səni görürəm.....	84
Vaxt gəldi.....	85
Gecələr ulduzlu səmaya boylan.....	86
İlk sevgi.....	87
Ayrılıq sınağa çəkib ömrümü.....	88
Hissim... Ağlım.....	89
Soyuqluğun.....	90
Sevgimi əmanət saxlayıram mən.....	91
Göndər gülüşünü.....	92

Bir də gördüm.....	93
Təsəlli	95
Qoymaz unutmğa	96
Axşam düşür	98
Unut bir anlığa	99
Sevgim səndən də gözəldi	100
İncitmə məni	101
Sənə çatacaq sözüüm	102
Həsrat	103
Sənin göz yaşların	104
Yum gözəlirini	105
Günlərin ürüşür də, necə mənə	106
Ömrüm	107
Düşübdü	108
Sən gəl vəfəli ol, gülüm	109
Yağış	110
Qurban	111
Qayda bilirsən, qayıt bu andan	112
Bu gecə	113
Bayatılar	114

SƏNƏ QAYITMIŞAM, VƏTƏN

Sənə qayıtmışam, Vətən	117
Vətən	118
Çağırır məni	119
Xoş soraqla gəlirəm	120
Acığına	121
Güləğa kimdi	122
Vətən daşı ol	123
Atama	124
Beyrək kimi	125
Bir mənzillik yol var	126
Hanı Qarabağ, hanı?	127
Göz dağımızdı	128
Çağırma	129
Qaytar Vətən borcunu	130
Yol	131
Qarabağa çağırır	132
Tac ol Azərbaycan	134
Ən layiqli cəza	137
Qoyurlar səni sevməyə	139
Vətən, keç günahından	141

Kimə aralı düşməsin	142
Bir ovuc torpaq	143
Vətən "Qarabağı" deyir	144
Vətənimə qurbanam	146
Vətən, ay vətən	147
Hicrət	148
Bu qış gecəsi	149

DƏRDİN NAZINI ÇƏKMƏ

Tənhanın öz dərdi var	153
Boğulam	154
Dərdinə	155
Tapılar	156
İki dilənçi	157
Ay dayı	159
Baxtimi	160
Söz dəyirmanı	161
Yorulur	162
Karvanı saxla	163
Gələm Xızır kimi	164
Urəyinə daman nədi	165
Bülbülüm	166
Dünyanın	167
Dağlar	168
Nə var ki	169
Bir qoca boylanır	170
Qələmim	172
Öz dərdi özünə basdı	173
Başkasən	174
Ömür ölumdən inciyib	175
Ölüm də ömür kimidi	176
Hardasan, Qorqud Ata	177
Dağ çayı	178

ÖMÜR SEVGİ DEMƏKDIR

Mənim sevgim	181
Mənim sevgim	182
Eşqim	184
Sevgim	185
Gəlir	186
Tənhalıq	187
Tənhalıqdan üz Tənhanı	189

Gələrəm	190
Gələrəm	192
Gəlmişəm	193
Galıram	194
Gülümsədi	195
Nərgizim	196
Sən yoxuydun mənimlə	197
Şirin xəyaldı mənə	198
Kirpimlə üzəsiyəm	199
Ömrümü ömrünə köçür	200
Nə deyim	201
Yaxa ələ verən deyil	202
Yada düşər xatirələr	203
Bu, qeyratdimi	205
Öldürür məni	206
Bilmədin	207
Biriyəm	208
Dərdin dərdi nədir	209
Göylərin gözləri dolar	210
Mənə qaytar	211
Mənə dönənməzsən	212
Gözün imtahanıdır	213
Yuxu	214
Fürsət səninkidi	215
Olmur	216
Oyratdı	217
Gələrəm	218
Sənlik deyil	219
Sənə sadəgə gəlmişəm	220
Dərdimdən çırpınub çıxam	221
Kirmin bəxti qaradı	222
Dünyanı	223
Rübai	224
Daha ayrılmamq	225
Burda	226
Əşqimin qəbir yeri	227
Dünyanı qəmə balaram	228
Gözümün içinə baxma	229
İnam	230
Nə deyim	231
Taniya bilmədim	232
Gal	233

Yollar	234
Çəkirən	235
Döndü	236
Tənri qarğışı keçib	237
Gal	238
Həsrətin üzü bozdu	239
Xatirə məni	240
Yarı - mənim, yarı - sən	241
Dərddən alar	242
Ya yaşat, ya da öldür	243
Ağlama	244
Məni	245
Ayrıldıq	246
Ayrılmayaq	247
Allaha	248
Bilər	249
Gözlər	250
Gözlədi	251
Nə vaxtsa dönəcəm	252
Versin	253
Ayrılıq tezdi	254
Peşimançılıq	255
Gör necə dönübdü	256
Yenə uşağ olaydım	257
Nədən kəsübsən	258
Yerlə göy arasında	259
Bir ayrı dünyanın adamıyıq biz	260
Yüz il yaşamaq üçün	261
Dənxişmə	263

POEMALAR

Əfqanıstan	267
Ölüm - ömür	327
Müxtəlif görüşlərdən foto-görüntülər	359

Güləğa Tənha
SEÇİLMİŞ ƏSƏRLƏR

on cildə

I
cild

- ! Kitab oxuculara pulsuz paylanır.
• Onu satışa çıxarmaq qəti qadağandır.

Texniki redaktor:	Fərid Kərimov
Dizayner:	Eldəniz Xocazadə
Redaktor:	Rəşid Fəxrəli
Rəssam:	Elçin Cabbarov
Korrektorlar:	Əyyub Abasov Fəridə Ələsgərli

Çapa imzalanıb: 04.11.2014

Formatı: 70x100 $\frac{1}{16}$

Fç.v. 25.

Tiraj: 1000.

"Çaşıoğlu" mətbəəsində çap olunub.

